

Václavské náměstí 68
115 79 Praha 1
tel.: 224 497 111
fax: 224 226 488

www.nm.cz

N Á R O D N Í M U Z E U M

víc než dotek historie

V Ý R O Č N Í Z P R Á V A
A N N U A L R E P O R T

2 0 0 5

Václavské náměstí 68
115 79 Praha 1
tel.: 224 497 111
fax: 224 226 488

www.nm.cz

N Á R O D N Í M U Z E U M

HISTORICKÉ MUZEUM
PŘÍRODOVĚDECKÉ MUZEUM
KNIHOVNA NÁRODNÍHO MUZEA
NÁPRSTKOVO MUZEUM
ASIJSKÝCH, AFRICKÝCH A AMERICKÝCH KULTUR
ČESKÉ MUZEUM HUDBY

V Ý R O Č N Í Z P R Á V A
A N N U A L R E P O R T

2 0 0 5

Název zpracovatele: **NÁRODNÍ MUZEUM**
Sídlo organizace: **Václavské náměstí 68**
115 79 Praha 1
IČ: **00023272**
Telefon: **224 497 111**
Fax: **224 226 488**
E – mail: **nm@nm.cz**
Internetové stránky: **www.nm.cz**
Způsob zřízení: **Zřizovací listina vydaná MK ČR**
pod čj. 17.461/2000
dne 27.12.2000
Zřizovatel: **Ministerstvo kultury ČR**

Stručný přehled hlavních činností Národního muzea

Národní muzeum shromažďuje sbírky hmotných dokladů vývoje přírody, prehistorie a historie české i zahraniční provenience, zejména v oborech mineralogie, geologie, petrologie, paleontologie, hydrobiologie, mykologie, botanika, entomologie, zoologie, antropologie, prehistorie a protohistorie, středověká archeologie, klasická archeologie, české dějiny, národopis, numismatika vč. mimoevropské, dějiny divadla, dějiny tělesné výchovy a sportu, pravěk a starověk Přední Asie a Afriky, mimoevropská etnografie, asijské kultury, muzikologie a knihověda. Sbírkový tvoří na základě vědeckého poznání a vlastní koncepce sbírkotvorné činnosti.

Spravuje historický knižní fond, zámecké knihovny, odbornou veřejnou knihovnu a archiv zvláštního významu.

Provádí vědecký výzkum v oborech své působnosti včetně výzkumů v oboru muzeologie a ochrany sbírek.

Sbírkové předměty, odbornou dokumentací k nim a poznatky získané jejich odborným zpracováním prezentuje zejména prostřednictvím stálých expozic a krátkodobých výstav, vlastní publikační a přednáškovou činností v České republice i v zahraničí. Pořádá kulturní a vzdělávací programy vyplývající z předmětu činnosti.

Vydává a veřejně šíří periodické i neperiodické publikace, audio a videonahrávky.

Vykonává pedagogickou činnost v oborech své činnosti.

Vydává osvědčení k vývozu předmětů kulturní hodnoty podle zákona č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty.

Zpracovává odborné posudky, rešerše a expertízy.

Obsah

Úvodní slovo GŘ NM	5
I. Organizace	6
II. Sbírkové odbory Národního muzea	8
III. Kalendarium 2005	15
IV. Sbírkotvorná činnost	17
V. Věda a výzkum	32
VI. Prezentační činnost	39
VII. Vydavatelská činnost	49
VIII. Organizační struktura a personální obsazení k 31. 12. 2005	51
IX. Hospodaření Národního muzea	53
X. Anglické resumé	72

Úvodní slovo generálního ředitele k roku 2005

Vážené dámy, vážení pánové, příznivci Národního muzea,

další rok se sešel s rokem a Národní muzeum opět prezentuje svoji výroční zprávu, tentokrát za rok 2005, aby shrnulo svou činnost a práci za minulý rok a především veřejnosti složilo účty, jelikož jsme státní příspěvkovou organizací a naše činnost je z větší části hrazena z prostředků státního rozpočtu. Pochopitelně jsme též významnou kulturní a společenskou institucí, jejímž hlavním úkolem je sloužit veřejnosti, komunikovat s ní a poskytovat jí pokud možno nejkompaktnější informace o naší činnosti. Také z tohoto důvodu jsme tento rok poněkud změnili strukturu a rozsah výroční zprávy. Jsem toho názoru, že zpráva je skutečně vyčerpávající, dává dostatečný prostor všem částem naší velké instituce, prezentuje všechny obory naší činnosti. Pevně doufám, že si v ní každý najde přesně to, co ho zajímá a zároveň dostane obecný přehled o Národním muzeu v roce 2005.

Jak již jsem uvedl výše, zpráva je obsáhlá a já bych ji nerad ještě rozšiřoval obsáhlým úvodním slovem a rozptyloval pozornost čtenáře. Několika větami bych se však rád vrátil k závěru roku 2004, z něhož nám do roku 2005 zbylo několik menších dluhů. Především se jednalo o problematiku vědy a výzkumu, pro niž se tehdy nepodařilo vytvořit jasnou koncepci. Tato skutečnost byla v roce 2005 plně napravena a ucelená koncepce se stala nedílnou součástí dlouhodobého programu naší instituce. V roce 2006 pak pochopitelně budou pokračovat další kroky vedoucí ke zkvalitnění a zefektivnění naší vědecké, ale i ediční činnosti.

Druhým takovým dluhem bylo vytvoření nových internetových stránek Národního muzea. I tento úkol byl v r. 2005 splněn, internetové stránky úspěšně běží a průběžně se snažíme je vylepšovat a zdokonalovat.

Rok 2005 pochopitelně nebyl pouze rokem splácení dluhů z minulosti, naopak byl naplněn prací na mnoha nových projektech. Dovolte mi zde v úvodu jmenovat alespoň některé. Za velký úspěch především považuji, že se téměř po dvaceti letech Národnímu muzeu podařilo znovuotevřít národopisnou expozici v Letohrádku Kinských. Národní muzeum tak po Českém muzeu hudby zpřístupnilo veřejnosti další část své velké rodiny. Po velkém úspěchu výstavy Voda a život a Fotbal! se nám podařilo zaujmout návštěvníky i média další velkou výstavou Zlaté časy

médií. Muzea opět ožila i v noci: II. Pražskou muzejní noc, jejímž je Národní muzeum hlavním organizátorem, navštívilo 4. 6. 2005 přes 120 000 návštěvníků. Úspěšně jsme též dokončili internetový projekt Lidé pro Evropu a udělali další krok v digitalizaci a virtuální prezentaci našich sbírek. Pro lepší komunikaci s laickou a odbornou veřejností též bylo v závěru roku 2005 při našem muzeu založeno Centrum pro prezentaci kulturního dědictví, které se hned čile pustilo do práce. V neposlední řadě pak musím zmínit úspěšné pokračování prací na systému evidence sbírkových předmětů ESMUS, který jak doufáme, výrazně zlepší správu a práci s naší sbírkou. Intenzivně jsme se též věnovali otázkám bezpečnosti. Mohl bych pokračovat dále a dále ...

Dovolte mi tedy skončit jednoduchým konstatováním, že vše co jsme si pro rok 2005 naplánovali jsme též splnili; návštěvníci nás nadále těšili svou přízní, také hospodaření Národního muzea lze hodnotit jako dobré. Nepostihly nás ani žádné živelné či jiné katastrofy. Rok 2005 tedy mohu jednoznačně označit za úspěšný. Za to, že se vše podařilo tak, jak mělo, patří moje velké poděkování všem mým kolegům z Národního muzea, jak členům vedení, tak i všem ostatním zaměstnancům. Nemenší poděkování pak patří všem našim partnerům a spolupracujícím institucím, v neposlední řadě pak všem našim příznivcům a návštěvníkům našich expozic, výstav a jiných kulturních akcí, které se pro Vás snažíme a budeme snažit připravovat co nejkvalitněji.

Michal Lukeš
generální ředitel Národního muzea

I. Organizace

Rada Národního muzea k 31. 12. 2005

Mgr. Michal Beneš, CSc.

Referát pro UNESCO při MK ČR

Doc. RNDr. Jan Hus Bernard, DrSc.

předseda společnosti NM

Ak. arch. Daniel Dvořák

ředitel Národního divadla

Doc. PhDr. Rudolf Chmel, DrSc.

FFUK kabinet slovakistiky
poslanec SNR

Prof. RNDr. Helena Illnerová, DrSc.

Akademie věd ČR

Mgr. Václav Jehlička

Senát Parlamentu ČR
předseda Výboru pro vzdělání, vědu,
kulturu, lidská práva a petice

Ing. Václav Kasík

generální ředitel Českého rozhlasu

Prof. Dr. Radslav Kinský

PhDr. Helena Koenigsmarková

ředitelka Uměleckoprůmyslového muzea

Peter Kršák

ArtForum 21 Praha

Prof. Dr. Robert Kvaček, CSc.

Filozofická fakulta UK

Doc. PhDr. Václav Ledvinka

ředitel Archivu hl. města Prahy

Mgr. Radko Martínek

Ministr pro místní rozvoj ČR

Doc. JUDr. Petr Pithart

1. místopředseda Senátu

Prof. PhDr. Vilém Prečan CSc.

Ústav pro soudobé dějiny

Ing. Jaromír Talíř

místopředseda Výboru pro vědu, vzdělání,
kulturu, mládež a tělovýchovu
PS Parlamentu ČR

Doc. PhDr. Vít Vláš

ředitel Sbírký starého umění NG v Praze

Ing. Vlastimil Vykydal

ředitel Technického muzea v Brně

PhDr. Zdeněk Zahradník

ředitel Muzea východních Čech

Prof. Ing. Ivan Wilhelm, CSc.

rektor University Karlovy

Vědecká rada Národního muzea k 31. 12. 2005

Sekce společenských věd

Prof. PhDr. Josef Kandert, CSc., předseda

Národní muzeum - Náprstkovo muzeum

PhDr. Jarmila Kučerová, tajemník

Knihovna NM

PhDr. Anežka Baďurová

Knihovna AV ČR

PhDr. Mikuláš Bek, PhD.

Masarykova univerzita, Filozofická fakulta
– Ústav pro hudební vědu

Doc. PhDr. Jiří Kropáček, CSc.

Filozofická fakulta UK
– katedra dějin umění

PhDr. Jiřina Langhammerová

Historické muzeum NM
– národopisné oddělení

Doc. PhDr. Olga Lomová, CSc.

Filozofická fakulta UK
– Ústav Dálného východu

PhDr. Olga Mojžíšová

České muzeum hudby
– Muzeum Bedřicha Smetany

Prof. PhDr. Evžen Neustupný, CSc.

Západočeská univerzita v Plzni

PhDr. Karel Sosna

Parlamentní knihovna

PhDr. Eduard Šimek, CSc.

Národní muzeum

Prof. PhDr. Miroslav Verner, DrSc.

Filozofická fakulta UK
– Český egyptologický ústav

Prof. PhDr. Ivan Vojtěch

Ústav pro hudební vědu AV ČR

Sekce přírodních věd

RNDr. Svatopluk Bílý, CSc., předseda

Přírodovědecké muzeum NM
– entomologické oddělení

Mgr. Jiří Sejkora, PhD., tajemník

Přírodovědecké muzeum NM
– mineralogicko-petrologické oddělení

RNDr. Martin Braniš, CSc.

Přírodovědecká fakulta UK
– Ústav životního prostředí

RNDr. Jiří Moravec, CSc.

Přírodovědecké muzeum NM
– zoologické oddělení

RNDr. Martina Réblová, PhD.

Botanický ústav AV ČR

RNDr. Jan Štěpánek

Botanický ústav AV ČR

Prof. RNDr. Karel Štastný, CSc.

Česká zemědělská univerzita,
Lesnická fakulta – katedra ekologie

RNDr. Petr Velemínský, PhD.

Přírodovědecké muzeum NM
– antropologické oddělení

RNDr. Kamil Zágoršek, Dr.

Přírodovědecké muzeum NM
– paleontologické oddělení

II. Sbírkové odbory Národního muzea

PŘÍRODOVĚDECKÉ MUZEUM (PM)

Václavské náměstí 68, 115 79 Praha 1 (HB NM)

Ředitelství

Odborná oddělení vyjma níže uvedených

Expozice Sbírký mineralogické a petrologické, zoologické, paleontologická expozice Dávný mikrosvět, antropologická expozice Lidské kosti vypořádají

Botanické oddělení, 252 43 Průhonice – zámek;

Entomologické oddělení, Kunratice 1, 148 00 Praha 4

Hlavní úkoly PM v roce 2005 byly zaměřeny především na práci se sbírkami a jejich správu, na další rozvoj vědeckovýzkumné, výstavní, pedagogické a popularizační činnosti jednotlivých oddělení a PM jako celku.

V rámci péče o sbírkový fond pokračovala jeho revize, inventarizace a stěhování zejména ze stávajících depozitářů v HB NM do depozitárního objektu PM v Horních Počernicích. Proběhla další etapa vybavování těchto depozitářů skladovou technologií z prostředků ISO a rozpočtu NM a laboratoří a dílen novými stroji a přístroji, byly upravovány nevyhovující klimatické podmínky zejména v depozitářích pro biologické sbírkové fondy citlivé na kolísání vlhkosti. Proto i harmonogram stěhování sbírek musel být v průběhu roku přizpůsoben uvedeným problémům a ve větším objemu byly stěhovány sbírky mineralogické, geologické, petrologické, paleontologické a tekutinové preparáty. V souladu s koncepcí a strategií dalšího rozvoje sbírkotvorné činnosti PM byly sbírky obohaceny o dokumentačně a vědecky cenné menší soubory, typový materiál a jednotliviny unikátní povahy zakoupené z prostředků ISO či rozpočtu NM, ale i získané darem, převodem a vlastním sběrem. Ve spolupráci s firmou Astec pokračovaly práce na vývoji jednotného databázového systému přírodovědných podsbírek.

K rozvoji vědeckovýzkumné činnosti přispěla v roce 2005 zpracovaná Koncepce vědy a výzkumu v NM, získání prostředků na realizaci pětiletého výzkumného záměru PM a celková grantová úspěšnost ve veřejných soutěžích ostatních grantových agentur. Došlo též k výraznější modernizaci přístrojového vybavení pracovišť a ke zvýšení počtu kvalitních vědeckých výstupů, prezentovaných formou publikací a referátů (příp. posterů) na tuzemských a zahraničních konferencích (celkem 24 konferencí). Pokračovala i významná spolupráce s tuzemskými a zahraničními institucemi a zvýšil se počet studijních pobytů a výzkumných cest v zahraničí (celkem 54 cest). Ve stadiu přípravy a jednání je projekt NM „Vědecký park Bar-

rande“, dotovaný z fondů EU, zaměřený v první etapě na vytvoření výzkumného laboratorního centra v areálu Horní Počernice.

Kromě výrazného organizačního podílu na realizaci z větší části přírodovědného zahraničního výstavního projektu „Tisíc tváří Formosy“ v HB NM se PM prezentovalo třemi, po sobě následujícími výstavními tituly – „Výlet do třetihor“, „Procházka amazonským pralesem“ a „Člověk nepřítel i samaritán“ a řadou menších výstav, zapůjčovaných do muzeí v ČR. Byly zahájeny přípravné práce na stěžejní výstavě roku 2006 „Lovci mamutů“ a připraveny scénáře pro další tři přírodovědné výstavní tituly k realizaci v 1. polovině roku 2006. Značné pracovní úsilí si vyžádaly též zápůjčky vybraných sbírkových předmětů k výstavním účelům ostatním odborům NM a řadě muzeí a kulturních institucí v ČR.

V rámci pedagogických aktivit PM pokračovala výběrová externí výuka na vysokých školách univerzitního směru (přednášky, praktická cvičení, exkurze, terénní kurzy, konzultační, školitelská a opo- nentní činnost), spolupráce s VOŠIS Praha a součinnost při organizování různých soustředění a biologické olympiády pro středoškolské studenty.

K významným popularizačním počínům v roce 2005 zejména patřily doprovodné akce k Mezinárodnímu dni muzeí a Pražské muzej-

ní noci, organizační a odborná podpora projektů „Sovy do škol“ a „Náš les“ cílených na žáky a studenty pražských základních a středních škol a pořádání přednáškových cyklů, konzultačních dnů a besed pro veřejnost v prostorách NM. Rozšířila se i spolupráce s médii zejména při prezentaci muzejní práce, sbírkových fondů a výsledků vědeckého výzkumu.

Hlavní úkoly PM pro rok 2005 byly splněny. Přetrvávajícím problémem je pomalejší vybavování depozitářů a pracovišť v objektu Horní Počernice, a tím i stěhování sbírkových fondů, dané – přes podporu MK ČR (programy ISO) – omezenými finančními možnostmi NM a nastavení vhodných parametrů klimatických podmínek v tomto depozitárním objektu.

Václavské náměstí 68, 115 79 Praha 1 (HB NM)

Ředitelství

Odborná oddělení vyjma níže uvedených

Expozice Pravěké dějiny Čech, Moravy a Slovenska

Národopisné oddělení, Letohrádek Kinských,

Kinského zahrada 97, 150 00 Praha 5

Národopisná expozice – Musaion (od 29. 9.)

Archiv Národního muzea, Na Zátorách 6, 170 00 Praha 7

Lapidárium Národního muzea, Výstaviště 422, 170 05 Praha 7

Expozice Památky kamenosochařství v Čechách 11. – 19. století

Oddělení novodobých českých dějin,

Národní památník na Vítkově

U Památníku 1900, 130 00 Praha 3

Oddělení historické expozice – Lobkovický palác,

Jiřská 3, 119 08 Praha 1 – Hrad

Expozice Památky národní minulosti

Mac Nevenův palác, Palackého 7, 110 00 Praha 1

Expozice Památník Františka Palackého

a Františka Ladislava Riegra

Býv. **Dittrichova lékárna**, Nerudova 32, 118 00 Praha 1

Expozice Historické lékárny

Zámek Vrchotovy Janovice, 257 53 Zámek Vrchotovy Janovice

Expozice Společnost v Čechách 19. století, České zvonařství,

Rilke, Kraus a Vrchotovy Janovice

Muzeum české loutky (v přípravě)

Velké náměstí 43, 383 01 Prachatice

Tyršovo muzeum tělesné výchovy a sportu v prostorách

Národního zemědělského muzea, Praha 7, Kostelní 44

Historické muzeum se vyrovnalo v roce 2005 s řadou úkolů, jež byly prioritní činností Národního muzea. Na prvním místě to bylo otevření Letohrádku Kinských se stálou národopisnou expozicí – Musaionu. Těto mimořádně náročné práci byl podřízen celoroční chod Národopisného oddělení. Musaion byl slavnostně zpřístupněn veřejnosti dne 29. září. Spolu s provozem nové expozice byla aktivita oddělení věnována oživení řemeslné činnosti v přípravných provozních dílnách.

Vedle výstavní činnosti zaměřené na prezentaci sbírek ve vlastních objektech představilo HM úspěšně své fondy i v zahraničí. Výstava „V září českého granátu“, realizovaná v Muzeu a knihovně Čechů a Slováků v Cedar Rapids, Iowa (USA), přinesla mimořádný zájem návštěvníků a předběžné pozvání k uspořádání další výstavy zlatnictví na rok 2007. HM se též úspěšně zapojilo do prestižní mezinárodní výstavy „Praha, koruna Čech“ v Metropolitním muzeu umění v New Yorku zápůjčkou klíčových exponátů a autorským podílem na katalogu výstavy.

Vedle výstav realizovaných zahájilo HM intenzivní práce na přípravě nové expozice Muzea české loutky a cirkusu v Prachaticích, které bude otevřeno na jaře roku 2006. Své sbírky zde bude prezentovat Divadelní oddělení.

Nadále pokračovaly přípravné práce spojené s objektem Národního památníku na Vítkově. Projekt rekonstrukce budovy se přiblížil realizaci a stejně tak chystaná expozice připravovaná širším autorským týmem.

Kromě výstav se podařilo prezentovat sbírkové předměty formou katalogů a odborných publikací a naplňovat periodika, vydávaná pod redakcí Historického muzea.

V důsledku nutného přemístění pracoviště Tyršova muzea do nového objektu, budovy Národního zemědělského muzea na Letenské pláni, ztratilo HM stálou výstavní plochu pro prezentaci sbírek z historie sportu a tělovýchovy. Výstavy pořádané v jiných prostorách NM nejsou v tomto směru dostatečnou náhradou. Tato situace komplikuje akviziční činnost oddělení (řada nabídek ke spolupráci ze strany sportovní veřejnosti je přímo vázána na stálý výstavní prostor).

Velká část práce směřovala k zajištění péče o sbírkové předměty, zejména restaurování a konzervaci a získávání finančních prostředků na tuto činnost mimo institucionální zdroje. Stejně pečlivě se jednotlivá oddělení věnovala akviziční činnosti.

Vědecká práce HM zdárně navázala na předchozí výzkumné záměry, dařilo se i provázat vědeckovýzkumný a popularizační program s jinými pracovišti a institucemi stejně tak jako v uplynulém roce. V souvislosti s řešením grantových a dalších vědeckých úkolů se dařilo vybavovat pracoviště výkonnější a účinnější technikou, která přispěla jak ke zkvalitnění péče o sbírky, tak i ke zjednodušení odborné a administrativní práce v jednotlivých odděleních. Pozitivně se tak projevila i vzrůstající schopnost pracovníků využívat této techniky, rovněž se zlepšila i situace finanční.

Ředitelství

Odborná oddělení

Expozice Indiánské kultury Severní a Jižní Ameriky,
Kultury Austrálie a Oceánie

Expozice asijských kultur (zrušena):

Zámecký areál, 277 21 Liběchov

Naděje na dokončení rekonstrukce liběchovského areálu po povodni, které se v prvních měsících r. 2004 jevíly tak reálně, se pro restituci části majetku a jeho nevypřádané dědictví nevyplnily, a řešení se beze zbytku nepodařilo nalézt ani v průběhu r. 2005. Protože dědické řízení zůstávalo v běhu, provizorium se stále otevřeným koncem bylo pro činnost a život muzea nadále neúnosné a škodilo i restituovaným budovám a parku, navrhlo posléze Národní muzeum předat restituované části areálu nerozdílně a společně všem dědicům, zastoupeným jejich právníky. K 31. červenci 2005 pak muzeum převzalo zámek do pronájmu a protokolárně předalo konírnu, dům čp. 4 a všechny pozemky nabyvatelům. Další nezbytnou péčí o nástěnné malby v Orientálním salonu, kterou památkové orgány muzeu uložily, zahrnula nájemní smlouva; sochařská výzdoba stavby i parku stejně jako park sám přešla na bedra dědiců. Pozice muzea v Liběchově však tímto postupem byla vyjasněna jen zčásti. Dědicové restituanta znovu vznesli nárok na depozitář I a II. Obnova depozitáře I tak byla vypořádáním s dodavatelem zastavena, úpravy depozitáře II ustrnuly již v předchozím roce na připraveném projektu. Zmíněné kroky měly konečně svůj dopad v novele organizačního řádu NM, jež k počátku r. 2006 připravila sloučení provozní části dislokovaného pracoviště s pražským oddělením provozu a elektronických systémů do jediného útvaru.

Depozitář III, který povodní neutrpěl, byl v r. 2005 vybaven staršími a darovanými stojany, takže knihovny fondy evakuované před průnikem pražské kanalizace v r. 2002 do suterénu pod Betlémským náměstím a převezené do Liběchova, mohly být následně roztříděny a uloženy na signaturách. Staré regály nepojaly vše, pro zbytek fondu, plánovaný do přízemí, byly v závěru roku pořízeny stojany nové, jež dovolí tuto etapu uzavřít. Depozitární prostor tím však bude zcela zaplněn, takže fond uskladněný v Kostomlatech, který měl být přestěhován právě sem, musel zůstat na místě a nájem nebylo možno ukončit.

V polovině roku byl pro potřeby knihovny NpM kolaudován a vybaven nově zřízený depozitární prostor v Horních Počernicích. Bezprostředně po vybavení skladovací technikou v něm budou uloženy na signaturách knižní fondy vystěhované v r. 2005 z pod-

střeší liběchovského zámku. Transfer byl značně obtížný: vzhledem k lehké konstrukci točitého schodiště bylo nutné spouštět vozíky naplněné knihami oknem.

Protože restitucí padla pro nejbližší dobu perspektiva přemístění sbírky z přeplněné pražské budovy do prostornějšího a lépe vybaveného depozitáře II v Liběchově, věnovali odborní pracovníci velké úsilí úpravám v rámci stávajících možností. Depozitář oddělení pravěku a starověku Přední Asie a severní Afriky byl reorganizován na daném půdorysu, sbírka uložena do nového obalového materiálu a stojanů s větší kapacitou. Při té příležitosti byla provedena úplná inventarizace a nová lokace fondu (dokončení v r. 2006). V závěru roku prošla sbírka kontrolou Oddělení muzeí a galerií MK ČR s výborným hodnocením. Ze stejných důvodů byl darovaným mobiliářem doplněn depozitář etnografického oddělení a započata relokační práce severo- a středoamerické sbírky. Částečnou úpravou mobiliáře i prostor se rovněž poněkud rozšířily možnosti uložení asijských sbírek deponovaných na Betlémském náměstí a vytvořily předpoklady pro samostatnou lokaci části čínské a japonské sbírky v čp. 269.

Rozsáhlé a náročné práce se sbírkami byly o to složitější, že v pražské budově po značnou část roku probíhala naléhavá oprava oken, což si vyžádalo nejen dohled, ale také opakované přesuny v depozitářích a jinou součinnost podle postupu a potřeb řemeslnických prací.

Podstatná část asijské sbírky, převezená po povodni z Liběchova do depozitářů zapůjčených Přírodovědeckým muzeem, musela za daného stavu – po změně majetkových poměrů v Liběchově – v Horních Počernicích zůstat. Skutečnost, že asijské sbírky blokují

prostory určené přírodovědnému materiálu, je velmi komplikující a oboustranně nepříjemná, ale až do – opětovně dočasného – přenesení kolekce do urychleně budovaného náhradního úložiště tamtéž nevyhnutelná. Své definitivní místo najdou tyto fondy až v předpokládaném 2. depozitárním komplexu v Horních Počernicích, kam by měly směřovat i zbývající soubory z liběchovského zámku a pražské budovy NpM spolu s dalšími sbírkami NM.

Toto rozhodnutí, přijaté po celkovém zhodnocení stávající situace a zevrubné úvaze, bylo zakotveno do koncepce další činnosti NpM, která byla pod titulem „Světové kultury ve sbírkách Národního muzea“ připravena v průběhu r. 2005 k vydání. Zahnuje budoucí rozvoj areálu na Betlémském náměstí, v němž počítá s pozvednutím trvalých expozic tradičních amerických kultur jakož i Austrálie a Oceánie na úroveň vědeckého poznání a estetického působení současné doby a počítá také s vytvořením nové expozice Afriky, chybějící v Praze již celých 18 let. Náhradu za liběchovskou expozici asijských kultur koncipuje nově, do nové budovy, kde naváže chronologicky i kulturně–historicky na dvoudílnou expozici starověkých předoasijských, egyptských a středomořských kultur, plánovanou ve spolupráci s antickým oddělením Historického muzea NM.

Změna majetkoprávních vztahů v Liběchově si vyžádala podstatné přesuny fondů a s nimi spojené úpravy záměrů i značné pracovní úsilí a časové zaneprázdnění všech pracovníků muzea. Náhradní uložení asijské sbírky nadto výrazně limitovalo práci s celým souborem. Přes ztížené podmínky se podařilo pokročit jak v akvizici, péči a ochraně kolekcí, tak i jejich zhodnocení a vědeckém zpracování. Významným instrumentem k tomu se stala první etapa vědeckovýzkumného záměru NM, „Osobnosti české vědy a kultury.

Karmelitská 2/4, 118 00 Praha 1

Ředitelství**Odborná oddělení vyjma níže uvedených**

Expozice Člověk – nástroj – hudba

Muzeum Bedřicha Smetany, Novotného lávka 1, 110 00 Praha 1

Expozice Bedřich Smetana – život a dílo

Muzeum Antonína Dvořáka, Ke Karlovu 20, 120 00 Praha 2

Expozice Antonín Dvořák – život a dílo

Památník Jaroslava Ježka (Modrý pokoj),

Kaprova 10, 110 00 Praha 1

Památník Bedřicha Smetany v Jabkenicích, 294 45 Jabkenice**Památník Antonína Dvořáka**, 277 51 Nelahozeves 12**Památník Josefa Suka**, 257 48 Křečovice 3

Souhrn a zhodnocení pramenných svědectví ze sbírek Národního muzea, v níž své znalosti a vědeckou erudici uplatnili všichni kurátoři Náprstkova muzea. Účelové prostředky dovolily, aby zvolené soubory byly zpracovány a uspořádány do hloubky.

Zcela samostatným a zřetelohodným úkolem byla expertíza afrikanistů NpM pro muzeologickou činnost v Angole, uskutečněná s podporou Rozvojového střediska Ústavu mezinárodních vztahů MZV v září – říjnu 2005.

Při dlouhodobé absenci starověké, africké a dnes již i asijské expozice, citelně postrádanými odbornou veřejností, laickými milovníky mimoevropských kultur i samotnými kurátory, snažilo se muzeum poskytnout alespoň částečnou náhradu pestrým – a jak divácký zájem ukazuje – přitažlivým výstavním programem, zaznamenaným podrobněji v kapitole VI. Diváky upoutaly jak výstavy s tématy ze starého Egypta, tak půvabná kolekce „Japonských panenek“ či soubor panenek indických, zapůjčených ze Šankarova mezinárodního muzea panenek v Dillí. Překvapením byla výstava „Americký klub dam“. Výstavami „Václav Šolc – etnograf amerikanista“ a „Dobrodružství sběratele Bedřicha Formana“ připomnělo muzeum svého bývalého ředitele a někdejšího spolupracovníka.

Původně plánovaný transfer výstavy „Abusír – tajemství pouště a pyramid“, uspořádané v NpM v listopadu 2004 až březnu 2005, do Lipska se musel pro prostorové problémy tamního Egyptského muzea soustředit na jedno podstatné téma. V době od 3. 11. do 25. 1. 2006 tak byla s podporou Fondu česko-německé budoucnosti v lipském univerzitním muzeu představena „Chekeretnebetj – princezna z Abusíru“. V Africe v r. 2005 dále putovala výstava „Afrika očima českých cestovatelů“, v Thajsku pak výstava „Bangkok očima E. St. Vráze a J. Kořenského“. Kongres Společnosti pro vědy a umění (SVU) v Miami v březnu 2005 doprovodila výstava „Češi v Americe“, reprizovaná ve dnech 28. 10. – 31. 12. v prostorách velvyslanectví ČR ve Washingtonu. Pro výstavu „Západ z pohledu Východu“ (West portrayed by East) v Centru současné kultury v Barceloně (26. 5. – 25. 9.) a ve Valencii (13. 10. – 10. 1. 2006) zapůjčilo Náprstkovo muzeum unikátní miniaturu Portrét Ibrahima Adila šáha II. z Bidžápuru.

Rok 2005 je spojen také s velkou ztrátou: Muzeum se bohužel navždy muselo rozloučit s jedním z největších svých mecenášů. Když po dlouhé nemoci zemřel v Mnichově pan Rainer Kreissl, Dr. h. c., mohlo muzeum uctít jeho památku jen prostřednictvím konzulátu na mnichovské zádušní mši. Národní muzeum ve spolupráci s Národní galerií a za účasti Univerzity Karlovy a členů rodiny uspořádalo proto tryznu jako poctu velkému příznivci a dárci 11. října v Pantheonu.

Rok 2005 byl pro České muzeum hudby po mnoha letech provizorií, stěhování a budování nové expozice první řádným rokem, kdy se mohla činnost vrátit do běžných kolejí a věnovat se jak soustavné péči o sbírky, tak i koncepci práce s veřejností.

Prostory nové budovy muzea poskytly možnost nejen obnovit vlastní stálou výstavní a expoziční činnost, ale především zpřístupnit po 10 letech opět sbírky muzea badatelské veřejnosti ve standardních podmínkách. Tato činnost byla již od počátku roku komplikována technickými problémy rekonstruované budovy, její stavební nedokončeností a nedostatečným vybavením.

Především se hned v počátku roku projevila špatná funkce klimatického systému expozice i depozitářů. Zařízení nedosahovalo požadovaných parametrů a vykazovalo četné havarijní poruchy spojené s vytékáním vody do prostor expozice i depozitářů. V zimním období se pracovníci ČMH potýkali s nízkou vlhkostí, která vážně poškodila některé vystavené hudební nástroje, především klávesové. V letním období pak s nadměrnou vlhkostí v klimatizovaných prostorách. Reklamační řízení a postupné, dosud nedokončené, odstraňování poruch, významně ovlivňovalo práci oddělení hudebních nástrojů i hudebněhistorického oddělení. Řešení bylo komplikováno i absencí monitorovacího systému klimatu, který také nebyl pořízen pro nedostatek financí. Druhým závažným problémem, který je řešen až na úrovni městského statika, jsou významné statické poruchy objektu, které se nepodařilo napravit, naopak v průběhu roku docházelo k jejich výraznému rozvoji a vzniku dalších. Poškozeny jsou omítky, stavební konstrukce, podlahy. Vyšetření míry zavinění vzniku těchto poruch rekonstrukcí sousedící budovy na hotel bude završeno v roce 2006.

V dalších letech bude nezbytně nutné získat další prostředky na dokončení rekonstrukce budovy. Zbývá dokončit především prostory pro služby veřejnosti v přízemí objektu, zejména komorní

koncertní sál. Bohatě se rozvíjející koncertní provoz je nyní limitován akustickými vlastnostmi dvorany budovy. Nedokončeny zůstaly také prostory kavárny a prodejny, které by mohly významně přispět ke zvýšení návštěvnosti expozice a výstav.

Naplněn byl výstavní plán ČMH a průběžně probíhala práce se sbírkami. Probíhá nebo byla zahájena revize a restrukturalizace jednotlivých podsbírek, probíhala především inventarizace. Zde se nejvýrazněji projevil nedostatek prostředků na celkové vybavení objektu, neboť velká část depozitářů zatím zůstává nevybavena nebo vybavena pouze provizorně. Značnou část přestěhovaných sbírek a sbírek zabalených po povodni se od roku 2003, případně i 2002, nepodařilo vybalit. Tento stav, který se nepodařilo zlepšit ani z prostředků muzea, ani z dotace fondu ISO MK ČR, ohrožuje sbírkové předměty a je limitujícím faktorem pro zpracování především nových přírůstků ve 2. stupni evidence. Pracovníci všech oddělení odvedli v tomto směru mimořádnou práci za velmi nestandardních podmínek.

Upravovány byly také pracovní listy programu KpWin pro jednotlivé typy sbírkových předmětů. Zpracování do databází se podařilo úspěšně zahájit především v evidenci monografií a hudebnin a v Muzeu B. Smetany. Umožnil to i další úspěšný rozvoj ve vybavení výpočetní technikou.

Významným přínosem byly dotace z fondu ISO na restaurování sbírek a dotace na odstraňování následků povodní, které je podrobně zhodnoceno níže a které probíhá velmi úspěšně.

V oblasti zabezpečení objektů se podařilo rozšířit elektronickou zabezpečovací signalizaci v pražských budovách Muzea Bedřicha Smetany a Muzea Antonína Dvořáka, problematické zůstávají některé objekty mimo Prahu. Zde byly prostředky ze strany MK ČR poskytnuty s výrazným zpožděním v závěru roku, takže nebylo možno akce realizovat.

V oblasti vědecké práce byly úspěšně obhájeny 4 rezortní projekty a 1 úkol GA ČR z let 2001–2004. Zahájena byla práce na výzkumném záměru NM ve dvou samostatných tématech i další vědecká a publikační činnost pracovníků ČMH. Uskutečnily se dvě významné vědecké akce – Zasedání České národní skupiny Mezinárodní asociace hudebních knihoven se seminářem na téma „Informační zdroje v hudební vědě“ a Mezinárodní konference „Vojenské hudby v historii Českých zemí“.

Mezi významné úspěchy muzea patří výstavy, četné koncerty a odborné akce ve všech objektech, které byly početné a velmi kladně hodnocené, přestože tato oblast činnosti muzea nebyla především v objektu Karmelitská personálně zajištěna. Kurátoři tedy zabezpečovali poměrně bohatý lektorský provoz v expozici i na výstavách, stejně jako organizaci, dramaturgii i realizaci mnoha koncertů. Většina akcí je pořádána ve spolupráci s dalšími institucemi. S mimořádným úspěchem se setkalo uvedení díla Benjamina Brittena „Řeka Sumida“ v rámci festivalu Struny podzimu. Rozvíjet se také podařilo práci s dětskými návštěvníky i se zrakově postiženými.

Z plánovaných edičních titulů se pro nedostatek finančních prostředků nepodařilo realizovat průvodce po expozici „Člověk – nástroj – hudba“, doplněného o historii objektu Karmelitská.

KNIHOVNA NÁRODNÍHO MUZEA (KNM)

Václavské náměstí 68, 115 79 Praha 1 (HB NM)

Ředitelství

Odborná oddělení vyjma níže uvedených

Studovna, Výpůjční protokol

Muzeum knihy, Zámek dr. Radslava Kinského 13,
591 02 Žďár nad Sázavou 2

Oddělení časopisů, U královské obory 56, 170 76 Praha 7

V roce 2005 byla práce Knihovny Národního muzea úspěšná. Stabilizovala se personální situace ve většině oddělení a úkoly stanovené v plánu hlavních úkolů se dařilo plnit v souladu s dlouhodobou koncepcí činnosti NM. Knihovna v rámci svého mnohostranného poslání plnila následující úkoly:

Jako ústřední odborná knihovna NM (specializovaná knihovna podle zákona č. 257/2001 Sb.) pokračovala v soustavném doplňo-

vání knižního fondu dle sběrného programu: u domácí literatury se zvýšeným důrazem na publikace českých muzeí a odbornou literaturu, u zahraniční literatury tradičně zejména výměnou, zčásti koupí a dary. Pokračovalo rovněž zpracování nových přírůstků v automatizovaném knihovnickém systému KpWin, byla zahájena konverze záznamů českých knih vydaných v 19. stol. (s podporou programu VISK 5), veškeré záznamy byly zpřístupněny na internetu; pokračovala spolupráce se souborným katalogem ČR. Revize knižního fondu probíhala v rozsahu daném zákonem.

Pokračovala digitalizace středověkých rukopisů (s podporou VISK 6) a bylo zahájeno reformatování periodik (s podporou VISK 7). V oddělení časopisů byl nainstalován knihovnický systém KpWin a vytvořeny předpoklady k zahájení jeho provozu v r. 2006.

Oddělení služeb zavedlo elektronickou evidenci knižních výpůjček a s tím spojené zasílání upomínek.

Na žádost vědeckého tajemníka byla prověřena publikační a citační aktivita vědeckých pracovníků NM v databázi Web of Knowledge, zavedeno poskytování rešerší, proběhla školení práce s elektronickými informačními zdroji na odborných odděleních a byly uspořádány 2 semináře o informačních zdrojích (pro humanitní a přírodovědné obory).

Knihovna se připojila ke kooperativnímu informačnímu systému „Ptejte se knihovny“. Pracovníci oddělení služeb se podíleli na vytvoření a údržbě knihovních internetových stránek navazujících na stránky Národního muzea, na kterých mimo jiné prezentují přístup ke katalogům Knihovny a k elektronickým informačním zdrojům.

Jako ústředí pro odbornou správu zámeckých knihoven v českých zemích se KNM v roce 2005 věnovala dokončení druhé etapy

záchranu knih ze zámeckých knihoven, které byly poškozeny povodněmi r. 2002. Bylo dokončeno restaurování historických a vzácných tisků z těchto fondů a knihy připraveny k zahájení třetí (poslední) etapy – uložení na regály. Projekt probíhá s finanční podporou Lichtenštejnského knížectví.

V zámku Nové Hrady v jižních Čechách byla instalována autentická interiérová knihovna (17 263 svazků), která se stala součástí prohlídkového okruhu zámku.

Ke konci roku bylo nutné vystěhovat depozitář v Kutné Hoře (přes 30 000 svazků) a knihy uložit provizorně v depozitáři v Terezíně.

Soustavně doplňovaná elektronická databáze knih z fondů zámeckých knihoven dosáhla počtu 287 247 bibliografických záznamů.

Knihovna Národního muzea tvoří, spravuje a zpřístupňuje fondy sbírkové povahy (podsbírkky) podle zákona č. 122/2000 Sb. V rámci tohoto zadání bylo zahájeno soustavné zpracování fondů podsbírkky „Doklady k dějinám knižní kultury“ v databázovém systému Janus (2590 záznamů). Proběhla revize a nové uložení fondů ilustrací a štočků, pokračovalo zpracování nakladatelských pozůstatků. Poradní sbor pro nákup sbírek se sešel dvakrát. Do sbírek byla získána řada přírůstků, nejvýznamnější (s podporou ISO) je fond nakladatelství EMPORIUM. V podsbírcce „Písemnosti a tisky“ byla provedena komplexní revize rukopisů, revize starých tisků pokračuje; inventarizace všech podsbírek proběhla podle plánu.

V r. 2005 se KNM zhostila také významného úkolu prezentačního: realizace stěžejní výstavy NM pro r. 2005 „Zlaté časy médií“ a jejich doprovodných akcí. Kolektiv autorů v čele s vedoucím Oddělení časopisů Mgr. M. Sekerou PhD. vytvořil unikátní a úspěšnou výstavu na dosud výstavně nezpracované téma. K výstavě se váže bohatý doprovodný program, který bude spolu s výstavou pokračovat v r. 2006. Proběhly dvě komorní výstavy v Kabinetu knižní kultury, jedna výstava v kapli Lobkovického paláce a dvě v přízemí hlavní budovy NM (pravá chodba). I tyto výstavy měly značný ohlas a některé byly zapůjčeny do dalších muzeí. KNM se aktivně podílela na programu Pražské muzejní noci, akce „Předání tisku s autografem J. Cimrmana“ celý večer v hlavní budově uzavírala.

V Muzeu knihy – stálé expozici KNM byla část expozice reinstalována a doplněna. V barokním sále – bývalý refektář – byla otevřena tradiční sezónní výstava doplněná drobnější panelovou výstavkou s místní tematikou. Během roku byla ustavena z pracovníků knihovny skupina pro přípravu nové expozice v Muzeu knihy. Skupina vypracovala záměr nové expozice, včetně rozpočtu a časového harmonogramu a v práci bude pokračovat.

III. Kalendarium 2005

Výběr

20. 1. Tisková konference a vernisáž výstavy
Výlet do třetihor v HB NM
21. 1. **Zasedání přírodovědné sekce
Vědecké rady NM** v HB NM
27. 1. Tisková konference a vernisáž výstavy Milady Trčkové roz. Císařové **Život jako v pohádce** v Lobkovickém paláci
29. – 30. 1. **Zasedání řídicího výboru Evropské mykologické asociace** v PM
8. 2. Tisková konference a vernisáž výstavy
Magdalena Dobromila Rettigová v HB NM
10. 2. Tisková konference a vernisáž výstavy
Český medailér Milan Knobloch
1. 3. Zahájení ekologicko–výchovného projektu
Sovy do škol v HB NM
10. 3. Tisková beseda a vernisáž výstavy
Babička – 150. výročí prvního vydání v HB NM
17. 3. Tisková beseda a vernisáž výstavy
Majster Pavol z Levoče v HB NM
23. 3. **Koncert k předsednictví Lucemburska EU** v ČMH v Karmelitské ulici
24. 3. Vernisáž výstavy **Josef Suk sběratel** v Muzeu Antonína Dvořáka
30. 3. Tisková konference a vernisáž výstavy
Indie země tradic v Náprstkově muzeu
1. – 8. 4. **Febiofest – přehlídka filmů Naše národní dějiny očima filmařů** v HB NM
4. 4. **Zasedání Rady Národního muzea** v Letohrádku Kinských
13. 4. Tisková konference a vernisáž výstavy
Japonské panenky v Náprstkově muzeu
28. 4. Vernisáž výstavy **Emblemata z KNM** v kapli Lobkovického paláce
28. – 30. 4. Mezinárodní konference **Vojenské hudby v historii českých zemí** v ČMH v Karmelitské ulici
3. 5. Zahájení návštěvnické sezony výstavou
Z knihovny do zahrady a zpět v Muzeu knihy ve Žďáru nad Sázavou
4. 5. Vernisáž výstavy **Pražský květen 1945** v HB NM
17. 5. **Gloria musealis – slavnostní udílení cen** soutěže v Pantheonu HB NM
19. 5. Zahájení výstavy
Jen pro ten dnešní den stojí za to žít v HB NM
21. – 22. 5. **Národopisná slavnost** v Letohrádku Kinských
22. 5. **Mezinárodní den muzeí** ve všech veřejnosti přístupných objektech NM
25. 5. **Konference k 70. výročí úmrtí Josefa Suka**, ve spolupráci s Městským úřadem a Muzeem Sedlčany
26. 5. Tisková konference projektu **Lidé pro Evropu** v HB NM
1. 6. Tisková konference a vernisáž výstav
Americký klub dam
a **Žena na plakátech 19. století** v Náprstkově muzeu. Ke 140. výročí založení klubu
4. 6. **Druhá Pražská muzejní noc** ve všech veřejnosti přístupných objektech NM
7. 6. Tisková konference a vernisáž výstavy
Formosa tisíce tváří – příroda a tradice Tchajwanu v HB NM
13. 6. **Den otevřených dveří v Památníku Františka Palackého a Františka Ladislava Riegra**
16. 6. Tisková konference a vernisáž výstavy
Třešňové květy a příběh prince Gendžiho viděno dnešními očima v Lobkovickém paláci
28. 6. **Zasedání přírodovědné sekce
Vědecké rady NM** v HB NM
30. 6. Vernisáž výstavy **Paleta srdce, malířské dílo J. B. Foerstra** v ČMH v Karmelitské ulici
22. 6. **EKOFILM** – promítání filmů, HB NM
12. 7. Představen **Dar Jiřiny Paroubkové Knihovně Národního muzea**, vernisáž výstavy v HB NM
14. 7. Tisková beseda a vernisáž výstavy
Procházka amazonským pralesem v HB NM
17. 8. Tisková beseda a vernisáž výstavy
Ivan Hlinka – příběh legendy v HB NM
1. 9. **Salon české scénografie**, provázený diskusním forem po dobu trvání výstavy v Lobkovickém paláci
13. 9. **Černá a bílá – masky z Gabunu**. Vernisáž výstavy s tanečním vystoupením Centra I. Duncanové v Náprstkově muzeu

- 15. 9.** **Severjihvýchodzápad – Změny klimatu ze všech úhlů pohledu.** Vernisáž fotografické výstavy Britské rady a Národního muzea v HB NM
- 16. – 17. 9.** **Dny evropského kulturního dědictví** v objektech NM
- 21. 9.** Prezentace a tiskové zpravodajství k účasti Národního muzea na výstavě **Praha, koruna Čech** v Metropolitním muzeu umění v New Yorku
- 22. 9.** Vernisáž fotografické výstavy **Národnostní menšiny severního Vietnamu** v Náprstkově muzeu
- 27. 9.** Zahájení výstavy **Ohrožujete mravní výchovu mládeže** v HB NM
- 29. 9.** Tisková konference a otevření **Národopisné expozice v Letohrádku Kinských – Musaionu**
- 1. 10.** **Představeny nové internetové stránky** Národního muzea v HB NM
- 11. 10.** **Tryzna za mecenáše R. Kreissla, Dr. h. c.** v Pantheonu HB NM
- 13. 10.** **Světový den zdravého vidění – měření zraku** zdarma v HB NM
- 18. 10.** Vernisáž výstavy **Člověk nepřítel i samaritán** v HB NM
- 18. – 19. 10.** **Výroční zasedání a seminář České národní skupiny Mezinárodní asociace hudebních knihoven (IAML)** v ČMH v Karmelitské ulici
- 20. 10.** Tisková konference a vernisáž výstavy **Václav Šolc – etnolog amerikanista** v Náprstkově muzeu
- 24. 10.** **Udílění cen Ministerstva kultury ČR za literaturu v ČMH** v Karmelitské ulici
- 27. 10.** **Koncert Teodora Anzelottiho, akordeon,** v rámci festivalu Struny podzimu v ČMH, Karmelitské ulici
- 28. 10.** **Slavnostní zasedání ke státnímu svátku v Pantheonu HB NM**
- 1. – 3. 11.** **Konference Muzeum a změna II. Management změny.** Ve spolupráci s AMG, ICOM a INTERCOM v Pantheonu HB NM
- 15. 11.** Zahájena výstava **Byla vojna s Francouzem** v HB NM
- 16. 11.** Vernisáž výstavy **Češi v Antarktidě** v HB NM
- 23. 11.** Tisková beseda a vernisáž výstavy **Dobrodružství sběratele Bedřicha Formana – unikáty z Asie, Afriky a Ameriky** v Náprstkově muzeu
- 24. 11.** Tisková konference a vernisáž výstavy **Zlaté časy médií** v HB NM
- 29. 11.** **Předání faksimile Evangeliáře Jana z Opavy** Knihovně Národního muzea
- 29. 11. – 3. 12.** Provedení scénického orákula Benjamina Brittena **Řeka Sumida** v ČMH v Karmelitské ulici
- 1. 12.** Vernisáž výstavy **Olympijská mozaika** v Lobkovickém paláci
- 7. 12.** **Opět ve Vietnamu.** Tisková beseda a vernisáž výstavy fotografií Craiga Barbera v Náprstkově muzeu
- 8. 12.** Vernisáž výstavy **Štědrý den 1875** v ČMH v Karmelitské ulici
- 19. 12.** **Zasedání Rady Národního muzea** v pracovně generálního ředitele NM

IV. Sbírkotvorná činnost

Podsbírky Národního muzea a počet sbírkových předmětů registrovaných v Centrální evidenci sbírek k 31. 12. 2005

Přírodovědecké muzeum

Geologická	3752
Petrologická	24 665
Mineralogická	91 741
Paleontologická	137 894
Botanická	25 010
Mykologická	269 379
Entomologická	31 533
Zoologická	85 690
Antropologická	15 926
Sbírka tektitů	13 741
Sbírka broušených drahých kamenů	4798
Sbírka meteoritů	498

Historické muzeum

Archeologická	358 302
Historická	192 618
Archiv Národního muzea (vedeno v archivní evidenci)	
Etnografická	134 983
Numismatická	638 762
Sbírka oddělení klasické archeologie	7391
Sbírka divadlo	789 882
Sbírka odd. tělesné výchovy a sportu	136 082
Sbírka novodobých českých dějin	18 190

Náprstkovo muzeum

Negativy a diapositivy	25 679
Fotografie, filmy, videozáznamy a jiná média	2645
Knihovna NpM	1900
Numismatika NpM	15 904
Pravěk a starověk NpM	11 419
Etnografie NpM	35 787
Asijská	49 137

České muzeum hudby

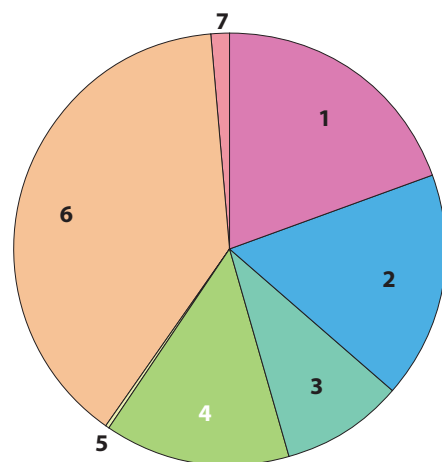
Sbírka hudebněhistorického oddělení	206 209
Sbírka hudebních nástrojů	2597
Sbírka Muzea Antonína Dvořáka	7580
Sbírka Muzea Bedřicha Smetany	32 805

Knihovna Národního muzea

Knihy	21 739
Písemnosti a tisky	25 113
Časopisy	125
Doklady k vývoji knižní kultury	89 241

Akvizice

V průběhu roku 2005 se sbírka NM rozrostla o 35 095 položek a 443 kartonů, 9 složek, 3 kartotéky, 3 svazky a 1 balík s archivními materiály. V tomto souhrnu je zatím jen předběžně zahrnut značný objem vlastních sběrů v PM, jenž je v současné době odborně zpracováván a je zčásti zařazen v doprovodné dokumentaci. Převážnou část svých přírůstků získalo muzeum bezúplatně – darem, z pozůstalosti, převodem, případně výměnou. Velmi podstatná část pochází z již zmíněných vlastních sběrů v rámci výzkumné činnosti, jež jsou z vědeckého hlediska pro systematické budování sbírky velmi cenné. Velmi pozoruhodné přírodniny a artefakty získalo NM koupí. Z vlastního rozpočtu na akvizice věnovalo 448 539,50 Kč, z prostředků fondu ISO MK ČR pak 1 740 000 Kč, z grantových a sponzorských příspěvků 87 248 Kč. Akvizice pořízené z fondu ISO a výběr z ostatních koupí zde veřejnosti poprvé představujeme.

Akvizice – počet kusů	PM	HM	NpM	ČMH	KNM	Akvizice NM celkem (kusů)
1. Dary a pozůstalosti	375	2202	2075	1154	1065	6871
2. Převody	3153	28	246	1389	1102	5918
3. Koupě z rozpočtu NM	2204	976	–	7	100	3287
4. Koupě z ISO	3032	249	–	–	1600	4881
5. Koupě z jiných zdrojů	10	1	31	5	–	47
6. Vlastní sběr	13 500	145	–	–	–	13 645
7. Stará zásoba	–	325	121	–	–	446
8. Archivní materiály	–	(459)	–	–	–	–
Akvizice po odborech celkem (kusů)	22 274	3926	2473	2555	3867	35 095

Knižní fondy:

Přírůstky KNM:	7554 sv	
z toho mezinárodní výměna:	1676 sv	v hodnotě 901 690 Kč
dary	1917 sv	
koupě	3961 sv	v hodnotě 1 400 000 Kč
Přírůstek novin a časopisů	4660 sv	
z toho povinné výtisky	3664 sv	
Přírůstky knihovny NpM:	962 ks	285 555 Kč
z toho mezinárodní výměna:	174 ks	v hodnotě: 69 070 Kč
dary	491 ks (490 knih + 1 časopis)	v hodnotě: 144 654 Kč
koupě	297 ks (81 knih + 216 časopisů)	71 831 Kč

Přírodovědecké muzeum

Obr. 1: Krystal berylu, Tassili, Alžírsko. Nízce sloupcovitý krystal velikosti 18x15x12 cm daroval Z. Johan, Francie.

Mineralogicko-petrologické oddělení, P 1 p – 2/2005.

Obr. 2: Sběrka prvohorních fosilií představuje specializovaný unikátní soubor shromažďovaný prof. Chlupáčem od padesátých let minulého století. Je výsledkem časově velmi náročných, precizně vedených stratigraficko-paleontologických výzkumů Českého masivu. Těžiště sbírky spočívá ve fosilních paleozoických koryšů, klepátkatců a trilobitovců, zahrnuje však i pečlivě vybrané zkameněliny zástupců jiných živočišných skupin. Vědecky mimořádného významu je i soubor spodnovevonských ryb Barrandienu, dále jedinečný materiál z paleozoika Moravy, ještědského paleozoika i z tzv. metamorfovaných ostrovů. Lze bez jakékoli nadsázky prohlásit, že se dnes jedná o neopakovatelný soubor, v němž mnohé fosilie pocházejí z dnes již zaniklých lokalit.

Sběrka paleontologická, P 2 p – 20/2005.
Koupě z fondu ISO MK ČR.

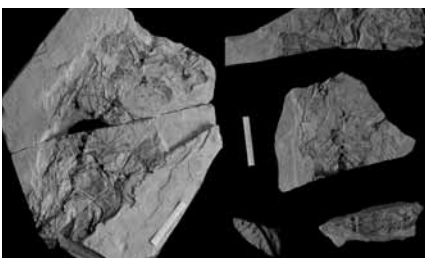
Obr. 3: Skelet fosilní ryby *Morone* je vzácným rodem z lokality Kučlín u Bíliny. Během 150 let sbírání na této lokalitě bylo doposud nalezeno pouze 5 exemplářů tohoto rodu, přičemž exemplář, získaný z prostředků grantu MK ČR „Revize skupin fosilních obratlovců České křídové pánve

Obr. 1

Obr. 2

Obr. 3

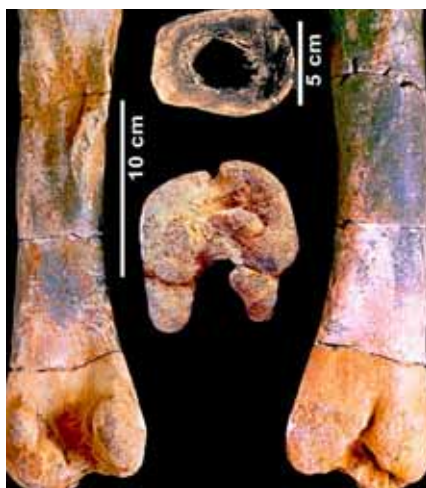
a jejich vzájemné paleo-ekologické vztahy“ patří mezi nejlépe zachované.

Sběrka paleontologická, P 2 p – 19/2005.

Obr. 4: Téměř úplná levá stehenní kost dinosaura, objevená ve svrchnokřídových mořských sedimentech na Kutnohorsku, je prvním nesporným osteologickým nálezem zástupce této skupiny plazů z území České republiky. Ojedinelé osteologické nálezy objevené na území Českého masivu v průběhu více než jednoho a půl století vesměs náležejí jiným skupinám plazů. Zachování kosti je velmi příznivé. Z morfologického studia této fosilie vyplývá, že náleží menšímu zástupci býložravých dinosaurů z čeledi Iguanodontidae, kteří byli celosvětově rozšířeni. Detailní paleontologické studium ukázalo i na další výjimečnost tohoto nálezu – na povrchu kosti byly zjištěny stopy okusu žralokem. Pro sbírky Národního muzea má tento exemplář, spolu s příloženým zlomkem pánevní kosti, mimořádnou hodnotu a stal se vyhledávaným výstavním objektem. Na základě kosterního pozůstatku byly zhotoveny i nové obrazové paleontologické rekonstrukce, zhotovené malířem P. Majorem a J. Sovákem.

Sběrka paleontologická, P 2 p – 18/2005.
Koupě z fondu ISO MK ČR.

Obr. 5: Velmi dobře zachovaná lebka a přední část trupu sladkovodního žraloka *Xenacanthus decheni* Goldfuss z paleontologické lokality v Semilech (spodní perm). Na lebce je zachováno neurokranium, occipitální trn, palatoquadratum a mandibulare se zubními řadami in situ! Na trupu jsou patrné

Obr. 4

Obr. 5

elementy obratlů, pletence lopatkového (scapulo-corracoidu) a dokonce i jemné části žaberního aparátu. Význam této fosilie je v dokonalém zachování, které je u českých nálezů této skupiny obratlovců ojedinelé. Toto příznivé zachování je podtrženo velice dobrou preparací. Další význam tkví v lokalitě kde byl fosilní žralok nalezen. Z tohoto regionu Národní muzeum dosud nevládnulo žádný podobný exemplář.

Sběrka paleontologická, P 2 p – 13/2005.
Koupě z rozpočtu NM.

Obr. 6: Dermoplastický preparát medvěda ledního, zakoupený z rozpočtu NM pro zoologickou sbírku, P 6 p – 183/2005.

Obr. 7: Odborné dokumentační materiály a knihovna prof. E. Vlčka zahrnují množství materiálů (fotografie, RTG-snímky, dioptografické kresby, řezy, metrická data) a předmětů (odlisky vzácných zahraničních paleoantropologických nálezů, histologické preparáty, zubní výbrusy aj.), které mají nespornou hodnotu nejen pro antropologické oddělení NM, ale zároveň i pro celý obor antropologie. Materiály představují vynikající srovnávací zdroj pro studium řady sbírkových předmětů. Často jde o dokumentace nálezů, které nejsou již dnes badatelům přístupné. Kolekce vypovídá nejen o historii antropologického oddělení, ale celého Národního muzea a je velkým přínosem též pro Archiv NM.

Sběrka antropologická, P 7 p – 5/2005.
Koupě z fondu ISO MK ČR.

Obr. 6

Obr. 7

Historické muzeum

Obr. 1, 2: Sběrka loutek V. Laghiho. Divadlo lidového loutkáře Laghiho sestává z 23 marionet, 24 plošných loutek, dále z opon, garnitury, velkého množství zadních prospektů a bočních kulís, dekorací, dekoračních doplňků, nábytku, rekvizit, kostýmů, sešitů loutkových her, plakátů a různých písemností.

Dosavadní majitel souboru, Adolf Václav Laghi, je přímým potomkem lidového loutkáře Václava Laghiho, který získal původní loutky od loutkáře Jana Vinického. Soubor byl průběžně rozšiřován, k nejstarším loutkám (pozoruhodným výtvarně i technologicky) přibývaly postupně další. Kolekce tak výmluvně mapuje důležitou etapu historie našeho loutkářství (od 2. poloviny 19. století až téměř do konce 20. století). Proscénium a dekorace z kolekce se staly důležitou součástí expozice v Muzeu české loutky a cirkusu v Prachaticích.

Sběrka divadelního oddělení, H 6 p – 17/2005.
Koupě z fondu ISO MK ČR.

Medaile Fridricha Falckého a Alžběty Anglické (obr. 3).

Medaili Fridricha Falckého (1596 – 1632) a jeho manželky Alžběty Anglické (1596 – 1662) vytvořil pro mladý pár sedmnáctiletých manželů dvorský

zlatník, klenotník a medailér Jan de Bommaert v roce 1613.

Medaile je vzácná sama o sobě, ale exemplář zakoupený pro Národní muzeum ministerstvem kultury navíc povyšuje jeho zasazení do prolomovaného dobového závěsu, ukazující, že obdarovaný medaili nosil jako šperk.

Sběrka numismatická, H 5 p – 22/2005.
Koupě z fondu ISO MK ČR.

Obr. 4: Cenné obohacení sbírky oddělení klasické archeologie představuje jak figurálně zdobené lékythos, tak i dvě ukázky antické mramorové plastiky. Uvedené předměty byly zakoupeny ze soukromých kolekcí. Lékythos, ve starověkém Řecku nádoba na vonné oleje, nejčastěji nacházená mezi milodary v hrobech, je v tomto případě zdoben černofigurovou technikou, typickou pro řeckou produkci 6. století př. n. l. Scéna zachycuje populárního řeckého hrdinu Hérakla. Kvalitní keramický výrobek vznikl v athénské dílně po r. 520 př. n. l.

Sběrka oddělení klasické archeologie, H 10 p – 1/2005.

Koupě z fondů ISO MK ČR.

Obr. 5: Votivní reliéf s jezdcem–héroem. Mramor. Řecký ateliér z římského období. Votivní mramorový reliéf s jezdcem představuje téma, které se

vyskytuje v řeckém prostředí v různých modifikacích. Zobrazený mladistvý heros, často s dalšími symboly, se váže hlavně ke kultu mrtvých, jak ukazují nálezy votivních desek v řeckých oblastech i v Thrákii. Tato ukázka je kvalitní prací již z římské doby, ale prozrazuje řeckou uměleckou tradici.

Obr. 6: Portrét římského úředníka. Hrubozrnny mramor. Pozdně antická práce z římského východu. Tvář muže s portrétními rysy je zlomkem pravděpodobně větší sochy úředníka z východní části římské říše z doby pozdní antiky. Analogické ukázky nejsou v našich sbírkách dosud zastoupeny.

Sběrka oddělení klasické archeologie, H 10 p – 2/2005.

Koupě z fondu ISO MK ČR.

Obr. 7: Socha Ivana Hlinky, jednoho z nejúspěšnějších českých hokejistů a hokejových trenérů. K prvnímu výročí jeho tragického úmrtí zhotovil ak. soch. Stanislav Hanzlík bronzovou sochu Ivana Hlinky jako hokejového hráče pro stadion v Litvínově, kde Hlinka žil a během kariéry působil. Sádrový originál sochy významně rozšířil soudobou dokumentaci českého hokeje ve sbírkách oddělení dějin tělesné výchovy a sportu, H 7 p – 27/2006. Koupě z rozpočtu NM.

Obr. 1

Obr. 2

Obr. 3

Obr. 4

Obr. 5

Náprstkovo muzeum

Fondy Náprstkova muzea obohatily v r. 2005 především dary (2075 ks). Nejrozsáhlejší (1077 ks) takto získanou kolekci je životní dílo krajana, pana H. Killbergera z Tasmánie, který muzeu věnoval etnografika, diapositivy, filmy, videokazety s doprovodnou dokumentací, pořízené na cestách po Bali a Nové Guineji. Soubor se po několikaletém jednání podařilo dopravit do Prahy díky laskavé podpoře Ministerstva zahraničních věcí a pomocí oddělení krajanských styků a generálního konzula v Sydney. Svoji žej z pracovního působení v oblasti Předního východu v podobě souborů etnografik, kamenné industrie a fotografií včetně výborné dokumentace daroval muzeu RNDr. Pavel Mrázek (557 ks). Vedle těchto početných kolekcí je třeba vyzdvihnout také dar heftalitské billonové drachmy a soubor 6 koptských žehnacích křížů, zakoupených ze sponzorského příspěvku.

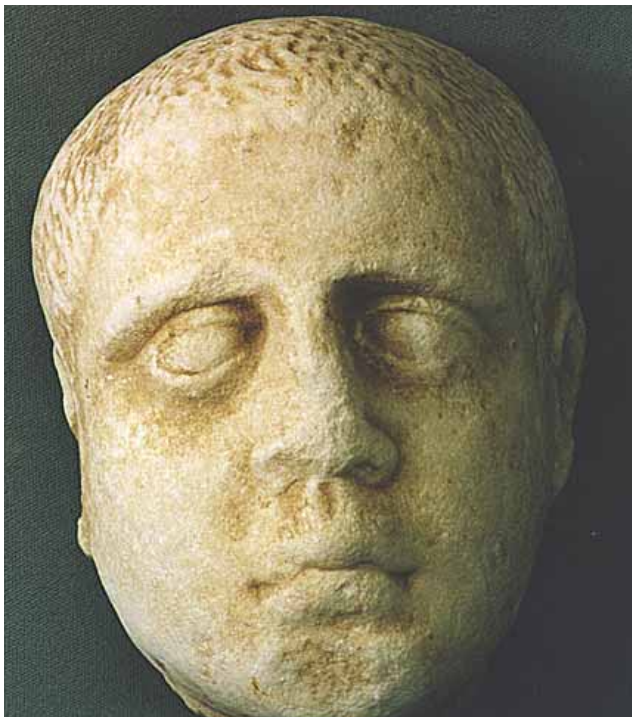
Obr. 8: Heftalitě v Kábulu a Zábulu, billonová drachma typu Napki Malik (cca 475–576 n. l.), avers a revers. Sbírká numismatická NpM, N 1 – N 15552. Heftalitě (Bílí Hunové) se okolo roku 350 n. l. vymaňili z područí perských Sásánovců a ustavili nezávislý státní útvar na území severovýchodní afghánské

ské Baktrie. Odtud začala jejich expanze do dalších oblastí Baktrie, do Sogdu, afghánských a pákistánských teritorií a Gandhary. Heftalitský mincovní systém kopíroval svými standardy i ikonografii bimetalický sásánovský model. Hlavním oběžným nominálem byla stříbrná drachma (okolo 4 g). Obsah stříbra v mincích kolísal, takže se začasťe objevovaly drachmy s nižším obsahem tohoto kovu (billon). Na líci byl zobrazován stylizovaný portrét panovníka doprava odvozený od vyobrazení sásánovského krále Péroze (459–484 n. l.) a nápis dle lokálního jazyka. Série z Kábulu a Zábulu nesou v pahlaví (stará perština) nápis "Napki Malka". Rub, rovněž přejet ze sásánovských mincí, zobrazoval centrálně ohňový oltář (zoroastriánský symbol) se strážci ohně po stranách.

Obr. 9: Žehnací a líbací kříž, obecný kov, délka 32 cm. Koptové, Egypt, 19. –20. století. Sbírká etnografická NpM, Np – 96/2005/3.

Samostatným a významným motivem spojeným s oběma původními křesťanskými církvemi Afriky (koptská, etiopská) je kříž. Bývá vždy zobrazen, na rozdíl o našich evropských představ, samostatně – to jest bez Kristova těla – a je také chápán jako samostatný symbol křesťanské víry. Podoba některých křížů totiž vychází z iluminací středověkých rukopisů Nového Zákona, z nichž nejstarší lze datovat do 10. až 12. století (to je i případ zobrazeného

artefaktu). Nejstarší vypočetnění kříže pak nacházíme na kamenných architektonických prvcích z doby byzantské říše. Kříže se nosily v procesích, ale kromě toho byly vystavovány o svátcích a různých náboženských slavnostech společně s dalšími liturgickými předměty. Záleželo na bohatství kostela či kláštera, zdali byly zhotoveny ze vzácných kovů anebo z mosazi – i když i do ní bylo často přimíšeno malé množství stříbra.

Obr. 6

Obr. 7

Obr. 8

Obr. 9

K nejvýznamnějším akvizicím ČMH patří nákup 59 libret, jež ve fondu nahradí materiály poškozené při povodni 2002 (sbírka hudebněhistorického odd. ČH 1 – Ap 83/2005), dále pak koupě souboru notových tisků a rukopisů z období od 30. let 19. stol. do počátku 20. stol. (sbírka hudebněhistorického odd. ČH 1 – Ap 85/2005), tisků a opisů skladeb W. A. Mozarta z přelomu 18. a 19. stol. (sbírka hudebněhistorického odd. ČH 1 – Ap 86/2005) a elektrofonické kytary z 20. stol. (sbírka hudebních nástrojů ČH 2 – Ep 1/2005), realizované z rozpočtu NM.

Cenné přírůstky získalo ČMH darem: autografy a opisy skladeb Josefa Suka (sbírka hudebněhistorického odd. ČH 1 – Sp 1/2005), notové autografy J. Suka, V. Štěpána a R. Veselého (sbírka hudebněhistorického odd. ČH 1 – Sp 2/2005), publikace z majetku A. Dvořáka s rukopisnými přírůstky (sbírka Muzea Antonína Dvořáka ČH 4 p – 18/2005) a konečně rukopisnou žádost z 30. 7. 1878 (sbírka Muzea Antonína Dvořáka ČH 4 p – 19/2005).

Josef Suk: Ukolébavka op. 33, č. 4

Nadepsáno: Drahé paní Olze k uzdravení. Josef Suk Praha 6. 1. 11

Autograf klavírní ukolébavky je cenným obohacujícím fondem rukopisů Josefa Suka, který má Národní muzeum-České muzeum hudby ve svých sbírkách. Ukolébavka – kompozičně vyzrálá skladba – vyšla tiskem v cyklu Ukolébavek. Autograf skladby je nezastupitelný pro případné další edice, pro interpretu i pro badatelskou práci.

ČH 1-Sp 1/2005, inv. č. S 184/1339 – získáno darem.

Mezi akvizicemi představujícími pozoruhodné doklady knižní kultury a její historie, je třeba zvláště vyzdvihnout nakladatelskou pozůstalost A. Dyka – Emporium, zakoupenou z fondu ISO MK ČR. Nakladatel Alois Dyk (1881–1971) patřil k předním soukromým vydavatelům krásných tisků v meziválečném období. Od sklonku první světové války vydával grafické soubory Jana Konůpka a bibliofily upravené knihy vysoké výtvarné hodnoty. KNM koupí získala celkem 19 archivních krabic dokladů mimořádné hodnoty a zachovalosti, dokládajících bohatou činnost tohoto pražského nakladatelství (grafické listy, návrhy obálek, novoročenky, fotografie). KNM 17/2005.

Zakoupením kvalitního ilustračního souboru (51 ks) akad. mal. Adolfa Zábranského ke známé knize Ivana Olbrachta Ze starých letopisů, která poprvé vyšla v roce 1952 ve Státním nakladatelství dětské knihy, byla doplněna sbírka ilustrací KNM o moderní ilustraci. Vedle konečných ilustrací získala KNM také návrhy-skici, které tak dokumentují postupný vznik konečných ilustrací. Koupě z rozpočtu NM. KNM 18/2005.

Preventivní ochrana a péče o sbírku

Preventivní péče o sbírku je ve svých rozmanitých podobách dána především povahou a potřebami sbírkového fondu a materiálů v něm zastoupených, dále pak stavem depozitářů a režimem v nich dosažitelných a konečně způsobem práce se sbírkou a jejím využíváním. NM intenzivně usiluje o adekvátní uložení sbírky již spravuje a postupně buduje moderní depozitáře. Svou kapacitou doposud ovšem poskytly prostor jen menší části nenahraditelného souboru muzea, tvořícího asi třetinu veškeré hmotné paměti ČR.

Ve všech objektech NM, v nichž jsou vystaveny nebo uloženy sbírky, byly k již dříve zpracovaným opatřením pro mimořádné a krizové situace zpracovány operativní karty, určené k orientaci případných záchranných sil a zákroku prvního sledu a byl prověřen klíčový režim.

Podle finančních možností byla budována nebo modernizována elektronická zabezpečovací a protipožární signalizace. Na tyto akce byly věnovány poměrně značné částky z veřejných prostředků, citlivé podrobnosti ovšem nelze publikovat.

V depozitářích a pracovištích NM proběhla v jarním a podzimním termínu pravidelná preventivní desinsekce. Velké náklady si vynutila následná ošetření v ČMH, kde důsledkem přesunů mezi nevyhovujícími depozitáři (Bertramka, Cihelná, Křívec) a nedokončeným objektem Tereziín II, Žďárem nad Sázavou a Karmelitskou, při nichž – přesto, že klimatické podmínky léta roku 2005 byly rozvoji škůdců mimořádně příznivé – nebyla provedena dezinfekce sbírek při stěhování, bylo rozšíření červotoče ve sbírce hudebních nástrojů. Přes preventivní plynování a chemické zásahy v minulých letech bylo napadeno několik nástrojů, převážně klávesových. Nástroje bezprostředně napadené byly ošetřeny v gama komoře ve specializovaném pracovišti Středočeského

muzea v Roztokách. Následně byly depozitáře a expozice preventivně opakovaně plynovány a dřevěné předměty ošetřeny Lignofixem. Jsou prováděny zvýšené pravidelné kontroly, ošetření Lignofixem i další zásahy budou opakovány.

Velké nároky na sebe kladla starost o zajištění a udržení vhodného klimatického režimu v depozitářích. V depozitářním areálu v Horních Počernicích byly ve spolupráci s oddělením preventivní konzervace a správou depozitářů revidovány vlhkostní a teplotní parametry s ohledem na charakter ukládaných sbírkových předmětů a na základě vyhodnocení klimatických měření a expertízy současného stavu klimatických podmínek byl nově nastaven systém regulace. Je dále sledován a úpravy budou pokračovat v r. 2006. Pozitivní změny však budou znamenat vyšší finanční náklady.

Problematická zůstává vysoká vlhkost v depozitáři HM v Lapidáriu. Také archivní materiál v Tereziíně nese problémy kolísavé vlhkosti, která i při trvalém provozu 10 odvlhčovačů často přesahuje 60%. Klimatické poměry v depozitáři v Tereziíně I (zejména v depozitářích pergamenových listin a fotografických sbírek) poznamenává též teplota, přesahující v letním období stanovených 21 °C.

Teplota a vlhkost v depozitářích a expozicích byla v pravidelných intervalech sledována a klimatický režim podle možností upravován také v NpM. Stav depozitářů dvakrát za rok prověřila a vyhodnotila interní depozitářní komise, jejíž podněty – opět dle technických možností – byly vlastními silami nebo dodavatelsky realizovány. Po celý rok postupovaly práce na opravách a seřizování klimatizačního systému v ČMH – Karmelitské v rámci reklamačního řízení s firmou Skanska. Klimatizace nejen nesplňuje projektované parametry co do dosahovaných hodnot i stability klimatu, především však ohrožuje sbírkové materiály v expozici i depozitářích četnými havarijními stavy, které jsou provázené velkými

výkyvy klimatu i vytékáním vody ze stropů. Po poškození suchem v zimních měsících naopak v klimatizovaných prostorách dochází za horkého počasí k velkému vzestupu vlhkosti. Náprava neprobíhá v kvalitě a tempu, které by odpovídalo významu sbírek a je předmětem trvalého tlaku na řešení ze strany ČMH i vedení NM.

Také KNM musela řešit dvě fondy ohrožující havárie: únik páry v sále starých tisků způsobil silné napadení plísní a provlhnutí 3 historických skříní obsahujících cenné staré tisky z Langerovy Broumovské sbírky. Bylo nutno skříně vystěhovat, fondy dezinfikovat a vysušit a vrátit zpět. Dvě ze tří historických skříní mají dosud poškozené dveře. Neméně závažné bylo napadení fondů v expozici Muzea knihy ve Žďáru nad Sázavou plísní a hmyzem. Fondy bylo nutno odvézt na dezinfekční stanici a po návratu znovu adjustovat.

V rámci preventivní péče zajistilo NpM ve spolupráci s Vysokou školou chemicko-technologickou v Praze v Ústavu chemické technologie restaurování památek analýzu předmětů ze sbírky shromážděné na konci 18. století přírodovědcem Tadeášem Haenkem v Severní Americe. Ing. Petra Vávrová a Martina Ohlidalová provedly chemicko-technologické analýzy a infračervenou mikrospekroskopii vybraných vzorků košíků a čelenky z organického materiálu. Potvrdily resp. upřesnily druh použitého materiálu, škálu a typy užitých barevných pigmentů v případě čelenky i organických zbytků obsažených na dně košíků. Přesná znalost složení umožní zcela cílevědomou péči při uložení a ošetřování badateli vyhledávaných unikátů.

Čelenka „Medvědí uši“ N 4 – 21 373 ze sbírky Tadeáše Haenkeho získaná na počátku 90. let 18. století na Severozápadním pobřeží Severní Ameriky v Yakutat Bay. Je zhotovena z medvědí kůže (pravděpodobně medvěda černého) a malovaná barevnými pigmenty přírodního charakteru složenými z okřídleného uhlíku a v případě zeleno–modré barvy z měděnky. Čelenku nosil šaman indiánů Tlingitů během spirituálního boje proti nebezpečným duchům.

Budování, úpravy a vybavení depozitářů

Budování depozitářů **Přírodovědeckého muzea** v Horních Počernicích postupuje s omezeními. Pro nedostatek financí se podstatněji nezměnil stav skladovací technologie (chybějící zásuvky do kompaktořů, nedostatek herbářových krabic, přepravek aj. obalového materiálu). Pro organické materiály zůstává problémem silné kolísání relativní vlhkosti vzduchu v letních měsících; zcela nepříjemné byly průniky srážkové a technologické vody střechou a odpadními vpustěmi do depozitářních místností botanického a antropologického oddělení, jež se však v r. 2005 podařilo odstranit. Z prostředků ISO byly v r. 2005 pořízeny botanické a mykologické herbářové krabice a herbářové desky, dále pak

kovové skříně a police pro uložení částí zoologických a entomologických sbírek (v celkové hodnotě 3,022.000 Kč), do nichž se po očištění a revizi postupně ukládají příslušné fondy. Do Horních Počernic byla po revizi převezena také část mineralogické sbírky z přízemních prostor depozitáře v Mříčné, kde byla naměřena nadměrná vlhkost. Velmi příznivý vývoj lze zaznamenat v paleontologickém oddělení, jež vystěhovalo depozitář z HB NM do Horních Počernic a v uvolněném sále č. 8 vytvořilo novou stálou expozici. Úspěchem bylo též vybavení laboratoří v Horních Počernicích diamantovou pilou, chromatografickým zařízením, binokulární lupou pro badatele, digestořů pro preparátorské dílny a uskladnění jedů a částečné zprovoznění laboratoře molekulární genetiky. Manipulaci se sbírkovými předměty usnadnilo pořízení dalších vozíků.

Velký podíl z fondu pracovní doby si vyžádala práce se sbírkami i v ostatních sbírkotvorných odborech. **Historické muzeum** – oddělení prehistorie a protohistorie dokončilo přestěhování veškerého sbírkového materiálu z tzv. trezorového depozitáře v suterénu, kde byly nevyhovující klimatické podmínky, do Terezína. Zde byly sbírky dekontaminovány a následně uloženy v depozitáři v Telcích. Přesunem částí sbírkových fondů došlo ke scelení podsbírek jednotlivých období:

Telce: neolit, doba bronzová, halštát, Berger, Morava;

Terezín: Minice, záchranné výzkumy, časný středověk;

Všejanya: latén, doba římská.

Lokace se tak zřehlednily, ale umístění nelze považovat za definitivní. Z preventivních důvodů bude v blízké budoucnosti nezbytné nalézt vhodný perspektivní prostor, kam se jednotlivé sbírky definitivně přemístí a který bude odpovídat všem standardním požadavkům.

Oddělení starších českých dějin pokračovalo v systematickém ukládání grafických portrétů. V depozitářích probíhala restrukturalizace materiálu a jeho třídění obsahové i materiálové.

Divadelní oddělení opustilo poslední ze tří depozitářních místností v podstřeší HB NM. Archiv Národního divadla byl odstěhován do Terezína s výjimkou předmětů kategorie C. Ty byly nově uloženy do 2 protipožárních skříní. Pozůstalost K. Högera byla nově umístěna v podstřeší hlavní budovy. Třetí místnost byla zapůjčena oddělení klasické archeologie pro uložení nově získaných sbírek. Část loutkářské sbírky byla nově umístěna v Horních Počernicích. V rámci stěhování Oddělení dějin tělesné výchovy a sportu z Tyršova domu byly do depozitáře I v Terezíně převezeny sbírky z drahých kovů, fondy fotoarchivu, větší části listinného archivu a knihovny a soubory v rámci depozitářů nově uspořádány a uloženy.

V **Náprstkově muzeu** byla po rozhodnutí Pozemkového úřadu Mělník o restituci části zámeckého areálu v Liběchově přerušena rekonstrukce depozitáře I a asijské sbírky NpM zůstaly nadále na náhradním stanovišti v zapůjčených prostorách Přírodovědeckého muzea v Horních Počernicích. Depozitáře asijského oddělení v liběchovském zámku zatím zůstávají, je však změněna majetko–právní forma na pronájem objektu, takže nelze provádět další potřebné a podstatné opravy a zajištění. NM počítá s přenesením fondu do nových

prostor. Fondy knihovny NpM z depozitářů v podstřeší zámku již byly přestěhovány do nově zřízeného depozitáře v Horních Počernicích. Depozitář III v Liběchově byl vybaven stojany, takže byly uspořádány knihovní fondy zachráněné v r. 2002 a přenesené sem ze suterénu Betlémského náměstí, ležícího pod povodňovou linií. Novým, resp. darovaným mobiliářem byly doplněny také depozitáře etnografického oddělení a oddělení pravěku a starověku Přední Asie a severní Afriky na Betlémském náměstí. Posledně jmenovaná sbírka byla zcela reorganizována a nově uložena; v etnografickém depozitáři započala relokace severo- a středoamerické sbírky. Oba depozitáře jsou zaplněny po svoji mez a jakákoliv manipulace s fondy je krajně obtížná. Úložný prostor asijského oddělení, jež bylo restitucí postiženo nejvíce, byl na Betlémském náměstí o několik m² rozšířen, což umožnilo oddělenou a funkční lokaci zde deponované části čínské a japonské sbírky.

Ačkoliv se **České muzeum hudby** přestěhovalo do objektu v Karmelitské ulici v květnu 2003, doposud se – vzhledem k rozsáhlosti sbírkových fondů a finanční náročnosti pořízení vyhovujícího mobiliáře – podařilo řádně uložit méně než polovinu sbírek. Tento stav významně komplikuje činnost všech oddělení. Provizorně v krabicích složené materiály hudebněhistorického oddělení blokují prostory určené pro řádné uložení fondů Muzea Bedřicha Smetany a Muzea Antonína Dvořáka. Pro část ikonografické sbírky byly z Národní knihovny převodem získány kartotéky pro uložení fotografií a drobných formátů a negativů. Velké formáty z tohoto fondu byly uloženy do původního mobiliáře. Pro další část sbírek byl použit starý mobiliář, který ale z větší části nevyhovuje (je opotřebovaný a nevyužívá dostatečně prostor a tudíž neposkytuje potřebnou rezervu, protože projektovaná kapacita depozitářů je určena pro použití kompaktních regálo-

vých systémů) – takto byla uložena knihovna a fond nenotových rukopisů, velké formáty ikonografie. Náležitě uložení chybí části podsbírký hudebněhistorické, Muzea Antonína Dvořáka, Muzea Bedřicha Smetany. Sbírký tak nejsou přístupné pro badatelské využití, ani pro odborné zpracování. Sbírkám hrozí poškození jak mechanické – bedny se bortí a dochází i k deformaci obsahu – tak rozšířením plísní, protože vzduch nemůže přirozeně cirkulovat a klimatizace dosud nefunguje dobře. Je důvodné podezření, že se ve sbírkách takto uložených nově rozšířila plíseň, což by znamenalo další velké ohrožení sbírek, ale i zdravotní riziko pro pracovníky. Ani materiály uložené na detašovaných pracovištích (Nelahozeves, nevyhovující prostory MBS a MAD, Bertramka, Terežín II) nemají příznivé podmínky. Problémem jsou i obaly. Část archiválií je již řadu let uložena v obálkách z kyselého papíru, kde dochází k zásadní degradaci listin. I když je pořízení obálek z nekyselého papíru finančně méně náročné než záchrana poškozeného předmětu, může ČMH v rámci svého rozpočtu řešit tento problém jen postupně. Řádné zabalení sbírkových předmětů je přitom jednou z priorit ČMH v péči o sbírky. Problémy s nevhodným uložením materiálů v minulosti, kdy bylo řešení – vzhledem k provizoriu objektu – odkládáno od roku 1988, jsou napravovány postupně, v rámci stěhování a odstraňování povodňových škod. Vedle sbírek vysušených a přebalených po povodni je potřeba přebalit další sbírky do nových obalů (původní obsahují klišová lepidla a jsou napadeny plísněmi). Systematicky bylo zahájeno přebalování fondů ikonografie hudebněhistorického oddělení a Muzea Bedřicha Smetany. Množství obalů získané z prostředků ISO ale není dostačující.

V rámci úspor nebylo v žádném z depozitářů dořešeno zatemnění. V objektu Terežín II jsou prostory pro uložení sbírek odd. hudebních nástrojů provizorně vybaveny

starými a nevyhovujícími regály z Velkopřevorského paláce. Před uložení jsou sice hudební nástroje podkládány bublinkovou folií a papírem, přesto tento stav nemůže být dlouhodobým řešením.

Největším problémem **Knihovny Národního muzea** je nutná stavební úprava depozitářských prostor v Terežíně II pro uložení zachráněných knih z povodní a z vyklizeného depozitáře v Kutné Hoře (celkem přes 50 000 svazků). Knihy jsou zatím provizorně uloženy v přeprávkách mezi regály, částečně i na chodbě. Na úpravě prostor v Terežíně a jejich vybavení je závislé definitivní uložení části fondu novin a časopisů. Oddělení knižní kultury nemá vlastní depozitář, sbírky jsou uloženy v pracovnách a v depozitářích jiných oddělení.

Ošetření sbírek

Restaurování a konzervace	PM	HM	NpM	ČMH	KNM	KNM – pro jiná oddělení	celkem (kusů)
Restaurování	167	380	307	302	58	15	1229
Konzervace	5280	13 058	2437	43	330	–	21 148
Preparace	23 050	–	–	–	–	–	23 050
Modely	8	–	–	–	–	–	8
Restaurování a konzervace po odborech celkem (kusů)	28 505	13 438	2744	345	388	15	45 435

Preparace a restaurování v PM

V mineralogické podsbírce bylo celkem preparováno 255 ks mineralogických ukázek standartní metodikou a v ultrazvukové čističce dále očištěno 150 předmětů před jejich fotodokumentací. V rámci správy paleontologické podsbírky bylo vytvořeno 8 modelů fosilií, preparováno bylo 30 ks a 167 originálů bylo restaurováno a konzervováno. Nejvýznamnějším preparovaným předmětem byla téměř celá plavuňovitá rostlina *Sternbergites* z lokality na Štilci u Žebráku (viz obr.). V zoologické podsbírce bylo konzervováno 5130 ks sbírkových předmětů a preparováno 1330 ks. V mykologické, botanické a entomologické podsbírce proběhla preparace nových vlastních sběrů z tuzemských a zahraničních sběrných cest a starších herbářových položek (celkem 21 434 ks).

Restaurováno bylo též pět historických skříní převzatých z 1. LF UK v Praze pro uložení osteologické patologie a tekutých preparátů.

Restaurování a konzervace ve společenskovedních odborech

Restaurování a konzervace sledovaly především potřeby výstav a zápůjčky třetím institucím. Systematické konzervaci mohla být věnována jen omezená kapacita vlastních dílen i externích restaurátorů.

Zvláště velké nároky na restaurování v **HM** si kladla příprava exponátů – a to zejména exponátů textilních – pro novou stálou národopisnou expozici v Letohrádku Kinských. Externě byly v rámci programu péče o antickou sbírku restaurovány čtyři kusy vázové keramiky z někdejší Zemanovy sbírky, osm antických nádob (keramika, sklo) z Bergerovy sbírky, dále pak konzervace šesti hliněných lamp. Jednalo se převážně o čištění a exaktní kompozici tvarů z fragmentů s nutnými doplňky za použití vhodných pojiv.

V **Npm** byl díky spolupráci s Vyšší odbornou školou textilních řemesel, obor konzervování a restaurování textilií, v rámci závěrečných prací restaurován povlak na polštář, zdobený hedvábnou výšivkou. Povlak restaurovala Gabriela Seidlová pod vedením dr. Marie Štěpánkové. Oponentský posudek podávala mgr. Klára Kuthanová.

Stav před restaurováním

Detail před restaurováním

Celek po restaurování

Povlak na polštář, výšivka na hedvábí, Japonsko, konec 19. století, 68 x 68 cm, inv. č. N5 48 464.

Černá hedvábná tkanina s atlasovou vazbou a výšivkou barevným hedvábím. Motivem výšivky je lev na skále v pivoňkách, lev jako symbol energie a udatnosti, pivoňka jako symbol jara, lásky a ženské krásy, bohatství a vznešenosti.

V rámci ISO byl restaurován a zároveň přefotografován historický fond etnografických snímků – skleněných negativů a diapozitivů z ruky E. St. Vráze v počtu 3.000 předloh, pořízených v letech 1885 – 1908 na Vrázových cestách Amerikou, Afrikou, Asií a Oceánií. Restaurátorský zásah provedl ing. Čeněk Raab: po mechanickém očištění negativů jak suchou tak mokrou cestou zafixoval emulzi a uložil původní negativ do nekyselého materiálu. Restaurátor tak zajistil zachování originálního podkladu jako konzervačního fondu pro budoucnost. Pro další muzeologické využívání snímků pak vytvořil kontaktní pozitivy ve velikosti 1 : 1, diapozitivy ze skleněných negativů a negativy ze skleněných diapozitivů ve velikosti 6 x 7 cm.

V rámci VVZ NM bylo ošetřeno a digitalizováno 1500 skleněných černobílých negativů, jež nesou dokumentaci z výzkumných cest a archeologických výkopů Bedřicha Hrozného v Sýrii a Turecku. Originální křehký materiál, podléhající postupné degradaci, tak bude chráněn před vnějšími vlivy zatímco digitalizované snímky usnadňují manipulaci a přispívají k čitelnosti obrazu.

V sále teréne liběchovského zámku akad. malíř J. Živný nadále systematicky sledoval a ošetřoval nástěnné malby J. Navrátila, zaplavené v povodni 2002. Komise památkových institucí tak mohla opětovně konstatovat, že malby jsou udržovány v dobrém stavu.

ČMH nechalo z dotace ISO MK ČR externě restaurovat soubor nábytku a olejomalby rodiny B. Smetanové a nábytek z bývalé expozice Památníku B. Smetany na Lamberku, jakož i šperkovnici z rodiny Ferdinandů z Lamberka. Komplet sbírkových předmětů z Lamberka je součástí připravovaného scénáře nové expozice památníku. Externě restaurovány, a to ve vysoké kvalitě, byly dále harfy Erard a Brunner, pentagonální spinet Vito Trasuntino z r. 1572. Posledně jmenovaný restaurátorský zásah dr. D. Wrighta potvrdil dřívější výzkum tohoto odborníka, jehož atribuce a datace díla řadí sbírkový předmět mezi evropsky významné památky. Z fondu ISO byl konečně restaurován též fragment autografu Figarovy svatby W. A. Mozarta.

V restaurátorské dílně **KNM** bylo restaurováno 21 rukopisů a 37 starých tisků, readjustovány pergamenové zlomky (10 ks). Pro jiná oddělení KNM vyrobila dílna celoplátěné vazby a kompletně restaurovala 2 staré tisky, pro oddělení novodobých českých dějin HM restaurovala čtyři brožury a pro národopisné oddělení HM sedm maleb svatebních průvodů a dva výuční listy.

Náprava povodňových škod

Se zkázkou způsobenou povodněmi v r. 2002 se vyrovnávaly všechny společenskovední odbory **NM** ještě v r. 2005. Velkou pomocí v tom byly prostředky uvolněné MK ČR k tomuto účelu v celkové výši 4,580. 000 Kč. Ošetření a restaurování knih ze zámeckých knihoven poškozených povodní umožnila finanční podpora, kterou věnovalo Lichtenštejnské knížectví. Díky těmto dotacím probíhaly v HM etapy restaurátorských prací u cestovního arcibiskupského kočáru, záklopotových stropů, renesanční skříně a říčních člunů, dále na nábytku z pozůstalosti J. Fügnera a soše J. Tyrše. Archiv **NM** pokračoval v konzervaci typářů, olovených papežských bull a voskových pečetí.

Restaurátorské zásahy na archivním materiálu

Restaurovaná část nábytku z pozůstalosti J. Fügnera

Vedle soustavně probíhající konzervace kovových a keramických nálezů prehistorických sbírek byla soustředěna pozornost na překonzervování kontaminovaného fondu ze suterénního depozitáře HB. Dekontaminace byla ukončena v září roku 2005. Všechny předměty byly očištěny, uloženy do nových sáčků a ty poté umístěny do nového obalového materiálu. Byly zajištěny metalografické analýzy železných předmětů a analýzy skel z Knížecího hrobu z Kolína.

V **Npm** pokračovalo v roce 2005 restaurování mobiliáře, zahrnujícího vybavení domácnosti a vinopalny rodiny Náprstkovy. Jednalo se o nábytek z 19. století a starší, velmi kvalitní a dekorativní, provedený z masivního dřeva. Některé exponáty byly vodou nenávratně zničeny, část sbírky velmi poškozena. Pro nákladné restaurování bylo vybráno 13 kusů, kde rekonstrukce byla perspektivní a které dokumentují interiér zámožného měšťanského domu 19. století. První část souboru byla restaurována v r. 2004, pro r. 2005 zbyly k restaurování 4 předměty; příborník se však vysycháním natolik zdeformoval, že rekonstrukce bude pokračovat ještě v r. 2006. Restaurovaný stolový klavír byl ihned po ošetření prezentován na výstavě „Americký klub dam“.

ČMH nechalo externě restaurovat čtyři poškozené klavíry (Balley, E 2520; Ullrich E 2587; Kalles E 2836 a Dohnal E 2585 – dílčí etapa, dokončení plánováno v r. 2006) a hrací komponenty orchestrionu (Wrede E 2078). Po klimatické stabilizaci a montáži komponentů restaurovaných v minulých letech se nástroj stane součástí expozice „Člověk – nástroj – hudba“ v Karmelitské ulici. Náprava poškozených objemných klávesových nástrojů a hracích strojů představuje s ohledem na nutné technologické procesy a limitovaný objem restaurátorských kapacit dlouholetý proces (jeden nástroj vyžaduje 1–3 roky). Restaurování děl je rovno samostatným projektům na úrovni výzkumu, protože s restaurováním zaplavených klávesových nástrojů je v evropském měřítku velmi málo zkušeností, v tomto rozsahu pak nemají dosud srovnání. Otázka některých hracích strojů pak není restaurátorský v ČR pokryta vůbec. Dosavadní výsledky restaurování a návrhy dalšího postupu budou zhodnoceny formou konference. Jednotlivé restaurátorské postupy jsou konzultovány jak s oddělením preventivní konzervace **NM**, tak s dalšími českými i zahraničními odborníky.

Z dotace bylo dále pořízeno vybavení restaurátorské dílny oddělení hudební nástrojů a velmi potřebný obalový materiál na přebaly vysušených hudebnin poškozených povodní (kartonové desky na každou hudebninu, fascikly na uložení těchto vysušených hudebnin na regál), speciální obálky na přebalení drobných předmětů a kartony na proložení velkých formátů.

Vysoušení knihovnicích fondů **ČMH** se v r. 2004 provádělo horko-

vzdušnou metodou na pracovišti Akademie věd v Jenštejně, ale výsledek není uspokojivý – knihy jsou přesušené. Ostatní notové a nenotové materiály byly sušeny lyofilizační metodou na pracovišti Technického muzea v Brně, a to od podzimu 2004. Náklady na vysušení fondu jsou hrazeny v rámci spolupráce MK ČR se švýcarskou stranou.

Vynikající výsledky prvních pokusných materiálů vedly k rozhodnutí sušit celý fond touto metodou. V současné době je vysušeno 130 balíčků, což je asi jedna třetina poškozeného materiálu. V již vysušeném materiálu se nacházejí téměř všechny druhy papíru a inkoustů, které jsou v této sbírce obsaženy. Listy papíru lze volně listovat, není zřejmé další poškození, které by vzniklo procesem sušení. Dobré výsledky jsou zjištěny jak u ručního papíru 18. století, tak u strojového dřevitého papíru 19. a 20. století. Inkousty železitoduběnkové (18. století a 1. polovina 19. století), stejně tak inkousty 2. poloviny 19. a 20. století (dokumentní nebo speciální

notové) jsou ve většině případů naprosto čitelné. V několika případech se objevily i zcela běžné inkousty 20. století – zde je čitelnost trochu snížena, ale zápis je také čitelný. Problémy se vyskytly pouze v případě kožených vazeb nebo obálek silně naklížených – kůže je ztvrdlá, naklížené škrobové papíry na deskách se k sobě přilepily. Takto poškozených předmětů je ale zatím relativně málo a ostatní výhody spojené se sušením touto metodou daleko převyšují náklady spojené s dalším zásahem restaurátora na tyto problematické případy.

KNM v r. 2005 dokončila dezinfekci a očistu knih ze zámeckých knihoven poškozených povodní, včetně restaurátorských zásahů; umožnila to finanční pomoc, kterou věnovalo Lichtenštejnské knížectví. Zakoupen adjustační materiál (obálky, desky a krabice) pro uložení sbírek Oddělení knižní kultury.

Odborné zpracování sbírek

Evidence sbírek	PM – počet evid. položek	PM – počet evid. kusů	HM – počet evid. kusů	NpM – počet evid. kusů	ČMH – počet evid. kusů	KNM – počet evid. kusů
Evidence 1. stupně	374	12885	–	2477	2225	5393
Evidence 2. stupně	8149	21227	8889	3567	3083	1990
Evidence v elektronických databázích	46794	166586	27949	108075	1703	2590 ¹
Evidence v elektronických databázích a)	–	–	–	–	–	13315 ²
Evidence v elektronických databázích b)	–	–	–	–	–	18359 ³
Revize	8137	28234	–	2229	–	380
Inventarizace u ev. 1. stupně	2690	6544	–	52811	454	–
Inventarizace u ev. 2. stupně	16350	141029	131536	–	24307	32449
Inventarizace u ev. v el. databázích	14291	20082	–	–	–	–

1 Doklady knižní kultury.

2 Katalogizace knih a speciální katalogizace fondů zámeckých knihoven (5761 sv.) z fondů zámeckých knihoven (Bruntál, Strážnice, Zbiroh, Vísky, Radenín, Hořovice, Hřímězdice, Bor u Tachova, Liblice, Raduň).

3 Retrokatalogizace českých knih vydaných před r. 1900 (s podporou programu VISK).

Ostatní evidence Historického muzea

Archiv Národního muzea podléhá archivní evidenci. Byly uspořádány a inventarizovány fondy J. Matoušek ml., Vojáčkovi, Bohuslav Rieger ml., Marie Červinková–Riegrová, Karel Kramář, Antonín Hajn, Zdeněk Bouček, Jiří Dlabola.

Referát Československé dokumentační středisko HM připravil svůj fond do zapsání v JAF dle požadavků Archivní správy.

České muzeum hudby

Evidence 2. stupně probíhala v souladu s omezeními danými nepřístupností některých sbírkových celků. V Muzeu Bedřicha Smetany a hudebněhistorickém oddělení probíhala katalogizace pozůstatelných fondů formou inventářů a katalogizace v programu KpWin. V průběhu roku 2005 byly upraveny pracovní listy pro atypické druhy sbírkových materiálů (staré tisky, ikonografie, korespondence, tisková dokumentace, libreta, hudební rukopisy).

System byl instalován také v Muzeu Antonína Dvořáka tak, aby bylo možno postupně veškeré sbírky mimo trojrozměrných předmětů (hudební nástroje, trofeje) zpracovávat a badatelům počítačově zpřístupňovat v jednotném systému. Veškeré úpravy probíhaly v koordinaci s pracovní komisí pro katalogizaci hudebnin České národní skupiny IAML. Byl vypracován projekt retrokonverze katalogů hudebněhistorického oddělení. V ostatních odděleních (odd. hudebních nástrojů, Muzeu Bedřicha Smetany, Muzeu Antonína Dvořáka) probíhá postupná revize a restrukturalizace podsbírek

a jejich evidence, která dnes s ohledem na historii vzniku podsbírek neodpovídá současným nárokům. V Muzeu Antonína Dvořáka proběhla interní kontrola sbírky a její závěry přispěly k upřesnění plánu revize.

Pro nemožnost většího objemu zpracování sbírek ve 2. stupni byla věnována pozornost inventarizaci sbírek. U sbírek uložených v objektu Karmelitská však nelze inventury jednotlivých fondů definitivně uzavřít, protože pouze část sbírek je vybalená a přístupná.

Evidence knižního fondu KNM

Katalogizace knižního přírůstku	7554 svazků a 4660 svazků periodik.
Knihovnická revize	64 869 svazků knižního fondu; 58 494 sv. z fondů zámeckých knihoven (Kostelní Bříza, Nové Hrady v j. Č., Bečov nad Teplou, Vrchotovy Janovice, Kynžvart).

Evidence knižního fondu Knihovny NpM

Katalogizace knižního přírůstku	609 svazků a 353 svazků periodik.
Knihovnická revize	750 svazků knižního fondu

Dokumentace

Obrazová dokumentace sbírek	PM	HM	NpM	ČMH	KNM	Obrazová dokumentace NM celkem (kusů)
Fotodokumentace	–	4189	4085	–	–	8274
Fotodokumentace a)	–	–	–	–	20 ¹	20
Fotodokumentace b)	–	–	–	–	224 50 ²	22 450
Kresebná dokumentace	–	707	–	–	–	707
Obrazová dokumentace po odborech celkem (kusů)	–	4896	4085	–	22 470	31 451

1 Digitalizace rukopisů (s podporou programu VISK).

2 Digitalizace periodik (deník Politik) (s podporou programu VISK).

Badatelský servis

Badatelský servis	PM	HM	Archiv HM	NpM	Knihovna NpM	ČMH	KNM studovna	KNM zámecké knihovny	KNM knižní kultura	Badatelský servis NM celkem
Počet domácích badatelů	605	404	249	35	655	190	709	11	42	2900
Počet zahraničních badatelů	207	74	36	16	25	52	86	27	1	524
Počet návštěv domácích badatelů	810	674	680	43	655	1113	5641	–	–	9616
Počet návštěv zahr. badatelů	230	127	298	27	25	98	204	–	–	1009
Počet studovaných sbírkových kusů: domácí badatelé	1550	20861	–	609	–	1903	18 978	290	1205	45 396
Počet stud. sbírkových kusů: zahr. badatelé	672	8503	–	115	–	714	404	–	–	10 408
Počet stud. knih: domácí badatelé	50	–	–	–	2116	–	–	–	–	2166
Počet stud. knih: zahr. badatelé	–	–	–	–	92	–	–	–	–	92
Počet stud. archiválií: domácí badatelé	–	–	1817	–	2108	–	–	–	–	3925
Počet stud. archiválií: zahr. badatelé	–	–	203	–	784	–	–	–	–	987

Oddělení služeb KNM: pro badatele zhotoveno **2532** okének mikrofilmů, **805** černobílých fotokopíí, **694** digitálních fotokopíí.

V. Věda a výzkum

Vědecká práce v Národním muzeu je zakotvena ve stěžejním dokumentu „Konceptce výzkumu a vývoje v NM“, který v průběhu let 2004 a 2005 připravil vědecký tajemník s kolektivem pracovníků NM, připomínkovali obě sekce vědecké rady a schválil generální ředitel NM. Vědecká konceptce stanovuje základní priority a konceptce rozvoje vědy v Národním muzeu v dlouhodobém (2005–2014) i krátkodobém (2005–2008) horizontu. Zvláštní důraz byl kladen na řešení následujících témat: Lidské zdroje, Financování výzkumu a vývoje, Prezentace výsledků výzkumu a vývoje v NM, Spolupráce ve výzkumu a vývoji, Vzdělávací, výchovná a osvětová činnost.

Jednoznačným oceněním kvality vědecké práce vedené v Národním muzeu v období let 2000 – 2004 je velmi dobré umístění muzea v hodnocení institucí, které bylo zveřejněno Radou pro výzkum a vývoj k 31. 1. 2006. Ve zmíněném období odborní pracovníci Národního muzea úspěšně dokončili 33 vědeckých projektů a 2 výzkumné záměry, jejichž výstupem bylo 839 vědeckých publikací.

Projekty výzkumu a vývoje (VaV)

Vědecká práce v Národním muzeu byla v roce 2005 vedena v rámci projektů účelového i institucionálního financování vědy, a to především z rozpočtu Ministerstva kultury ČR. Další projekty účelového financování byly podpořeny z rozpočtu Grantové agentury ČR a Grantové agentury AV ČR. Vědecká práce směřovala ke komplexnímu zpracování témat VaV řešených tuzemskými i mezinárodními výzkumnými týmy.

Institucionální financování VaV

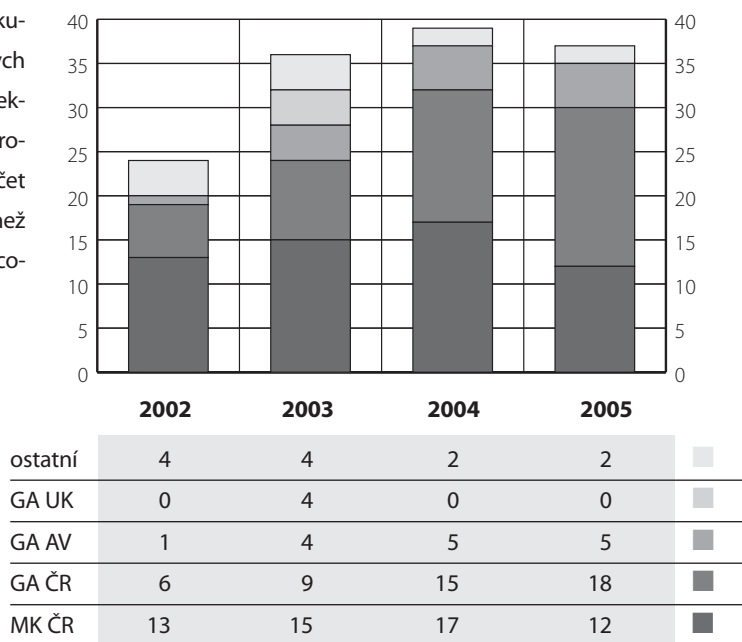
Národní muzeum úspěšně ukončilo první rok řešení výzkumných záměrů na léta 2005–2009 (Vědecké zhodnocení a rozšiřování přírodovědeckého fondu NM a Osobnosti české vědy a kultury). Jejich výstupem za rok 2005 bylo celkově 142 publikací. Výsledky výzkumných záměrů byly dále prezentovány na 34 mezinárodních vědeckých konferencích.

Název grantového projektu	Hlavní řešitel	Doba řešení projektu	Agentura	Finanční prostředky
Vědecké zhodnocení a rozšiřování přírodovědeckého fondu NM	Mgr. Jiří Sejkora	2005–2009	MK ČR	3 055 tis. Kč
Osobnosti české vědy a kultury	PhDr. Věra Přenosilová	2005–2009	MK ČR	3 005 tis. Kč

Účelové financování VaV

Neméně důležitá část vědecké činnosti Národního muzea se uskutečňovala prostřednictvím standardních a postdoktorandských projektů grantových agentur. Jak vyplývá z grafu, množství projektů řešených výzkumnými týmy i jednotlivými odborníky, podporované Grantovou agenturou ČR, v roce 2005 vzrostlo. Celkový počet projektů řešených v Národním muzeu v roce 2005 byl však nižší než v roce 2004. Tento výsledek ovlivnilo omezení účelového financování vědy z rozpočtu MK ČR v letech 2003 a 2004.

Počet grantových projektů v Národním muzeu v letech 2002 – 2005

Zdrojem dat: Výroční zprávy Národního muzea 2002–2004 a interní data NM.

Přehled projektů

Název grantového projektu	Oddělení	Řešitel	Doba řešení projektu	Agentura	Finanční prostředky
Přírodovědecké muzeum					
Supergenní minerální asociace jako odraz minerogenetických podmínek zvětrávání rudních akumulací	miner. –petr.	Mgr. Jiří Sejkora, PhD.	2003–2006	GA ČR	232 tis. Kč
Přírodní a antropogenní kontaminace a její záznam v geologické historii	miner. –petr.	Mgr. Jiří Sejkora, PhD.	2005	GA AV	177 tis. Kč
Výzkum kapradin českého cenomanu	paleontologie	RNDr. Jiří Kvaček, CSc.	2003–2005	GA ČR	66 tis. Kč
Rašeliništní ekosystémy radnických vrstev (Westphal)	paleontologie	Mgr. Milan Libertin	2005–2007	GA ČR	86 tis. Kč
Paleoekologický model souslojí Dolu Jan Šverma	paleontologie	Mgr. Milan Libertin	2005	GA AV	112 tis. Kč
Karbonské fruktifikace a jejich spóry hornoslezské pánve	paleontologie	Mgr. Milan Libertin	2005–2008	GA AV	131 tis. Kč
Revize skupin fosilních obratlovců České křídové pánve	paleontologie	Mgr. Boris Ekrť	2004–2005	MK ČR	351 tis. Kč
Biodiverzita českých silurských zástupců řádu Barrandeocerida	paleontologie	RNDr. Vojtěch Turek, CSc.	2005–2007	GA ČR	254 tis. Kč
Bryozoan sediments in Cenozoic tropical environments	paleontologie	RNDr. Kamil Zágoršek, Dr.	2002–2005	FWF Rakousko	120 tis. Kč
Křídové mechovky České křídové pánve	paleontologie	RNDr. Kamil Zágoršek, Dr.	2004–2005	MK ČR	229 tis. Kč
Vědecké a muzejní zpracování vybraných skupin hub	mykologie	Mgr. Jan Holec, Dr.	2004–2005	MK ČR	154 tis. Kč
Biodiverzita a ekologie hub v Národním parku Šumava	mykologie	Mgr. Jan Holec, Dr.	2004–2006	GA ČR	236 tis. Kč
Fylogeneze, fylogeografie a genetická struktura indických zástupců rodu Curcuma	botanika	Mgr. Otakar Šída	2005	GA AV	371 tis. Kč
Diverzita evropské flóry v českých a moravských herbářích	botanika	Mgr. Otakar Šída	2004–2005	GA ČR	165 tis. Kč
Využití sbírky rybových obratlovců uložených v NM	zoologie	Mgr. Radek Šanda	2004–2005	MK ČR	43 tis. Kč
Fenotypová a molekulární fylogeografie střední Evropy a středozemní oblasti: srovnání deseti modelových druhů	zoologie	RNDr. Petr Benda, PhD.	2005–2007	GA ČR	487 tis. Kč
Geografická proměnlivost vybraných taxonů čeledi Vespertilionidae	zoologie	RNDr. Petr Benda, PhD.	2002–2005	GA ČR	119 tis. Kč
Antropologická a epidemiologická charakteristika velkomoravské populace	antropologie	RNDr. Petr Velemínský, PhD. RNDr. Miluše Dobisíková	2003–2005	GA ČR	165 tis. Kč
Nejbližší zázemí velkomoravského centra v Mikulčicích	antropologie	RNDr. Petr Velemínský, PhD.	2004–2006	GA ČR	50 tis. Kč
Variabilita svrchně paleolitické populace z Předmostí	antropologie	RNDr. Petr Velemínský, PhD.	2004–2006	GA ČR	47 tis. Kč

Paléodémographie et Paléoépidémiologie des population historiques d'Europe centrale et occidentale				Barrande	
antropologie	RNDr. Petr Velemínský, PhD.	2004–2005		Francie	30 tis. Kč

Historické muzeum

Osídlení lidu kultury s lineární keramikou v Kosoři					
prehistorie	PhDr. Milan Lička, CSc.	2004–2005		MK ČR	145 tis. Kč
Geofyzikální průzkumy v archeologicky nezkoumaných částech českých oppid					
prehistorie	PhDr. Pavel Sankot	2005		GA AV	30 tis. Kč
Poklad sv. Eligia ve sbírce NM v Praze	star. čs. dějiny	PhDr. Dana Stehlíková, CSc.	2004–2005	MK ČR	78 tis. Kč
Barokní medaile v zemích koruny české. Sbírkový ČR.					
numismatika	Mgr. Tomáš Kleisner	2003–2005		GA ČR	74 tis. Kč
Nestarší přemyslovské mince 10. století a jejich nálezy					
numismatika	Mgr. Luboš Polanský	2005–2007		GA ČR	348 tis. Kč
Historie sběratelství antických památek v českých zemích					
klasic. archeol.	PhDr. Marie Dufková, CSc.	2005–2006		GA ČR	133 tis. Kč
Antické lampy ze sbírky NM	klasic. archeol.	PhDr. Helena Svobodová	2004–2005	MK ČR	136 tis. Kč

Náprstkovo muzeum

Obraz a text v buddhismu: tibetská a mongolská ikonografie					
asijské odd.	PhDr. Dagmar Pospíšilová, CSc.	2005–2007		GA ČR	30 tis. Kč
Funkce zádušního chrámu panovníka Neferefrea v Abusíru					
odd.pravěku a starověku	PhDr. Jana Součková, DrSc.	2003–2005		GA ČR	30 tis. Kč

České muzeum hudby

Václav Jan Tomášek (1774 – 1850) Tematický katalog díla					
hudebněhist. odd.	PhDr. Markéta Kabelková	2001–2004, prodlouženo do r. 2005		MK ČR	0 tis. Kč
Tematický katalog bývalého literátského bratrstva v Rokycanech od 2. pol. XVI. stol. do 1. třet. XVII. stol.					
hudebněhist. odd.	PhDr. Kateřina Maýrová	2001–2004, prodlouženo do r. 2005		MK ČR	0 tis. Kč
Vinzenz Maschek. Tematický katalog díla					
hudebněhist. odd.	PhDr. Jiří Mikuláš	2001–2004, prodlouženo do r. 2005		MK ČR	0 tis. Kč
Reflexe hudebního života první třetiny 20. století v díle Hugo Boettingera (1880–1934)					
řed. ČMH	PhDr. Eva Paulová	2001–2004, prodlouženo do r. 2005		MK ČR	0 tis. Kč
Milada Šubrtová, monografie	Muzeum B. Smetany	PhDr. Milan Pospíšil, CSc.	2001–2004, prodlouženo do r. 2005	GA ČR	0 tis. Kč

Knihovna NM

Souborné vydání básnického díla B. Hasištejnského					
rukopisy	Mgr. Marta Vaculínová, PhD.	2003–2005		GA ČR	218 tis. Kč

Přehled ostatních účelových zdrojů v Národním muzeu

Název grantového projektu	Oddělení	Řešitel	Doba řešení projektu	Agentura	Finanční prostředky
Sbírkotvorná činnost					
Evidenční systém muzejních sbírek – Esmus	SVN	PhDr. M. Stehlík	2004–2008	AV ČR	840 tis. Kč
VISK 5 – Retrokon	KNM	PhDr. M. Šírová	2005	MK ČR	300 tis. Kč
VISK 6 – Memoriae mundi	KNM	Mgr. M. Vaculínová, PhD.	2005	MK ČR	430 tis. Kč
VISK 7 –Kramerius	KNM	Mgr. M. Sekera, PhD.	2005	MK ČR	300 tis. Kč
VISK = Veřejné informační služby knihoven					

Spolupráce s českými institucemi

Pracovníci Národního muzea spolupracovali na 16 projektech VaV s 20 českými vědeckými institucemi a byli v roce 2005 zapojeni v řadě dalších vědeckých aktivit, které nemají charakter finančně krytých projektů, nýbrž probíhají v rámci smluvní i neformální spolupráce.

Nejvýznamnější instituce, s kterými Národní muzeum spolupracovalo v roce 2005:

Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy – spolupráce

na projektech, konferencích a pedagogická činnost pracovníků NM

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy – (Ústav českých dějin, Egyptologický ústav, Ústav pro klasickou archeologii) – spolupráce na projektech a pedagogická činnost pracovníků NM

Botanický ústav AV ČR

– spolupráce při dokumentaci botanického materiálu

Geologický ústav AV ČR

– spolupráce na paleontologických projektech a konferencích

Ústav biologie obratlovců AV ČR

– spolupráce v oboru molekulární genetiky

Filozofický ústav AV ČR – příprava mezinárodního grantového

projektu Dějiny klasické archeologie ve střední Evropě

Etnologický ústav AV ČR – spolupráce při vydávání nové kritické edice díla A. Dvořáka, spolupráce při bibliografické edici kramářských tisků

Mezinárodní spolupráce

Pracovníci Národního muzea spolupracovali na 11 projektech VaV a s 24 vědeckými institucemi. Důležitým faktem byla účast Národního muzea ve vědeckých konsorciích. Např. zapojení NM do konsorcia CETAF je velmi důležité, neboť konsorcium do značné míry ovlivňuje strategii podpory výzkumu a vývoje v přírodních vědách v Evropské unii.

Nejdůležitější mezinárodní spolupráce v roce 2005 probíhala s následujícími institucemi:

ICOM – International Council of Museums – projekt CIMCIM

Sdružení evropských muzeí světových kultur – spolupráce mezi ústavu spravujícími mimoevropské kulturní dědictví

International Association of Musical Libraries – spolupráce na projektech RISM, RIdIM

CETAF – Consortium of European Taxonomic Facilities – spolupráce mezi evropskými přírodovědeckými muzei a botanickými zahradami

Florida Museum of Natural History

– spolupráce na projektu Deep Time

Naturhistoriska Riksmuseet, Stockholm

– spolupráce v oboru paleontologie

Instytut Botaniki I. W. Szafera, Polska Akademia Nauk, Kraków

– spolupráce v oboru mykologie

Universität Bern – výzkum sulfosolů

UAE Insect Project, Sharjah, United Arab Emirates

– výzkum dvoukřídlého hmyzu

Universität Wien – Geocentrum

– výzkum fosilních mechovky a fosilního pylu

Fauna Europaea NAS – 5th Framework Plan EU

– výzkum a databáze evropské fauny

Zoologisches Forschungsinstitut

und Museum Alexander Koenig, Bonn

Museum d'Histoire Naturelle, Genève – fylogeografická analýza

Euring – mezinárodní organizace unie evropských kroužkovacích centrál – společné projekty na kroužkování ptáků

Union Académique Internationale, Paris

– spolupráce na edici Corpus vasorum antiquorum

Université Bordeaux I – výzkum středověké populace

Musée Bibracte (France) – konvence o spolupráci na projektu keltské kultury

Römisch–Germanische Kommission

– spolupráce na projektu výzkumu keltských oppid

University of Koper

– spolupráce na projektu Places of prehistoric power and trade

Državni archiv v Crne Gore

– spolupráce na zpracování rodinného fondu Černý

Da Ponte Institut, Österreich

– mezinárodní výstava k 250. výročí narození W. A. Mozarta

Filozofická fakulta Trnavskej univerzity

– spolupráce v oblasti klasické archeologie

Fitzwilliam Museum, British Museum, Velká Británie

– edice katalogu islámské numismatické sbírky

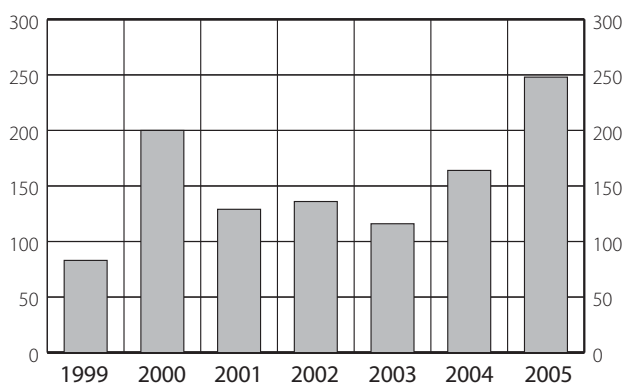
Julius Maximilian Universität, Würzburg

– spolupráce na Chetitologické bibliografii, Hethitologie Portal

Výstupy

Publikace pracovníků NM jsou důležitým ukazatelem a měřítkem vědecké aktivity instituce. Počet publikací vytvořených pracovníky NM má od roku 1999 pozitivní trend. Rok od roku také stoupá počet publikací uplatněných v tzv. impaktovaných časopisech. V roce 2005 pracovníci Národního muzea publikovali 248 vědeckých prací. Jejich počet je srovnatelný s výstupy ústavů AV ČR. Je nutné si však uvědomit, že vědecká práce tvoří u zaměstnanců Národního muzea jen třetinu jejich pracovní náplně. Pro prezentaci Národního muzea je neméně podstatná i účast jeho pracovníků na mezinárodních konferencích. V roce 2005 se zúčastnilo 42 výzkumných pracovníků Národního muzea 40 mezinárodních konferencí. Čtyři mezinárodní konference Národní muzeum organizovalo nebo spoluorganizovalo.

Počet vědeckých publikací pracovníků Národního muzea za roky 1999 – 2005

počet publikací:

83 200 129 136 116 164 248

Zdroj dat: Databáze RIV; data pro rok 2005 jsou založena na interních hlášeních NM.

Výběr vědeckých publikací pracovníků Národního muzea za rok 2005

Přírodovědecké muzeum

BIGONI, L., ŽALOUDKOVÁ, M., VELEMÍNSKÁ, J., VELEMÍNSKÝ, P., SEICHERT, V. (2005): The occurrence of directional and fluctuating limb asymmetry in a recently identified collection of human bones. – *Časopis Národního muzea, Řada přírodovědná* 174 (1–4): 129–147.

BÍLÝ, S. (2005): Two new species in the *Anthaxia* (*Anthaxia*) *manca* (Linnaeus, 1767) species–group from China (Coleoptera: Buprestidae). – *Zootaxa* 965, 1–7.

CEPÁK, J., MUSIL, P., PYKAL, J. (2005): Hnízdni populace potápky černokrké (*Podiceps nigricollis*) v jižních Čechách v letech 1997–2004 a možné příčiny jejího úbytku. – *Sylvia* 41: 83–93.

HÁJEK, J., FERY, H., HERMAN, Ö. K. (2005): *Hygrotus* (*Coelambus*) *ahmeti* sp. nov. (Coleoptera: Dytiscidae) from north–eastern Turkey. – *Aquatic Insects* 27: 261–268.

HANÁK, V., ANDĚRA, M. (2005): Atlas rozšíření savců v České republice. Předběžná verze. V. Letouni (Chiroptera) – část 1. Vrápencovití (Rhinolophidae), netopýrovití (Vespertilionidae – *Barbastella barbastellus*, *Plecotus auritus*, *Plecotus austriacus*). – Národní muzeum, 120 pp. Praha.

HOLEC, J. (2005): Taxonomy and nomenclature of *Gymnopilus bellulus* and *G. microsporus* (Agaricales, Cortinariaceae). – *Mycotaxon* 92: 361–369.

CHLEBICKI, A., SUKOVÁ, M. (2005): Two *Microbotryum* species from the Himalayas. – *Mycotaxon* 93: 149–154.

KMENT, P. (2005): Revision of the genus *Mahea* Distant, 1909 (Insecta: Heteroptera: Acanthosomatidae), with review of the Acanthosomatidae of Madagascar and Seychelles. – *Acta Entomologica Musei Nationalis Pragae* 45: 21–50.

KOCOURKOVÁ, J., VAN DEN BOOM, P. P. G. (2005): Lichenicolous fungi from the Czech Republic II. *Arthrorthaphis arctoparmeliae* sp. nov. and some new records for the country. – *Herzogia* 18: 23–35.

KVAČEK, J., FALCON–LANG, H., DAŠKOVÁ, J. (2005): A new Late Cretaceous ginkgoalean reproductive structure *Nehvizdyella* gen. nov. from the Czech Republic and its whole–plant reconstruction. – *American Journal of Botany* 92: 1958–1969.

LIBERTÍN, M., BEK, J., DAŠKOVÁ, J. (2005): Two new specimens of *Kladnostrobus* nov. gen. and their spores from the Pennsylvanian of the Kladno–Rakovník Basin (Bolsovian), Czech Republic – *Geobios* 38: 467 – 476.

- LITOCHEB, J., ČERNÝ, P., SEJKORA, J., LITOCHEBOVÁ, E. (2005): Nerostné suroviny. – In: Cílek, V. (ed.), Střední Brdy, MZe ČR, MŽP ČR, ČSOP Příbram a Kancelář pro otázky ochrany přírody a krajiny Příbram, s. 45–58. Příbram.
- RŮŽIČKA, V., KŮRKA, A., BUCHAR, J., ŘEZÁČ, M. (2005): Czech Republic – the type material of spiders (Araneae). – Časopis Národního muzea, Řada přírodovědná 174, 1–4: 13–64.
- ŠANDA, R., LUSKOVÁ, V., VUKI, J. (2005): Notes on the distribution and taxonomic status of *Gobio gobio* from the Morača River basin (Montenegro). – Folia Zoologica 54 (Suppl. 1): 73–80.
- SEJKORA, J., KOUŘIMSKÝ, J. (2005): Atlas minerálů České a Slovenské republiky. – Academia, 375 s. Praha.
- SEJKORA, J., NOVOTNÝ, P., NOVÁK, M., ŠREIN, V., BERLEPSCH, P. (2005): Calciopetersite from Domašov nad Bystřicí, northern Moravia, Czech Republic, a new mineral species of the mixite group. – Canadian Mineralogist 43, 1393–1400.
- VELEMÍNSKÝ, P., DOBISÍKOVÁ, M. (2005): Morphological likeness of the skeletal remains in the Central European family from 17th to 19th century. HOMO. – Journal of Comparative Human Biology 56, 2: 173–196.
- STAŠÍKOVÁ-ŠTUKOVSKÁ, D., THURZO, M., ŠEFČÁKOVÁ, A., KUŽELKA, V., SPIŠIAK, J. (2005): Doklady niektorých zriedkavých ochorení na včasnostredovekom pohrebisku v Borovciach. – In: Hašek, V., Nekuda, R., Ruttkay, M. (eds), Ve službách archeologie VI. Sborník věnovaný 70. narozeninám PhDr. Dariny Bialekové, CSc., 60. narozeninám Prof. Josefa Ungera, CSc. Muzejní a vlastivědná společnost v Brně, Geodril Brno, Archeologický ústav, Slovenská akademie věd Nitra, p. 445 – 459, Brno.
- ŠÍDA, O. (2005): *Cerastium cesareosylvaticum* Toman. – In: Hadinec, J., Lustyk, P., Procházka, J. (eds), Additamenta ad floram Republicae Bohemicae IV, Zprávy české botanické společnosti 40: 101–103.
- ZÁGORŠEK, K., HOLCOVÁ, K. (2005): A bryozoan and foraminifera association from the Miocene of Podbrezice, south Moravia (Czech Republic): an environmental history. In: Moyano, H. G., Cancino, J. M., Wyse Jackson, P. N. (eds), Bryozoan Studies, Taylor & Francis Group, pp. 383–396, London.
- SRŠEŇ, L., TRMALOVÁ, O. (2005): Malované miniaturní portréty (Sbírka oddělení starších českých dějin). – Národní muzeum, 320 s. Praha.
- ŠTĚPÁNKOVÁ, M. (2005): Marie A. Smolková a Regina Bíbová. – Krajka, roč. VII., č. 1, s. 3.
- SANKOT, P. (2005): Finds of La Tène Weapons from Detva. – In: Dobrzańska, H., Megaw, W., Poleska, P. (eds), Celts on the margin. Studies in European Cultural Interaction 7th cent. BC – 1st cent. AD, dedicated to Zenon Woźniak. Kraków, 135–144.
- SANKOT, P., TUREK, J. (2005): Hostivice – Palouky, pohřební a sídlištní komponenta z období zvoncovitých pohárů. – Archeologie ve středních Čechách 9: 175–186.
- SANKOT, P., Brničem, Ž. (2005): Časně laténský pohřební areál s "enclos quadrangulaire" v Černoučce, okr. Litoměřice – La nécropole avec l'enclos quadrangulaire du début de La Tène de Černouček, district de Litoměřice, Bohème nord-ouest. – Památky archeologické XCVI: 31–70

Náprstkovo muzeum

- JIROUŠKOVÁ, J. (2005): The Art of Bwami. Ivory Carvings of the Lega People. – Annals of the Náprstek Museum 26: 11–16.
- KLÁPŠŤOVÁ, K. (2005): Vytváření českých podob etnických názvů původních obyvatel Severní Ameriky a naše amerikanistika. – Český lid 92: 307–314.
- KRAEMEROVÁ, A. (2005): Náprstek Museum of Asian, African and American Cultures, Prague – Japanese Collections. In: Kreiner, J. (ed.), Japanese Collections in European Museums 1–2, Japanologisches Seminar, 8. – 11. 9. 2003, Universität Bonn, 2005, pp. 203–215.
- NOVÁK, V., BUDAJ, M., HUNKA, J. (2005): Nové nálezy tureckých mincí ze Slovenska. – Numismatický sborník 20: 127–138.
- NOVÁK, V., PROFANTOVÁ, N. (2005): Umajjovská měděná mince z Čelákovic (okr. Praha–východ). Příspěvek k nálezům raně středověkých islámských mincí v Čechách. Numismatický sborník 20: 21–28.
- ONDERKA, P. (2005): Africa and Counts of Berchtold at Buchlau. In: Egypt and Austria 1. – In: Hlaubek, J., Navrátilová, H. (eds), Proceedings of the Symposium, Institute of Egyptology, August 31st to September 2nd, 2004, SET OUT, pp. 101–116, Praha.
- POSPÍŠILOVÁ, D. (2005): Temple lamp of Nepal. Metal collection of the Náprstek Museum, Prague. – Annals of the Náprstek Museum 26: 51–57.
- SECKÁ, M. (2005): Vojta Náprstek a první český ženský vzdělávací spolek. In: Žena v církvi a ve společnosti 3. Sborník Unie katolických žen, Pastorační středisko, s. 36–40, Praha.

Historické muzeum

- BRYCH, V. (2005): Kachle doby gotické, renesanční a raně barokní. Výběrový katalog Národního muzea. – Národní muzeum, 228 s. Praha.
- ČECHURA, J., ČECHUROVÁ, J. (ed.) (2005): Josef Pekař: Příběh knihy o Kostí. – Argo, 195 s. Praha.
- KOUBSKÁ, V. (2005): Kostým a maska – Vlastislav Hofman. – In: Svoboda, J. (ed.), Národní divadlo, s. 2–6, Praha.
- KOUBSKÁ, V. (2005): Kaleidoskop vize – Josef Svoboda. – In: Svoboda, J. (ed.), Národní divadlo, s. 6–10, Praha.

SOUČKOVÁ, J. (2005): Metalle in hethitischen Texten. – In: Der Anschnitt. Montanhistorische Zeitschrift, Beiheft 18 (Anatolian Metal 3; ed. Ü. Yalcin). Bochum, Deutsches Bergbau Museum, S. 35–40.

SUKOVÁ, L. (2005): František Lexa in Egypt. An account of the 1930–1931 study trip to Egypt undertaken by the founder of Egyptology in Czechoslovakia. – In: Holaubek, J., Navrátilová, H. (eds), Egypt and Austria 1. Proceedings of the Symposium, Institute of Egyptology, August 31st to September 2nd, 2004, SET OUT, p. 149–160, Praha.

České muzeum hudby

KABELKOVÁ, M. (2005): Pozůstalost Václava Jana Tomáška. – Hudební věda 52, 2: 153–170.

MAÝROVÁ, K. (2005): Dva znovupřipomenuté prameny k dějinám literárních bratrstev v Českém Brodě a Jaroměři z druhé poloviny 16. století, dochované ve sbírkových fondech Strahovské knihovny Královské kanonie premonstrátského řádu v Praze na Strahově. – In: Bratrstva. Světská a církevní sdružení a jejich role v kulturních a společenských strukturách od středověku do moderní doby, Univerzita Pardubice, Fakulta humanitních studií, s. 179 – 218, Pardubice.

VOJTĚŠKOVÁ, J. (2005): Rodný kraj v korespondenci J. Suka. – In: Sborník příspěvků ze semináře k 70. výročí úmrtí J. Suka, Česká hudební společnost – Společnost J. Suka, s. 3 – 10, Praha.

VOJTĚŠKOVÁ, J. (2005): Josef Suk – Dopisy o životě hudebním i lidském. – Editio Bärenreiter, 564 s. Praha.

PAULOVÁ, E. (2005): Portréty Josefa Suka známé a neznámé. – In: Sborník příspěvků ze semináře k 70. výročí úmrtí J. Suka, Česká hudební společnost – Společnost J. Suka, s. 48–51, Praha.

TAUEROVÁ, J. (2005): Josef Suk sběratel (neznámá tvář známého skladatele). – In: Sborník příspěvků ze semináře k 70. výročí úmrtí J. Suka. Česká hudební společnost – Společnost J. Suka, s. 24–32, Praha.

Knihovna NM

KOLDOVÁ, M. (2005): Jezuitská tiskárna v Praze (1635–1773): na základě pramenů z Národního archivu. – Sborník Národního muzea v Praze: Řada C – Literární historie (Acta Musei Nationalis Pragae: Series C – Historia Litterarum) 50, 1–4: 1–42.

ŠÍPEK, R. (2005): Několik slov k někdejší javorské zámecké knihovně Otty mladšího z Nostic. – In: Miscellanea oddělení rukopisů a starých tisků NK ČR 18 (2003–2004), s. 164–192, Praha.

VACULÍNOVÁ, M. (2005): The Incorrect Attribution of Aenea Silvio's Poem "De passione Christi" to Bohuslaus of Lobkowitz and Hassenstein and Some Notes on Datation of His Printed Works. – Listy filologické 128, 1–2: 35 – 46.

ANTONÍN, L. (2005): Bücher – Speicher und Vermittler des Wissens. –

In: Mit Gutenberg fing es an. Die Medienrevolution verändert die Welt. Deutsches Bauernkriegsmuseum, S. 31 – 60, Böblingen.

TURKOVÁ, H. (2005): Korunovace Marie Terezie českou královnou 12. května 1743 v Praze. – In: Blažková, V., Gugat, W. (eds), Cáchy a Praha, korunovační města Evropy. Příspěvky spolku Kulturverein Aachen–Prag e.V. Díl I.: 1998–2003. Libri Aquenses Verlag 2005, s. 115–120, Praha, Cáchy.

Pedagogická činnost pracovníků Národního muzea

Odborní a vědeckí pracovníci Národního muzea se podíleli systematicky na výuce a vzdělávání na **Vyšší odborné škole informačních studií, Vyšší odborné škole textilních řemesel, na Škole muzejní propedeutiky AMG** i na pedagogické činnosti vysokých škol. Výčet nelze zahrnout v úplnosti, uvádíme výběr :

Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy

(M. Dobisíková, B. Ekrt, J. Hájek, J. Holec, P. Chvojka, J. Kvaček, V. Kuželka, J. Marešová, P. Velemínský, K. Zágoršek)

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

(J. Bareš, V. Brych, J. Čechura, H. Jordan, J. Kandert, K. Klápšťová, J. Mikuláš, M. Slabina, L. Šaldová, R. Šípek)

Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy (J. Kandert, M. Sekera)

Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy

(J. Kandert, K. Klápšťová, D. Pospíšilová, J. Vojtěšková)

Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy

(J. Kocourková, J. Mikuláš)

Přírodovědecká fakulta Masarykovy univerzity (J. Sejkora)

Filozofická fakulta Masarykovy univerzity

(M. Kabelková, M. Stloukal)

Filozofická fakulta Univerzity Palackého (H. Jordan)

Filozofická fakulta Trnavské univerzity (M. Dufková)

Pedagogická fakulta Technické univerzity Liberec (M. Jůn)

Fakulta humanitních studií Západočeské univerzity

(J. Jiroušková, J. Kandert, K. Klápšťová, J. Součková)

Vysoká škola umělecko–průmyslová (D. Stehlíková)

Akademie múzických umění

(V. Koubská, D. Pospíšilová, V. Šustíková)

Konzervatoř a Vyšší odborná škola Jaroslava Ježka (V. Mojžíš)

VI. Prezentační činnost

*Musaion
– národopisná expozice*

Rok 2005 v Národním muzeu se udál ve znamení tří stěžejních akcí určených návštěvníkům: po prvním zpřístupnění pěkně rekonstruované, půvabné budovy Letohrádku Kinských v Petřínských sadech u příležitosti Národopisných slavností, konaných při Mezinárodním dni muzeí 21. a 22. 5., byla 29. a 30. září slavnostně, pod záštitou prezidenta ČR Václava Klause, za jeho účasti a účasti premiéra Jiřího Paroubka, předních činitelů vlády a ministerstev ČR a dalších významných hostů, otevřena nová expozice českého národopisu – Musaion. Zhmotnilo se v ní dlouholeté úsilí Národního muzea, české etnografické obce a především pracovníků národopisného oddělení HM, kteří vrátili letohrádek životu a sbírky veřejnosti. Tvorba expozice byla celoroční hlavní náplní všech konzervátorek, restaurátorky, kurátorek oddělení i jeho vedoucí a komisařky expozice J. Langhammerové. Ztvárněna J. Poláškem (s organizační podporou produkčního J. Gregora) byla expozice instalována v 10 sálech 1. patra a doplněna výstavním sálem pro krátkodobé výstavní projekty, vstupní halou, 3 sály živých řemesel a prodejnou. V obou dnech zahájení (druhý den patřil odborné veřejnosti) byl v hale muzea připraven zajímavý kulturní program, k němuž přispěli hudebníci a zpěváci z chodského Mrákova a slovácké Strážnice. Zároveň se otevřely dílny rukodělných a řemeslných technik, kde pravidelně pro veřejnost předvádějí své umění přední mistři vybraných oborů. Rekonstrukci letohrádku přiblížila výstava „Obnova Národopisného muzea“, uspořádaná k „pootvěření“ muzea při Národopisných slavnostech, jež se od října 2005 stala součástí výstavního programu Musaionu.

V HB NM pokračovala až do 10. 4. stěžejní výstava r. 2004, „Fotbal! (1934 – 2004)“, připravená k výročí československé účasti ve finále mistrovství světa 1934 v Římě a k roku konání mistrovství Evropy v Portugalsku (2004). K vidění byly fotbalové sbírky, a to nejen z domácích fotbalových soutěží, jejich historie a současnosti, ale i z vrcholové mezinárodní scény, včetně olympijských turnajů a mistrovství světa. Na výstavě se podílel Českomoravský fotbalový svaz, řada ligových klubů (Slavia Praha, Sparta Praha, Viktoria Plzeň, Sigma Olomouc, Slovan Liberec a další), slavné osobnosti českého fotbalu (Josef Masopust, Antonín Panenka, Zdeněk Nehoda a další) a specializovaný fotbalovo–hokejový týdeník Gól.

V listopadu (25. 11.) pak byl otevřen hlavní výstavní projekt NM pro rok 2005 – výstava o minulosti a současnosti periodického tisku, rozhlasu, televize a internetu v českých zemích – „Zlaté časy médií“. Výstava vytvořená autorským kolektivem Fakulty sociálních věd UK – CEMES pod vedením komisaře mgr. M. Sekery PhD., se těšila velkému zájmu diváků, možná také proto, že jim kromě velké sumy

údajů z historie tisku nabídla též bezprostřední pohledy pod pokličku mediálních kouzel. Výstavu doprovázel i zajímavý přednáškový cyklus. Spokojené diváky si našla i výstava „Formosa tisíce tváří – příroda a tradice Tchajwanu“, zapůjčená z Národního tchajwanského muzea v Taipei nebo výstava z japonských soukromých sbírek „Třešňové květy a příběh prince Gendžiho“, instalovaná v Lobkovickém paláci. Velkou pozornost si získala i „Babička. Obrazy nejslavnějšího díla B. Němcové v české kultuře“, připravená k 150. výročí prvního vydání v přízemí HB NM. Náročným – a úspěšně završeným – úkolem Historického muzea a Knihovny NM byla zápůjčka vzácných a také monumentálních exponátů, vyžadujících i značnou logistickou přípravu, na výstavu „Praha, koruna Čech“ uspořádanou v Metropolitním muzeu umění v New Yorku v září až prosinci.

Výstava „Praha, koruna Čech, 1347–1437“, instalace exponátů oddělení starších českých dějin v Metropolitním muzeu umění v New Yorku.

V Náprstkově muzeu se s mimořádným ohlasem návštěvníků setkala výstava „Abúsír – tajemství pouště a pyramid“ (do 6. 3.), provázená haptickou prezentací a bohatým programem pro mládež i rodiny s dětmi, otevřená na sklonku předchozího roku, která připomněla historii naleziště a práci českých egyptologů. Ke staroegyptské tematice se muzeum vrátilo znovu v letních měsících mimořádnou výstavou „Cesta egyptskou hrobkou a podsvětím“, otevřenou u příležitosti Druhé pražské muzejní noci (4. 6. a znovu 19. 7. až 18. 9.). Velkému zájmu veřejnosti i médií se těšila též výstava „Japonské panenky“ (14. 4. – 28. 9.), představená již v muzeu v Karlových Varech a rezipovaná na podzim v Ostravě. Pro děti i pro dospělé velmi přitažlivá byla i výstava indických votivních reliéfů a souboru panenek v tradičních oděvech z různých končin indického subkontinentu, zapůjčeného ze Šankarova mezinárodního muzea panenek v Dillí. Pro mnohé diváky objevná byla výstava „Americký klub dam. Krůček k ženské vzdělanosti“ (1. 6. – 31. 10.), s níž souběžně připravila dr. M. Secká, předsedkyně obnoveného Amerického klubu dam, výstavu „Žena na plakátech 19. století“. Archivní dokumenty, které autorka ve výstavě poprvé shromáždila a zveřejnila, představily nepříliš známý Náprstkův impuls a významnou a dnes již málo reflektovanou etapu vývoje české

společnosti. V březnu dr. K. Klápšřová výstavkou „Aztékové – La Conquista“ doplnila a do historických souvislostí zasadila děj opery „Montezuma“, kterou pro Národní divadlo vytvořil italský skladatel Lorenzo Ferrero. V podzimní sezóně pak muzeum připomnělo své dva spolupracovníky, kteří se v minulosti výrazně zapsali do jeho činnosti: výstavou „Václav Šolc – etnolog amerikanista“ dlouholetého kurátora americké sbírky a v l. 1972–1979 také ředitele muzea a výstavou Dobrodružství sběratele Bedřicha Formana významného grafika, jenž ztvárnil několik expozičních a publikací a svými nabídkami a dary také obohatil muzejní fondy.

Ve výstavních prostorách ČMH v Karmelitské pokračovala do r. 2005 výstava „Dobrá pohoda české hudby aneb Dra Desideria vidění a prorockví o hudbě“, již v letních měsících vystřídala „Paleta srdce – výstava z malířského díla J. B. Foerster“. V adventním čase pak návštěvníky k rozjímání povzbudila výstava „Štědrý den 1875“, uspořádaná ke 130. výročí vzniku melodramu Zdeňka Fibicha. Kompletní přehled expozičních a výstav Národního muzea v r. 2005 je uveden níže.

Přehled expozičních

Hlavní budova Národního muzea

Expozice mineralogická a petrologická

Kabinet drahých kamenů

Expozice paleontologická Dávný mikrosvět

Expozice zoologická

Expozice antropologická Lidské kosti vypovídají

Expozice Pravěké dějiny Čech, Moravy a Slovenska

Lobkovický palác

Expozice Památky národní minulosti

Lapidárium NM

Expozice České kamenosochařství 11.–19. století

Dittrichova lékárna, Nerudova ulice

Expozice Historické lékárny

Mac Nevenův palác

Památník Františka Palackého a Františka Ladislava Riegra

Musaion – Letohrádek Kinských

Expozice českého národopisu

Zámek Vrchotovy Janovice

Expozice Společnost v Čechách 19. století

České zvonařství

Rilke, Kraus a Vrchotovy Janovice

Zámek Žďár nad Sázavou

Muzeum knihy – dějiny knihy a knihtisku

Náprstkovo muzeum, Betlémské náměstí

Expozice Indiánské kultury Severní a Jižní Ameriky

Expozice Kultury Austrálie a Oceánie

České muzeum hudby, Karmelitská ulice

Expozice Člověk – nástroj – hudba

Muzeum Bedřicha Smetany

Expozice Bedřich Smetana – život a dílo

Muzeum Antonína Dvořáka

Expozice Antonín Dvořák – život a dílo

Kaprova ulice, Praha 1

Expozice Památník Jaroslava Ježka (Modrý pokoj)

Nelahozeves

Památník Antonína Dvořáka

Jabkenice

Památník Bedřicha Smetany

Křečovice

Památník Josefa Suka

Ačkoliv expozice nesou přídomek trvalé nebo stálé, mění se. Tak v hlavní budově NM byla v r. 2005 otevřena nová paleontologická expozice Dávný mikrosvět, v níž silně zvětšené detaily fosilií nabízejí nový, nevšední zážitek. Na vystavených unikátních fotografiích Girauda Fostera a Normana Barkera lze nahlédnout do mikrosvěta kdysi žijících organismů i uvažovat o mystériu fosilizace. Díky tomuto procesu „zkamenění“ získává návštěvník konkrétní představu o celkovém vzhledu organismů vyhynulých před desítkami či dokonce stovkami milionů let i o prostředí, které obývaly. Inovo-

vána byla též zoologická – ichtyologická expozice v sále č. 14 HB NM a u příležitosti Druhé pražské muzejní noci upraven a otevřen hlavní vchod do zoologické expozice.

Nově upravena byla též expozice Pravěké dějiny Čech, Moravy a Slovenska: vystavený fond byl aktualizován, inventarizován a doplněny popisky předmětů v angličtině.

Zásadní repasí prošla rovněž expozice Muzea knihy ve Žďáru nad Sázavou, především partie dějin knihy ve 20. století: nabízí nyní zcela nově koncipovaný přehled vývoje české knihy od vzniku bibliofilského hnutí po současnou grafiku a knižní ilustraci, včetně ukázek samizdatové a exilové literatury zapůjčené z fondů knihovny Libri prohibiti.

Přehled tématických výstav

(název výstavy, jméno autora, komisaře, termín)

Hlavní budova Národního muzea

- **Fotbal!** (1934 – 2004) / V. Scheinost, A. Roček, H. Havránková / M. Stehlík, M. Junek / 1. 11. 2004 – 10. 4. 2005, hlavní sály
- **Formosa tisíce tváří – příroda a tradice Tchajwanu** / J. Moravec / 7. 6. – 15. 9. 2005, hlavní sály
- **Zlaté časy médií** / autorský kolektiv FSV CEMES UK / M. Sekera / 25. 11. 2005 – 31. 3. 2006, hlavní sály
- **Český medailér M. Knobloch světovému dramatikovi W. Shakespearovi** / J. Hásková / 10. 2. 2005, Pantheon
- **Pražský květen 1945. Fotografická sbírka Miloše Heyduka** / M. Heyduk / L. Jůn / 4. 5. – 10. 7. 2005, ochoz Pantheonu a Pantheon
- **Pracovníci Národního muzea v odboji a za okupace** / H. Jordan, M. Běličová / 4. 5. – 3. 6. 2005; 13. 6. – 10. 7. 2005, Pantheon
- **Otakar Ševčík a česká houslová škola** / V. Mojžíš / 10. 12. 2004 – 27. 2. 2005, Hollareum
- **Jen pro ten dnešní den stojí za to žít. Český film 1939–1945** / L. Jůn / 19. 5. – 31. 7. 2005, Hollareum
- **Ivan Hlinka – Příběh legendy** / A. Roček / V. Scheinost ve spolupráci s paní Liběnou Hlinkovou / 17. 8. – 25. 10. 2005, Hollareum
- **Byla vojna s Francouzem** / L. Jůn / 15. 11. 2005–31. 1. 2006, Hollareum
- **Magdalena Dobromila Rettigová (1785–1845), nejen kuchařka** / M. Koldová, Z. Herbstová / únor–červenec, Kabinet knižní kultury
- **Ohrožujete mravní výchovu mládeže.**
Sbírky Karla Jaroslava Obrátla ve fondech KNM / M. Kvapilová, Z. Herbstová / září 2005 – únor 2006, Kabinet knižní kultury
- **Babička. 150. výročí prvního vydání. Obrazy nejslavnějšího díla B. Němcové v české kultuře** / P. Muchka, Z. Herbstová / březen–červen, přízemí, pravá chodba.
- **Dar Jiřiny Paroubkové Knihovně Národního muzea** / M. Kvapilová, Z. Herbstová / červenec – listopad, přízemí, pravá chodba
- **Češi v Antarktidě** / H. Adámek, K. Klápštová / 17. 11. 2005 – 31. 1. 2006, chodba
- **Z darů dr. V. Langerové mineralogicko–petrologickému oddělení** / M. Fišera / 15. 7. 2005 dosud, sály 16 a 17.

- Z nových přírůstků věnovaných do sbírek paleontologického oddělení Národního muzea / V. Turek / duben 2005 – prosinec 2006

- Procházka amazonským pralesem / J. Moravec / 14. 7. – 30. 9. 2005, chodba. Úvodní panel výstavy.
- Klenoty s ozvěnou moře / K. Neumanová / 6. 12. 2005 – dosud

- Člověk nepřítel i samaritán / V. Kuželka / 13. 10. 2005 – 15. 1. 2006
Fotografie k výstavě.
- Řády a významání evropských zemí 19. a počátku 20. století – Měřičkova sbírka / J. Hásková, J. Měřička / leden – prosinec 2005, výstavní sál numismatického oddělení

Lobkovický palác

- Miniaturní a drobné portréty ze sbírek Národního muzea / L. Sršeň / 15. 10. 2004 – 17. 4. 2005
- Třešňové květy a příběh prince Gendžiho. Zapůjčeno ze soukromých sbírek v Japonsku. / Odborná spolupráce A. Kraemerová / 16. 6. – 31. 7. 2005
- Salon české scénografie (ve spolupráci s Divadelním ústavem) / V. Koubská / 1. 9. – 15. 10. 2005
- Olympijská mozaika / H. Havránková / 2. 12. 2005 – 12. 3. 2006
výstava ve spolupráci s Českým olympijským výborem
- Emblemata / L. Antonín / duben – červen, kaple

Lapidárium

Exponáty Lapidária restaurované v letech 2000–2005 / D. Stehlíková / červen – prosinec 2005

Letohrádek Kinských

- Obnova Národopisného muzea / J. Langhammerová / 21. 5. – 2006

Národní památník na Vítkově

- Pražské povstání na Žižkově / S. Slavík, P. Skala, M. Junek / květen – červen 2005
- Národní památník na Vítkově a jeho vývoj / S. Slavík, P. Skala, M. Junek / květen 2005, u příležitosti Dne muzeí a Muzejní noci
- Kamenná krása Památníku / E. Purkrábková /, červen – září 2005
- Národní památník na Vítkově a architektura / S. Slavík / září 2005 – září 2006
- Propagační panely v podchodu metra u Národního muzea a v pasáži u Českého muzea hudby / S. Slavík, P. Skala, M. Junek /

Muzeum knihy Žďár nad Sázavou

- Z knihovny do zahrady a zpět / L. Antonín / květen – říjen
- Sv. Jan Nepomucký v lidové úctě v Čechách a na Moravě. Nejstarší svaté obrázky a modlitby ze sbírek KNM / P. Muchka / duben – říjen, chodba – vstupní část expozice Muzea knihy

Náprstkovo muzeum

- Abúsír – tajemství pouště a pyramid. Archeologické výzkumy českých a německých egyptologů v Egyptě / H. Benešová, P. Vlčeková / P. Onderka, L. Suková / 25. 11. 2004 – 6. 3. 2005, všechny sály

- Indie–země tradic. Indické panenky a tradiční oděv – Umění rádzasthanských hrnčičů / D. Pospíšilová, J. Petránek / D. Pospíšilová / 31. 3. – 8. 5. 2005, přízemí
- Americký klub dam. Krůček k ženské vzdělanosti. 140. výročí založení AKD / M. Secká / 2. 6. – 30. 10. 2005, přízemí
- Dobrodružství sběratele Bedřicha Formana. Unikáty z Asie, Afriky a Ameriky / kolektiv autorů NpM / D. Pospíšilová / 24. 11. 05 – 17. 4. 06, přízemí

- Japonské panenky / A. Kraemerová / 14. 4. – 28. 9., 3. patro.

- Václav Šolc – etnolog amerikanista. Znalec a obdivovatel indiánů / K. Klápšťová / 19. 10. 2005 – 29. 1. 2006, 3. patro.
- Aztékové – La Conquista / K. Klápšťová / 3. 3. – 30. 8. 2005, 2. patro – předsálí

- Černá a bílá – masky z Gabunu / J. Jiroušková / 22. 9. 2005 – 15. 1. 2006, 2. patro – předsálí
- Cesta egyptskou hrobkou a podsvětím / P. Onderka / 19. 7. – 18. 9. 2005, podzemí historické budovy NpM
- Tři severské pohledy. Život a kultura Laponska / K. Klápšťová / 9. 3. – 8. 5. 2005, přednáškový sál
- Žena na plakátech 19. století / M. Secká / 2. 6. – 4. 9. 2005, přednáškový sál
- Národnostní menšiny severního Vietnamu. Fotografie Miroslava a Evy Pechových, doprovodný text Petr Komers / E. a M. Pechových, P. Komers / 22. 9. – 20. 11. 2005, přednáškový sál
- Opět ve Vietnamu: Přízraky vietnamské krajiny. Černobílé fotografie Craiga J. Barbera / Odborná spolupráce P. Müllerová / 8. 12. 2005 – 19. 2. 2006, přednáškový sál

- Od Aztéků po Miróa. Ručně tkané koberce. Ukázky z tvorby atelieru Škola hrou, 15. 5. – 29. 5. 2005, přednáškový sál

České muzeum hudby, Karmelitská

- Paleta srdce – výstava z malířského díla J. B. Foerster / J. Fojtíková / 30. 6. – 28. 11. 2005
- Štědrý den 1875, výstava ke 130. výročí vzniku melodramu Zdeňka Fibicha Štědrýden / V. Šustíková / 8. 12. 2005 – 28. 2. 2006
- Dobrá pohoda české hudby aneb Dra Desideria vidění a proroctví o hudbě / E. Paulová, H. Suchomelová / 16. 12. 2004 – 31. 5. 2005
- J. Suk – k 70. výročí úmrtí / J. Vojtěšková / květen – 28. 11. 2005

- Marginálie v nejstarších pramenech ČMH / D. Štefancová / 29. 11. – 22. 3. 2006
- Ze zlaté pokladnice klavírního díla Bohuslava Martinů / K. Maýrová / prosinec 2005 – 22. 3. 2006

Muzeum Bedřicha Smetany

- Podoby Bedřicha Smetany / J. Plecítá, J. Klimešová / 2004 – 31. 12. 2005

Muzeum Antonína Dvořáka

- Josef Suk sběratel / J. Tauerová / 24. 3. 2005 – 5. 3. 2006
- Výstava hudebních nástrojů u příležitosti Mezinárodní konference Vojenské hudby v kultuře a historii českých zemí, ve spolupráci s Vojenským historickým ústavem / D. Urbancová, J. Bíba, M. Kostůn / 28. 4. – 30. 4. 2005

Zápůjčky výstav mimo NM

Přírodovědecké muzeum

- Od horniny k soše, Galerie plastik, Hořice v Podkrkonoší / B. Šreinová / 18. 9. 2004 – 20. 3. 2005
- Obrazy v kamenech, Muzeum Českého krasu Beroun / M. Fišera, B. Šreinová, J. Sejkora / 3. 2. – 13. 3. 2005, Krajské muzeum Sokolov, pobočka Horní Slavkov, 23. 3. – 1. 5. 2005, pobočka Krásno, 17. 6. – 15. 10. 2005
- Naši netopýři (fotografie), Městské muzeum a knihovna v Novém Městě pod Smrkem / M. Anděra / 24. 5. – 21. 6. 2005
- Antonín Stecker – nezapomenutelný cestovatel, Muzeum Kosmonosy / A. Kůrka – participace/ červen 2005
- Neznámý svět drobných savců (fotografie), Blatské muzeum, Soběslav / M. Anděra / 3. 8. – 30. 9. 2005
- Mezi Saharou a tropickými pralesy, Krajské muzeum Cheb / P. Velemínský / 18. 3. – 25. 5. 2005
- Pražská pohřebiště a hřbitovy, Staroměstská radnice / M. Stloukal / 29. 11. 2005 – 2006

Fotografie z výstavy *Lidé mezi Saharou a tropickými pralesy*

Historické muzeum

- V. Hofman – kostým a maska, Kolowratský palác, Národní divadlo, Praha / V. Koubská / 25. 1. – 5. 5. 2005
- J. Svoboda – kaleidoskop vize, Kolowratský palác, Národní divadlo, Praha / V. Koubská / 10. 5. – 25. 9. 2005
- ...snad kvetou fialky tam na leštinské stráni..., Doubrava, zámek Stráž nad Nežárkou / V. Koubská / 6. 5. 2005 – 2006
- Emil Zátopek – největší z našich olympioniků, České centrum v Sofii, Bulharsko / V. Scheinost, A. Roček / říjen – listopad 2005
- Osudy Čechů z Volyně, Městský úřad Podbořany, Městské muzeum / S. Slavík / 2004 – 2006
- Hádanka sfingy. Etapy lidského života v antice, Muzeum antického sochařství a architektury Filozofická fakulta UK, Jízdárna zámku v Litomyšli – ve spolupráci / M. Dufková, H. Svobodová, A. Waldhauserová / květen – říjen 2005
- Galerie vynikajících osobností Jindřicha Vaňka, Národní muzeum fotografie o. p. s., Jindřichův Hradec / L. Jůn, K. Knappová / 23. 4. – 26. 6. 2005

Výstavy HM v zahraničí

- Museum Halle, Muzeum Halle, Německo, 14. 10. – 24. 4. 2005
- Splendor of Bohemian Garnet. Exquisite artistry of 6 centuries, The National Czech and Slovak Museum and Library Cedar Rapids, Iowa, USA / D. Stehlíková / 24. 1. – 1. 10. 2005
- Národní tradice České republiky, Rada Evropy, Strasbourg, Francie / J. Langhammerová / 14. 11. – 21. 11. 2005

Knihovna Národního muzea

- Jan Zrzavý. Exlibris, novoročenky a ostatní příležitostná grafika, Knihovna Matěje Josefa Sychry ve Žďáru nad Sázavou / V. Rušajová, S. Vencel, Z. Herbustová, I. Cudlínová / duben – prosinec
- Babička. 150. výročí prvního vydání. Obrazy nejslavnějšího díla B. Němcové v české kultuře, Podještědské muzeum v Českém Dubu / P. Muchka, T. Edel / červenec – říjen
- Magdalena Dobromila Rettigová (1785–1845), nejen kuchařka, Regionální muzeum v Litomyšli / M. Koldová / září – prosinec

Výstava KNM v zahraničí

- Mit Gutenberg fing es an, Bauernkriegsmuseum, Böblingen, SRN / P. Mašek, L. Antonín / listopad 2005 – březen 2006

Náprstkovo muzeum

- Čínská miniatura a oděv, Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy / Z. Černá, Z. Kirková / 10. 3. – 22. 5. 2005
- Čínská tradiční výšivka a oděvy, Městské muzeum Sedlčany / Z. Černá, Z. Kirková / 20. 1. – 4. 3. 2005
- Japonské panenky / A. Kraemerová / – Krajské muzeum Karlovy Vary, 11. 11. 2004 – 30. 1. 2005 – Ostravské muzeum, 15. 11. 2005 – 28. 2. 2006
- Samurajská čest, Vlastivědné muzeum Olomouc / A. Kraemerová / 12. 8 – 16. 10. 2005
- Japonské meče, Muzeum policie, Praha / A. Kraemerová / 16. 8. – 15. 10. 2005

- Zbraně divokého západu, Regionální muzeum v Litomyšli /K. Klápšťová / část Indiánské zbraně, ve spolupráci s Vojenským historickým ústavem, Praha, 14. 5. –30. 10. 2005
- Šamani v Americe a na Sibiři aneb Miska šamana z mladší doby kamenné v Postřelmově, Vlastivědné muzeum v Šumperku, zámek Úsov / K. Klápšťová / 28. 5. – 30. 9. 2005
- Magické stříbro, České muzeum stříbra Kutná Hora / J. Kandert / 17. 6. – 31. 10. 2005

Výstavy NM – Náprstkovu muzea v zahraničí:

- Afrika očima českých cestovatelů. Putovní výstava, od roku 2004 na různých místech afrického kontinentu, naposledy v Zaire / M. Secká, J. Kandert /
- Bangkok očima E. St. Vráze a J. Kořenského. Putovní výstava, od roku 2004 na různých místech v Thajsku / M. Secká /
- Czechs in America / I. Dubovický, M. Kraft, M. Secká / Putovní výstava, Miami, kongres SVU, březen 2005; Washington, Velvyslanectví ČR, 28. 10. – 31. 12. 2005
- Chekeret – nebyty – eine Prinzessin aus Abusir, Egyptské muzeum Univerzity v Lipsku / P. Onderka / 3. 11. 2005 – 25. 1. 2006
- Das Alte Ägypten (Be)greifen. Haptická výstava, Golliser Schlösschen, Lipsko /spolupráce P. Onderka / 28. 5. – 2. 10. 2005

Zápůjčky exponátů

Přírodovědecké muzeum

- Stálá expozice, Městské muzeum a Klenotnice drahých kamenů, Nová Paka / P. Burdová / 1. 1. 2005 – 2006, 10 předmětů
- Cesty za hvězdou, Památník národního písemnictví, Praha / P. Burdová / 31. 7. 2004 – 17. 1. 2005, 5 předmětů
- Vlastivědná expozice, Muzeum Podblanicka, Vlašim /J. Litochleb / 1. 1. 2005 – 2006, 13 předmětů
- Stálá expozice, Městské muzeum a galerie, Kadaň / P. Burdová, J. Litochleb/ 1. 1. 2005 – 2006, 7 předmětů
- Stálá expozice, Moravské zemské muzeum, Brno / J. Litochleb / 1. 1. 2005 – 2006, 4 předměty
- Od horniny k soše, Galerie plastik, Hořice v Podkrkonoší /B. Šreinová / 1. 1. – 31. 3. 2005, 48 předmětů
- Skvosty Banskej Štiavnice zo zahraničných muzeí, Slovenské banské múzeum, Banská Štiavnica / J. Litochleb/ 2. 8. – 7. 11. 2005, 26 předmětů
- Kameny, Muzeum Mladoboleslavská, Mladá Boleslav / J. Litochleb / 4. 8. – 29. 11. 2005
- Výstava ke stému výročí narození akad. malíře Zd. Buriana, Muzeum Novojičínka, Nový Jičín, 25 předmětů
- Život v pravěkých mořích, jezerech a močálech, Muzeum východních Čech v Hradci Králové, 87 předmětů
- Výstava ke stému výročí narození akad. malíře Zd. Buriana, Pražský hrad, GALLERY s. r. o., Valdštejnská jízdárna, 2 předměty
- Zdeněk Burian mistr palety neznámých světů, Moravské zemské muzeum, Brno, 1 předmět
- Kůň Převalského – kůže, ZOO Praha, 1 předmět
- Lebky šelem, ZOO Ústí nad Labem, 8 předmětů

- Dermoplasty a lihové preparáty ryb, Severočeské muzeum Liberec, 9 předmětů
- Baribal – kůže, Okresní vlastivědné muzeum Šumperk, 1 předmět
- Panely výstavy Voda a život, Regionální muzeum a galerie Jičín, 124 ks
- Veverky, králík, kuna, tchoř, Národní divadlo Praha, 6 předmětů
- Dermoplastické preparáty savců 29 ks, hnízda drobných savců 2 ks, lebka plcha, požerek hryzce, 2 předměty, Husitské muzeum v Táboře
- Holub doupňák, plch velký, Krajské muzeum Karlovy Vary, 2 předměty
- Dermoplastické preparáty savců 29 ks, hnízda drobných savců 2 ks, lebka plcha, požerek hryzce, Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích
- 100 let boje proti tuberkulóze, Muzeum Žamberk (léčebný ústav Albertinum) / V. Kuželka / 30. 6. 2005–22. 6. 2005, 8 předmětů
- Stráž nad Nežárkou (prostřednictvím divadelního odd. HM) – expozice – 1 předmět
- Národní památkový ústav, Praha 1, 1. 7. 2005–31. 12. 200, 2 předměty
- Regionální muzeum v Jílovém – expozice – 1 předmět (dlouhodobá výpůjčka)
- Muzeum středního Pootaví, Strakonice, 1 předmět (dlouhodobá výpůjčka)
- Hrad Vildštejn, Skalná – expozice – 1 předmět (dlouhodobá výpůjčka)
- Městské muzeum a galerie Břeclav – expozice – 3 předměty (dlouhodobá výpůjčka)
- Městské muzeum Čelákovice – expozice – 1 předmět, (dlouhodobá výpůjčka)
- Městské muzeum Kralupy nad Vltavou – expozice – 1 předmět (dlouhodobá výpůjčka)
- Archeologický ústav AV ČR Brno–výzkumné účely – 3 předměty, 30. 11. 2005 – 15. 12. 2005
- Moravské zemské muzeum Brno–studijní účely–1 předmět, 6. 9. 2005–6. 9. 2006
- Katedra dějin lékařství, I. LF UK, Praha– 1 předmět, 24. 1. 2005–9. 1. 2006

Historické muzeum

- Pražská pohřebiště a hřbitovy, Staroměstská radnice / M. Lička / 29. 11. 2005 – 26. 2. 2006, 6 ks
- Die Macht des Silbers, Karolingische Schätze im Norden, Germanisches National Museum Nürnberg, Německo / J. Košta, K. Urbanová / 25. 1. – 23. 4. 2005, 17 ks
- Celtiberos, Museo numantino, Soria, Španělsko / P. Sankot / 24. 6. – 30. 12. 2005, 2 ks
- Le vin. Nectar des Dieux – Génie des Hommes, Musée de Bibracte, Francie / P. Sankot / 1. 4. – 30. 11. 2005, 2 ks
- Die Macht des Silbers, Karolingische Schätze im Norden, Dom – Museum Hildesheim, Německo / J. Košta / 30. 7. – 11. 12. 2005, 17 ks
- Celti, Dall cuore dell'Europa all'Insubria, Museo Civico di Villa Mirabello, Varese, Itálie / M. Lička, B. Kreibichová / 27. 11. 2004 – 25. 4. 2005, 468 ks
- Franta Anýž, Muzeum východních Čech v Hradci Králové / L. Sršeň / 10. 2. 2005 – 31. 10. 2005, 9 ks
- Stálá expozice Krkonošské muzeum ve Vrchlabí – Správa KRNP / M. Mádl / 10. 1. 2005 – 10. 1. 2006, 1 ks
- Jak jsme byli za Rakouska, Česká společnost a Habsburkové v 19. století, Pražská informační služba, Ctěnice / V. Brych, L. Sršeň / 15. 2. 2005 – 28. 2. 2006, 30 ks

- Tajemný jednorozec, Moravské zemské muzeum Brno / L. Sršeň / 24. 3. 2005 – 30. 11. 2005, 3 ks
- Stálá expozice Národní galerie v Praze, Jiřský klášter / L. Sršeň / 1. 4. 2005 – 31. 5. 2006, 20 ks
- Válečné jizvy – škody na budovách způsobené v Praze II. světovou válkou. Útvar rozvoje hl. m. Prahy / D. Stehlíková / 29. 4. 2005 – 31. 8. 2005, 2 ks
- Expozice – J. E. Purkyně, Národní památkový ústav, zámek Libochovice / V. Brych / 1. 5. 2005 – 30. 4. 2006, 3 ks
- Dietrichsteinská lýtina – slavná kapitola v dějinách železářství na Vysočině, Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod / E. Šnajdrová / 6. 6. 2005 – 7. 9. 2005, 11 ks
- Klenotnice Vyšehradské kapituly, Královská kolegiální kapitula sv. Petra a Pavla na Vyšehradě, Praha / D. Stehlíková, V. Brych / 24. 6. 2005 – 30. 10. 2005, 8 ks
- Jak se Praha bavila, Muzeum hl. m. Prahy / L. Sršeň, J. Kostroun, H. Havránková, V. Saurová / 16. 9. 2005 – 3. 3. 2006, 2 ks
- František Ženíšek, Národní galerie v Praze, Valdštejnská jízdárna / L. Sršeň / 22. 11. 2005 – 30. 4. 2006, 2 ks
- Kde se pivo vaří, Národní zemědělské muzeum, Praha / V. Brych, E. Šnajdrová, M. Mádl, L. Sršeň / 15. 9. 2005 – 3. 4. 2006, 10 ks
- Lucas Cranach, Správa Pražského hradu, Císařská konírna PH / L. Sršeň / 3. 10. 2005 – 15. 1. 2006, 2 ks
- Stálá expozice – středověké umění, Národní galerie v Praze, klášter sv. Anežky České / L. Sršeň / 1. 1. 2006 – 31. 12. 2007, 2 ks
- Zdenka Braunerová, Oblastní galerie Vysočiny Jihlava / L. Sršeň / 20. 10. 2005 – 28. 2. 2006, 1 ks
- Stálá expozice kočárů, Pražská informační služba, Ctěnice / V. Brych / 1. 12. 2005 – 1. 12. 2006, 1 ks
- Lauter Helden (Heroes, one and all), Heldenberg, Rakousko / D. Stehlíková / 4. 5. 2005 – 30. 11. 2005, 3 ks
- Prague, the Crown of Bohemia 1347 – 1437, The Metropolitan Museum of Art, New York, USA / D. Stehlíková / 9. 9. 2005 – 31. 1. 2006, 11 ks
- Mit Gutenberg fing es an, Bauernkriegsmuseum Böblingen, SRN / E. Šnajdrová, M. Mádl, L. Sršeň / 7. 11. 2005 – 15. 4. 2006, 6 ks
- Neřesti a slasti města Kolína, Regionální muzeum Kolín, 1. – 31. 7. 2005, 22 ks
- Lidé a život, společná výstava Václava a Jiřího Jírů, Photo museum Jírů, Jaromírova 34, Praha 2, 20. 9. – 30. 10. 2005, 68 ks (reprodukce)
- Exil v Praze a Československu, Archiv hl. m. Prahy, Archiv AV ČR, Clam – Gallasův palác, 27. 9. 2005 – 9. 1. 2006, 2 ks (reprodukce)
- Prezident v zajetí (životní osudy JUDr. Emila Háchy), Muzeum Blansko, 4. 11. – 9. 12. 2005, 33 ks (5 originálních dokumentů, 28 reprodukcí)
- ... Otevřeme památníček (z historie památníků), Regionální muzeum a galerie v Jičíně, 24. 11. 2005 – 15. 1. 2006, 3 ks
- Život a dílo Zdeny Braunerové, Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy / M. Tauberová / 6. 4. 2005 – 10. 6. 2007, 9 ks (textil)
- Len a konopí, historie a budoucnost, Městské Mudruňkovo vlastivědné muzeum v Říčanech / M. Tauberová / 23. 5. – 20. 10. 2005, 20 ks
- Lidé tvoří – fotografie Ludvíka Barana / L. Baran / 12. 9. – 2. 10. 2005, 1 fotografie
- Roubené stavby Podkarpatské Rusi, Muzeum Vysoké Mýto / H. Mevaldová / 10. 11. 2005 – 18. 1. 2006, 17 ks
- Václav Špála, Národní galerie / V. Koubská / 27. 1. 2005 – 11. 9. 2005, 13 ks
- V+W vždy s úsměvem, Agentura Lotos / V. Koubská, H. Jordan / 7. 2. 2005 – 29. 3. 2006, 9 ks
- Šašci a kašpaři pražské Říše loutek, Říše loutek / J. Kostroun / 1 ks
- Karel Vaca – obrazy, scénografie, plakáty, Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě / V. Koubská / 12. 5. – 26. 6. 2005, 56 ks
- W. A. Mozart, Sdružení Comenius / J. Kostroun / stálá expozice, 2 ks
- Muzeum Marionet, Kulturní systém Via / J. Kostroun / stálá expozice, 15 ks
- L. Fára, K. Vaca, divadelní inscenace, Západočeská galerie Plzeň / V. Koubská, H. Jordan / 13. 9. – 16. 11. 2005, 148 ks
- Jiří Jilovský, Židovské muzeum / V. Koubská / 25. 8. 2005 – 21. 11. 2005, 4 ks
- V zajetí loutek, Regionální muzeum Náchod / L. Šaldová / 15. 11. 2005 – 20. 1. 2006, 4 ks
- Muž, který si nedal pokoj, Židovské muzeum / V. Pecharová / 1. 2. 2006 – 16. 6. 2006, 4 ks
- Od baletu k tanci, tanec avantgardy, Museo di Arte Moderna e Contemporanea di Trento e Rovereto, Itálie / V. Koubská / 16. 12. 2005 – 30. 5. 2006, 4 ks
- Alfons Mucha. Slovanstvo bratrské, Galerie hl. města Prahy / H. Havránková, V. Saurová, V. Scheinost / 5. 10. 2005 – 30. 1. 2006, 3 ks
- Výstava k jubileu FK Teplice, AD Studio Teplice / V. Scheinost / 23. 5. 2005 – 15. 7. 2005, 6 panelů
- Plavky dolů, Muzeum města Ústí nad Labem / H. Havránková, V. Saurová / 10. 9. – 15. 12. 2005, 6 ks
- Síň slávy českého hokeje, Sazka Aréna salonek pro VIP – Český svaz ledního hokeje / H. Havránková, V. Saurová, V. Scheinost / 15. 4. 2004 – 1. 3. 2007, 56 ks
- Osudy Čechů z Volyně, MÚ Podbořany / S. Slavík / 21. 4. 2005 – 21. 4. 2006, 87 ks
- Jižní Čechy a druhá světová válka, Městské muzeum Týn nad Vltavou / P. Skala / 6. 9. – 31. 10. 2005, 6 ks
- Expozice starého evropského umění, Národní galerie, Šternberský palác / M. Dufková / stálá expozice, 6 ks
- Expozice Muzea antického sochařství a architektury UK, Filozofická fakulta, Jízdárna zámku v Litomyšli / H. Svobodová / stálá expozice, 6 ks

Knihovna Národního muzea

- Leon Battista Alberti e Roma, Řím, Musei Capitolini, červen – říjen 2005, 1 rukopis.
- Aztékové – La conquista, NpM, únor – květen, 2 faksimile rukopisů
- Bohatství Černé Hory – Blaho Crne Gore, Slezské muzeum v Opavě, květen – červenec 2005, 5 starých tisků
- Obnova Národopisného muzea, Letohrádek Kinských, květen 2005 – 2006, model letohrádku od Antonína Langweila
- Mistr Jan Hus 1415 – 2005, Správa Pražského hradu, červen – září 2005, 4 staré tisky a 1 faksimile rukopisu.
- Adolf Kašpar, ilustrátor Babičky, Muzeum B. Němcové v České Skalici, červenec – září, soubor ilustrací
- Babička v edicích od 19. století do současnosti, Muzeum B. Němcové v České Skalici, srpen – říjen, knihy, ilustrace

- Prague, the Crown of Bohemia, The Metropolitan Museum of Art New York, září – prosinec 2005, 2 rukopisy
- To Praha ještě neviděla, Obecní dům Praha, září – leden 2006, 1 kniha
- Rytíř smutné postavy v Čechách, NK ČR a velvyslanectví Španělska, říjen – listopad, 13 tisků
- Vánoční receptář, Muzeum Českého ráje Turnov, listopad – prosinec, 9 knih
- Pocta Antonínu Borového, Státní okresní archiv Český Krumlov, listopad – prosinec, 2 knihy
- Byla vojna s Francouzem, Hollareum HB NM, listopad 2005 – leden 2006, kramářské tisky
- ... Otevřeme památníček, Regionální muzeum a galerie v Jičíně, listopad 2005 – únor 2006, 7 rukopisných památníků
- Zdeněk Burian představuje J. Verna, Památník národního písemnictví Praha, listopad – únor 2006, 6 publikací

Náprstkovo muzeum

- Stálá expozice, Muzeum Tadeáše Haenkeho, Chřibská / J. Todorovová / 17. 7. 2002 – 2006, 5 předmětů
- Stálá expozice v Památníku dr. Emila Holuba – Africké muzeum, Kulturní dům města Holic, Holice / J. Todorovová / 13. 11. 2002 – 2006, 4 předměty
- Stálá expozice orientálních zbraní, Ústav památkové péče Pardubice, zámek Opočno / D. Pospíšilová / 1984 – 2006, 38 předmětů
- Stálá expozice, Kabinet loutek Národního muzea, Pohádkový dům, Český Krumlov / D. Pospíšilová / 26. 4. 2002 – 30. 6. 2006, 22 ks
- Stálá expozice asijských kultur, Národní galerie, zámek Zbraslav / D. Pospíšilová, A. Kraemerová, Z. Černá / 1998 – 31. 12. 2006
- Stálá expozice Pivo ve starověku, Pivovarské muzeum, Plzeň / J. Součková / 2002 – 31. 12. 2006, 2 předměty
- Stálá expozice Dudáctví, Muzeum středního Pootaví, Strakonice / J. Kandert / 1984 – 31. 12. 2006, průběžně obměňováno, 4 předměty
- Stálá expozice Český kubismus, Národní galerie, Dům u Černé matky boží, Praha / J. Kandert / 2004 – 31. 12. 2006, 5 předmětů
- Umění Orientu, Západočeské muzeum v Plzni / A. Kraemerová / květen 2004 – březen 2006, 2 kimona
- Historie žehliček, Národní technické muzeum, Praha / Z. Kirková / 29. 06. 2004 – 17. 01. 2005, 1 předmět
- Tři severy. Život a kultura Laponska, Moravské zemské muzeum, Etnografické muzeum, Brno / K. Klápšťová / 8. 10. 2004 – 9. 1. 2005, 42 předmětů
- Peru země Inků, Zvláštní škola, Hostinné v Podkrkonoší / K. Klápšťová / 31. 1. – 11. 2. 2005, zápůjčka fotografií a textových panelů
- Výpravy za posledními lovci a sběrači, Muzeum Vysočiny Jihlava / K. Klápšťová / 11. 3. – 10. 4. 2005, 13 předmětů
- Šrí Lanka – ostrov mnoha tváří, Muzeum Českého krasu, Beroun / D. Pospíšilová / 3. 2.– 9. 3. 2005, 5 masek
- Kunisada, mistr pozdního japonského dřevorezu, Národní galerie, zámek Zbraslav / A. Kraemerová / 20. 9. 2005–8. 1. 2006, 56 předmětů
- Psí život, Regionální muzeum ve Vysokém mýtě, / A. Kraemerová, L. Suková / červen – říjen 2005, 10 předmětů
- Platidla Afriky a Melanésie. Interaktivní projekt Národní galerie Praha / M. Baďurová / 3. 11. – 7. 11. 2005, 35 předmětů

- Kde se pivo vaří, Národní zemědělské muzeum, Praha / L. Suková / září 2005– březen 2006, 5 předmětů
- Tam za mořem – vystěhovalectví z Frenštátska, Muzeum Novojičínska / M. Secká / červen – srpen 2005, 46 ks archiválií
- Čas trpaslíků aneb trpaslíci mezi námi, Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy / M. Secká / 7. 11. 2005 – 12. 2. 2005, 2 předměty
- Berta Suttnerová – Život pro mír, Pedagogické muzeum J. A. Komenského, Praha / M. Secká / říjen – listopad 2005, 1 předmět
- Im Land der Pharaonen, České centrum ve Vídni, / P. Onderka / duben – červen 2005, 2 předměty
- West portrayed by East, Centre de Culture Contemporania, Barcelona / D. Pospíšilová / květen 2005 – leden 2006, 1 předmět

České muzeum hudby

- Josef Suk známý i neznámý, Městské muzeum Sedlčany / J. Vojtěšková, A. Vašíčková / 7. 4. – 13. 6. 2005, soubor nábytku z Křečovic
- Otakar Ševčík a česká houslová škola, Prácheňské muzeum, / V. Mojžíš / 8. 9. – 2. 10. 2005, 39 předmětů
- Jak se Praha bavila, Muzeum hlavního města Prahy / L. Mikulášová / 21. 9. 2005 – 2006, kopie v digitální podobě
- Prezentace výsledků projektu Záchrana kulturního dědictví v rámci koncertu v prostorách Rudolfiny 26. 1. 2005 / O. Mojžíšová, J. Tauerová/. Připraveno ve spolupráci s agenturou Lupulus a festivalem Pontes. Představeny restaurované autografy B. Smetany a A. Dvořáka.

Vítejte v muzeu!

V průběhu roku 2005 přivítalo Národní muzeum své návštěvníky na početných vernisážích, tiskových besedách, přednáškách a snažilo se nabídnout pestrý a zajímavý program pro poučení i potěšení. Snažilo se představit své sbírky, tento vpravdě národní poklad, z rozličných úhlů pohledu zájemcům o záhady přírody, o doklady minulosti, ale i žhavou současnost, o hodnotné knihy, krásnou hudbu i daleké kraje a jejich zvyklosti a dostávalo povzbuzující odpověď. Přicházely děti a celé rodiny, školní mládež, studenti i badatelé, zvidaví milovníci umění i senioři, i lidé hledající prostě rozptýlení a dávali najevo, že vědí o svém národním muzeu a že je zajímavá, co ve svých budovách a sálech chová. Těší nás, že posílilo jméno Národního muzea na veřejnosti, zlepšila se informovanost o jeho činnosti i zájem médií o práci celé instituce. Aby její podoba byla pro veřejnost ještě výraznější a poutavější, byl vytvořen jednotný grafický manuál, jehož důsledným uplatňováním se podařilo sjednotit grafický vzhled všech publikací i propagačních materiálů.

Pozornost si získaly zejména akce, na něž vedení NM kladlo hlavní důraz: stěžejní výstava roku „Zlaté časy médií“, otevření nové národopisné expozice v Letohrádku Kinských, Mezinárodní den muzeí a Pražská muzejní noc. Poslední jmenovanou akci organizovalo Národní muzeum společně s Asociací muzeí a galerií a Dopravním

podnikem hlavního města Prahy. Uskutečnila se v sobotu 4. června 2005 a pro návštěvníky bylo otevřeno na čtyřicet muzeí a galerií. Celkový počet návštěvnických vstupů přesáhl 120 000, a značný podíl z toho patřil hlavní budově Národního muzea. Slavnostní nasvětlení tohoto objektu podtrhlo i hlavní záměr loňského roku – upozornit na jedinečnou kulturní památku a také na nutnost její rekonstrukce. Toto téma je stále aktuální a je také hlavním mediálním tématem pro další období.

Velmi významnou událostí bylo otevření nové expozice českého národopisu v Letohrádku Kinských, které se podařilo díky příspěvku Ministerstva kultury ČR. Podařilo se obnovit nejen chráněný památkový objekt, ale i tradiční muzejní instituci věnovanou českému národopisu, která právě zde získala zcela nové rozměry a možnosti. Vernisáž proběhla za účasti prezidenta ČR V. Klause a premiéra J. Paroubka.

V objektech NM se v roce 2005 uskutečnilo téměř 800 přednášek, koncertů a dalších kulturních akcí pro veřejnost, jichž se zúčastnilo více než 40 000 návštěvníků. V průběhu roku hostilo Národní muzeum řadu významných společenských akcí: byly zde předány ceny nejlepším muzeím ČR v rámci soutěže „Gloria musaealis“, uskutečnilo se slavnostní setkání při příležitosti 60. výročí ukončení II. světové války, předání faksimile Evangeliáře Jana z Opavy od nakladatelství Wissen Media – Bertelsmann, setkání k státnímu svátku 28. října, akce UNICEF „Adoptuj panenku“ apod.

Lektorská činnost v hlavní budově NM byla soustředěna především na přednášky o historii NM, architektuře a umělecké výzdobě hlavní budovy, dále pak na výklady v expozici prehistorie. Zejména pro školy bylo připraveno 176 lektorských výkladů, v Památníku Františka Palackého a Františka Ladislava Riegra pak 39. Nezajištěn zůstává úsek přírodovědeckých expozic, kde lektorské výklady nejsou pravidelně prováděny. Lektory nemá ani Náprstkovo muzeum nebo České muzeum hudby, kde v nezbytných případech provádějí návštěvy kurátoři sbírek. V rámci doprovodných programů k výstavám NpM kurátoři také pořádali výtvarné a výtvarně dramatické dílny – interaktivní programy určené pro děti a rodiče a žáky základních škol, celkem na 30 programů. V Muzeu knihy ve Žďáru nad Sázavou jsou pro školy připraveny pracovní listy a je zajištěn diferencovaný odborný výklad. Oddělení vnějších vztahů a marketingu pak připravilo vydání interaktivního CD, které nabízí prohlídku expozice Lapidaria.

Výborná byla v průběhu roku spolupráce s hlavním partnerem NM společností SKANSKA, společností Škoda Auto a hlavním mediálním partnerem Českým rozhlasem. V úzké součinnosti s komisariáty výstav se podařilo zajistit sponzory a partnery pro dílčí akce, Microsoft, Fujitsu Siemens, Poštovní spořitelnu ČSOB a řadu mediálních partnerů. Nepodařilo se bohužel získat nového sponzora pro dlouhodobou spolupráci.

Návštěvnost expozic a výstav Národního muzea v r. 2005

Návštěvníci odměnili pestrý výstavní program Národního muzea téměř stejným zájmem jako v předchozím mimořádně úspěšném roce. Lehký pokles v hlavní budově NM nahradilo Náprstkovo muzeum, kam diváky přivedla především výstava Abúsír – tajemství pouště a pyramid a nově otevřená expozice v ČMH v Karmelitské ulici, ale také – byť krátce v provozu – národopisná expozice v Letohrádku Kinských a Národní památník na Vítkově, dále pak v menší míře i Lobkovický palác či Muzeum Bedřicha Smetany. Ostatní objekty si udržely svou obvyklou pozornost.

Hlavní budova	378 732
Lobkovický palác	27 313
Musaion ¹	5 704
Náprstkovo muzeum	46 135
České muzeum hudby, Karmelitská	13 160
Muzeum Bedřicha Smetany	15 595
Muzeum Antonína Dvořáka	11 801
Památník Jaroslava Ježka	637
Lapidárium	4 035
Historické lékárny	4 447
Památník Františka Palackého ²	354
Památník A. Dvořáka, Nelahozeves	6 748
Památník J. Suka, Křečovice	421
Památník B. Smetany, Jabkenice	3 534
Vrchotovy Janovice	12 518
Muzeum knihy, Žďár nad Sázavou ³	9 588
Národní památník Vítkov ⁴	12 200
Celkem	552 922

1 – Expozice otevřena od 29. 9. 2005

2 – Expozice v provozu IV. – X. pouze na vyžádání

3 – Expozice v provozu IV. – X.

4 – Expozice v provozu V. – X. pouze při mimořádných událostech a na ohlášení

VII. Vydavatelská činnost

Periodické publikace Národního muzea vydané v roce 2005:

- Časopis Národního muzea, řada přírodovědecká č. 174
(Journal of the National Museum, Natural History Series)
- Časopis Národního muzea, řada historická č. 174
(Journal of the National Museum, History Series)
- Sborník Národního muzea, řada A, Historie č. 59
(Acta Musei Nationalis Pragae, Series A – Historia)
- Sborník Národního muzea, řada B, Přírodní vědy č. 61
(Acta Musei Nationalis Pragae, Series B – Historia Naturalis)
- Sborník Národního muzea, řada C – Literární historie č. 50
(Acta Musei Nationalis Pragae, Series C – Historia Litterarum)
- Annals of the Náprstek Museum vol. 26
- Numismatické listy č. 60
- Muzejní a vlastivědná práce / Časopis Společnosti
přátel starožitností č. 43
- Lynx, n. s. vol. 35
- Acta Entomologica Musei Nationalis Pragae vol. 45
- Bulletin mineralogicko-petrologického oddělení

Neperiodické publikace Národního muzea, které vyšly v roce 2005

Lubomír Sršeň – Olga Trmalová

Malované miniaturní portréty

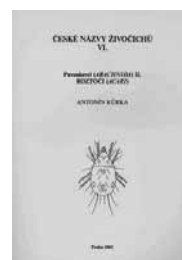
- (Sbírka oddělení starších českých dějin Národního muzea).
Praha, Národní muzeum, 2005, 320 str., 495 bar. reprodukcí,
135 pérových kreseb,
ISBN: 80–7036–168–9. Vydáno s podporou MK ČR
(výzkumný záměr MK0CEZ990202)

Antonín Kůrka

České názvy živočichů VI. (Pavoukovci II. – roztoči)

- (zoologické oddělení PM Národního muzea).
Praha, Národní muzeum, 2005, 207 str.
ISBN 80–7036–182–4

Vladimír Hanák – Miloš Anděra

Atlas rozšíření savců v ČR (Předběžná verze – V. letouni)

- (zoologické oddělení PM Národního muzea).
Praha, Národní muzeum, 2005, 120 str.
ISBN 80–7036–184–0

Katalogy (včetně výstavních)

Přírodovědecké muzeum

Hsiu-way Ho, Chao-ling Kuo, Kirková Z., Moravec J. (eds):

- Formosa tisíce tváří. Příroda a tradice Tchajwanu. A thousand faces
of Formosa. The nature and tradition of Thajwan.
Praha, Národní muzeum, 2005, 149 str.

Historické muzeum

Vladimír Brych

Kachle doby gotické, renesanční a raně barokní. Výběrový katalog Národního muzea.

- Praha, Národní muzeum,
2004 (vyšlo 2005), 228 str.,
366 fotografií (Jan Rendek),
52 reprodukcí,
310 perokreseb
(Andrea Waldhauserová,
Adéla Skoupá).
ISBN 80–7036–175–1.
Vydáno s podporou MK ČR
(výzkumný záměr
MK0CEZ990202).

STEHLÍKOVÁ, Dana, The Bohemian Garnet. Published by The Mucha Museum in Prague and The Czech and Slovak Museum and Library in Cedar Rapids, Iowa, U.S.A, in collaboration with The National Museum in Prague. 2. doplněné vydání: Praha, Nakladatelství Lidové noviny, 2005, 36 str., 62 obr.

BRYCH, Vladimír – STEHLÍKOVÁ, Dana, Beaker in a Leather Case. In: Prague, the Crown of Bohemia, 1347-1437, B. Drake-Boehm - J. Fajt (eds). New York, The Metropolitan Museum of Art, Yale University Press New Haven and London 2005, kat. č. 69, str. 204 – 205 ISBN 1-58839-161-2

L.S., KCh [Lubomír Sršeň, Kaliopi Chamonikola], Lukas Cranach st. – dílna, Sv. Barbora, Svěťice, 1520 – 1530. In: Chamonikola K. (ed.), Lucas Cranach a české země. Pod znamením okřídleného hada. Obrazárna Pražského hradu, 22. 10. 2005 – 8. 1. 2006. Praha, 2005, kat. č. 19, str. 94 – 95 ISBN 80-86161-60-9; 80-86217-92-2

STEHLÍKOVÁ, Dana, Reliquary of the Five Brother Martyrs, Reliquary Tablet, Reliquary and Tablecloth from the Last Supper, Portable Altar with Coat of Arms, Sculpture from the East Facade of the Old Town Bridge, Reliquary of the Miter of Saint Eligius, Three gothic rings. In: Prague, the Crown of Bohemia, 1347-1437, B. Drake-Boehm - J. Fajt (eds). New York, The Metropolitan Museum of Art, Yale University Press New Haven and London 2005, kat. č. 11 – 12, 51, 54, 60, 62 – 63, str. 141 – 143, 185 – 186, 188 – 189, 195 – 199, pl. ISBN 1-58839-161-2

Náprstkovo muzeum

KRAMEROVÁ, Alice, Necuke a okimono, katalog k výstavě Humor a legendy v japonském umění. CD ROM, anglická verze /s finančním příspěvím nadace TOSHIBA /.

Katalog sbírky Bedřicha Formana. Kolektiv autorů, Annals of the Náprstek Museum 26 (2005), 104 str., čb. a bar. obr., výběrová bibliografie.

JIROUŠKOVÁ, Jana – GRAND – DUFAY, Charlotte, Černá a bílá. Masky z Gabunu / Les masques blanc et noir de Gabon. Praha, Národní muzeum, 2005, 20 str., čb. obr. ISBN: 80-7036-178-6.

Spolupráce na katalogu Kunisada – mistr pozdního japonského dřevorezu. Praha, Národní galerie v Praze – Sběrka orientálního umění, Národní muzeum – Náprstkovo muzeum asijských, afrických a amerických kultur, 2005, 261 str., ISBN 80-7035-309-0 85 děl z fondu NpM.

SECKÁ, Milena, Americký klub dam, Praha, Národní muzeum, 2005, 28 str., 41 čb. a 4 bar. fotografie (Jiří Vaněk) ISBN 80-7036-176-X.

Výměna publikací:

	počet odeslaných publikací (ks)	hodnota odeslaných publikací (Kč)	počet získaných publikací (ks)	hodnota získaných publikací (Kč)
Entomologické odd. PM – NM	87	15587	520	130000
Zoologické odd. PM – NM	75	5250	156	42921
Knihovna Národního muzea	4603	661734	2233	901610
Náprstkovo muzeum	93	7220	174	69070
Celkem	4858	689791	3083	1143601

Poznámka:

K poměru počtu a hodnoty vyměňovaných publikací:

Vyšší průměrná cena za 1 publikaci získanou oproti odeslané souvisí se skutečností, že Národní muzeum posílá výměnou téměř výhradně periodika (katalogy a monografie vycházejí nadále převážně za podpory sponzorů nebo grantů, a tudíž nejsou ve větším množství k dispozici pro výměnu), avšak získává nejen periodika, ale i velké množství knih.

I letos – stejně jako v roce 2004 – je počet a hodnota odeslaných publikací vyšší díky titulu Fontes Archaeologicae Pragenses, u něhož se mimořádně podařilo vydat více svazků v krátkém časovém období.

Nadále považujeme výměnu za nezastupitelný zdroj odborné zahraniční literatury.

VIII. Organizační struktura a personální obsazení

k 31. 12. 2005

Ředitelství Národního muzea

Generální ředitel Národního muzea

PhDr. Michal Lukeš

Statutární zástupce generálního ředitele

PhDr. Jana Součková, DrSc.

Ředitel sekretariátu generálního ředitele

Rudolf Pohl

Referát vědeckého tajemníka

RNDr. Jiří Kvaček, CSc.

Referát interního auditu

Ing. Kristina Klevarová

Vedoucí oddělení

Osobní oddělení

Věra Barvínková

Oddělení ostrahy a dozoru

Danuše Příbylová

Právní oddělení

Oddělení vnějších vztahů a marketingu

PhDr. Radka Schusterová

Odbor ekonomicko – provozního náměstka

Náměstek generálního ředitele

Mgr. Milan Plaček

Referát práce a mezd

Věra Matátková

Vedoucí oddělení

Oddělení informační soustavy

Ing. Miloslava Vodičková (do 28. 2. 2005)

Ing. Halina Trsková (od 1. 3. 2005)

Ekonomické oddělení

Jaroslav Janů

Technické oddělení

Staša Řezníčková

Stavební oddělení

Věra Turšnerová

Oddělení správy areálu Horní Počernice

Dr. Josef Burda

Oddělení správy depozitářů Terezín

Pavel Panaš

Obchodní oddělení

Ľubica Šťastná

Odbor náměstka pro centrální sbírkotvornou a výstavní činnost

Náměstek generálního ředitele

PhDr. Michal Stehlík

Referát centrální evidence sbírek

Mgr. Irena Rogožanová

Vedoucí oddělení

Oddělení výstav a údržby expozic

Jan Michálek

Oddělení automatizace informačních systémů

Ing. Martin Bok

Oddělení preventivní konzervace

Ing. Jindřiška Droženová

Přírodovědecké muzeum

Ředitel

RNDr. Jiří Litochleb

Vedoucí oddělení

Mineralogicko–petrologické oddělení

RNDr. Jiří Litochleb

Paleontologické oddělení

RNDr. Kamil Zágoršek, Dr.

(pověřen vedením)

Mykologické oddělení

Mgr. Jan Holec, Dr.

Botanické oddělení

Mgr. Otakar Šída

Entomologické oddělení

Mgr. Jiří Hájek

Zoologické oddělení

RNDr. Jan Moravec, CSc.

Antropologické oddělení

RNDr. Petr Velemínský, PhD.

Kroužkovácí stanice

Mgr. Jaroslav Cepák, PhD.

Historické muzeum

Ředitelka

PhDr. Věra Přenosilová

Vedoucí oddělení

Oddělení prehistorie a protohistorie

PhDr. Pavel Sankot

Oddělení starších českých dějin

PhDr. Vladimír Brych

Archív Národního muzea

PhDr. Milena Běličová

Národopisné oddělení

PhDr. Jiřina Langhammerová

Numismatické oddělení

Mgr. Tomáš Kleisner

Divadelní oddělení

PhDr. Vlasta Koubská

Oddělení dějin tělesné výchovy a sportu

Mgr. Vojtěch Scheinost

Oddělení novodobých českých dějin

PhDr. Stanislav Slavík

Oddělení historické expozice

PhDr. Magdalena Rychlíková

Oddělení klasické archeologie

PhDr. Marie Dufková, CSc.

Muzeum české loutky v Prachaticích

Ing. Jana Žlábková

Československé dokumentační středisko

Mgr. Jitka Hanáková

Knihovna Národního muzea

Ředitelka

Mgr. Marie Šírová

Vedoucí oddělení

Oddělení základní knihovny

Mgr. Alena Skwarlová

Oddělení rukopisů a starých tisků

Mgr. Marta Vaculínová, PhD.

Oddělení časopisů

Mgr. Martin Sekera, PhD.

Oddělení zámeckých knihoven

PhDr. Petr Mašek

Oddělení knižní kultury

Pavel Muchka (pověřen vedením)

Oddělení služeb

Mgr. Marie Klučinová

Oddělení mezinárodní výměny

PhDr. Jarmila Kučerová

Oddělení expozice Muzea knihy

Alena Jakubcová

Náprstkovo muzeum

Ředitelka

PhDr. Jana Součková, DrSc.

Vedoucí oddělení

Oddělení mimoevropské numismatiky

PhDr. Vlastimil Novák, Dr.

Knihovna Náprstkova muzea

PhDr. Milena Secká, CSc.

Oddělení pravěku a starověku

Přední Asie a severní Afriky

PhDr. Jana Součková, DrSc.

Oddělení mimoevropské etnografie

PhDr. Jiřina Todorovová, CSc.

Oddělení asijských kultur

PhDr. Dagmar Pospíšilová, CSc.

Oddělení péče o sbírky

Ing. Jana Kadeřábková

Oddělení práce s veřejností

Mgr. Marie Zothová

Oddělení provozu a elektronických systémů Praha

Milan Štros

Oddělení provozu a elektronických systémů Liběchov

Ludmila Klimovičová

České muzeum hudby

Ředitelka

PhDr. Eva Paulová (pověřena řízením)

Vedoucí oddělení

Hudebněhistorické oddělení

PhDr. Markéta Kabelková

Oddělení hudebních nástrojů

PhDr. Bohuslav Čížek, CSc.

Muzeum Bedřicha Smetany

PhDr. Olga Mojžíšová

Muzeum Antonína Dvořáka

PhDr. Jarmila Tauerová

Správa Státní sbírky hudebních nástrojů

PhDr. Bohuslav Čížek, CSc.

Oddělení provozu a správy ČMH

Zdeněk Mýka

IX. Hospodaření Národního muzea

Základní personální údaje (bod d - příloha č.1 vyhlášky 323/2005 Sb.)

1. členění zaměstnanců podle věku a pohlaví - stav k 31.12.2005

věk	muži	ženy	celkem	%
do 20 let	0	0	0	
21 - 30 let	35	32	67	10,37
31 - 40 let	36	36	72	11,15
41 - 50 let	39	76	115	17,80
51 - 60 let	69	87	156	24,15
61 let a více	67	169	236	36,53
celkem	246	400	646	100,00
%	38,08%	61,92%	100,00%	

2. členění zaměstnanců podle vzdělání a pohlaví - stav k 31.12.2005

věk	muži	ženy	celkem	%
základní	6	22	28	4,33
vyučen	71	65	136	21,05
střední odborné	0	2	2	0,31
úplné střední	9	49	58	8,98
úplné střední odborné	61	151	212	32,82
vyšší odborné	5	12	17	2,63
vysokoškolské	94	99	193	29,88
celkem	246	400	646	100,00

3. celkový údaj o průměrných platech k 31.12.2005

průměrný hrubý měsíční plat	14 796,- Kč
-----------------------------	-------------

4. celkový údaj o vzniku a skončení pracovních a služebních poměrů zaměstnanců v roce 2005

ukazatel	počet
nástupy	103
odchody	106

5. Trvání pracovního a služebního poměru zaměstnanců - stav k 31.12.2005

doba trvání	počet	%
do 5 let	301	46,59
do 10 let	138	21,36
do 15 let	98	15,17
do 20 let	40	6,19
nad 20 let	69	10,68
celkem	646	100,00

Údaje o majetku (bod e - Vyhláška 323/2005 Sb.)

Celková hodnota závazků a pohledávek evidovaných k 31.12.2005

ukazatel	celkový objem v tis. Kč
a	1
Závazky NM	34 040
Pohledávky NM	19 161

Celková hodnota pohledávek po lhůtě splatnosti evidovaných k 31.12.2005

ukazatel	celkový počet dlužníků	celkový objem v tis.Kč
a	1	2
Pohledávky za dlužníky u nichž byla nařízená exekuce	6	354
Pohledávky v řešení právního oddělení NM	1	1
Pohledávky v řešení ekonomického oddělení NM - upomínky	11	432

Celková hodnota odepsaných pohledávek evidovaných k 31.12.2005

ukazatel	celkový počet pohledávek	celkový objem v tis.Kč
a	1	2
Odpis pohledávky na základě zrušení konkursu Městským soudem v Praze z důvodu nulové konkursní podstaty	1	110

Celková hodnota závazků po lhůtě splatnosti evidovaných k 31.12.2005

ukazatel	celkový počet závazků	celkový objem v tis.Kč
a	1	2
Krátkodobé závazky NM	0	0
Dlouhodobé závazky NM	0	0

e) Přehled dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku s nímž je Národní muzeum příslušné hospodařit

ukazatel	stav majetku k 31.12.2005 v tis.Kč
a	1
Dlouhodobý hmotný majetek, z toho:	2 128 960
Dlouhodobý hmotný majetek neodepisovaný	106 892
Dlouhodobý hmotný majetek nedokončený	9 602
Dlouhodobý nehmotný majetek	4 082

Národní muzeum odepisuje dlouhodobý hmotný a dlouhodobý nehmotný majetek rovnoměrně na základě individuálně stanoveného plánu účetních odpisů.

Přehled rozepsaných závazných ukazatelů (bod f - příloha č.2 vyhlášky 323/2005 Sb.)

ukazatel	Schválený rozpočet v tis. Kč	Rozpočet po změnách v tis. Kč	Skutečnost v tis. Kč
a	1	2	3
Spotřeba materiálu	7 430	18 471	17 570
Spotřeba energie	21 000	21 000	18 467
Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek		0	0
Prodané zboží	1 500	1 500	1 766
Opravy a udržování	19 600	33 923	46 974
Cestovné	900	2 010	2 952
Náklady na reprezentaci	150	150	608
Ostatní služby	41 217	51 869	59 185
Mzdové náklady, v tom:	90 351	99 205	102 787
Platy zaměstnanců	89 919	98 043	101 476
Ostatní osobní náklady	432	1 162	1 311
Zákonné sociální pojištění	31 623	34 470	35 690
Ostatní sociální pojištění		0	0
Zákonné sociální náklady	1 798	1 958	2 030
Ostatní sociální náklady		0	0
Daň silniční		0	0
Daň z nemovitostí	25	25	17
Ostatní daně a poplatky	375	375	62
Smluvní pokuty a úroky z prodlení		0	0
Ostatní pokuty a penále		0	20
Odpis pohledávky		0	110
Úroky		0	0
Kursově ztráty	20	20	5
Manka a škody		0	13
Jiné ostatní náklady	2 810	2 810	3 464
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	34 755	34 755	35 958
Zůstatková cena prodaného dlouhodobého nehmot. a hmot. majetku			
Náklady celkem	253 554	302 541	327 678
Tržby za vlastní výroby			
Tržby z prodeje služeb	38 500	39 759	46 699
Tržby za prodané zboží	1 250	1 250	989
Změna stavu zásob nedokončené výroby		0	0
Změna stavu zásob polotovarů		0	0
Změna stavu zásob výrobků		0	0
Změna stavu zvířat		0	0
Aktivace materiálu a zboží	1 300	1 300	1 841
Aktivace vnitroorganizačních služeb		0	0
Aktivace dlouhodobého nehmotného majetku		0	0
Aktivace dlouhodobého hmotného majetku		0	0
Smluvní pokuty a úroky z prodlení		0	0
Ostatní pokuty a penále		0	0
Platby za odepsané pohledávky		0	0
Úroky	200	200	35
Kursově zisky		0	2
Zúčtování fondů	7 500	7 500	12 761
Jiné ostatní výnosy	630	630	21 031
Tržby z dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku		0	0
Tržby z prodeje materiálu		0	1
Výnosy z krátkodobého finančního majetku		0	0
Zúčtování zákonných opravných položek		0	0
Příspěvky a dotace na provoz celkem:	205 674	253 402	246 383
Příspěvky a dotace na provoz od zřizovatele, z toho:	205 674	234 412	234 778
Příspěvky a dotace na výzkum a vývoj účelové		1 136	1 136
Příspěvky a dotace na výzkum a vývoj institucionální		4 614	4 614
Ukazatele podmiňující čerpání příspěvku a dotace na provoz	700	700	700
Dotace na neinvestiční náklady související s financováním programů evidovaných v ISPROFIN od zřizovatele	0	18 990	6 876
Dotace na výzkum a vývoj od poskytovatelů jiných než od zřizovatele	0	0	3 636
Ostatní příspěvky a dotace - prostředky EU	0	0	1 093
Výnosy celkem	255 054	304 041	329 742
Hospodářský výsledek před zdaněním	1 500	1 500	2 064
Daň z příjmů	1 500	1 500	1 002
Hospodářský výsledek po zdanění (+/-)	0	0	1 062

f - Přehled rozepsaných závazných ukazatelů - investice

ukazatel	Schválený rozpočet v tis. Kč	Rozpočet po změnách v tis.Kč	Skutečnost v tis.Kč
a	1	2	3
Systémové dotace na investice celkem:	0	2 493	4 309
Systémové dotace na investice od zřizovatele, z toho:	0	2493	4069
Systémové dotace na výzkum a vývoj	0	1 446	1 446
Systémové dotace na investice od jiných poskytovatelů	0		240
Individuální dotace na investice	0	21 967	6 985

Údaje o rozpočtu příjmů a výdajů v rozsahu závazných ukazatelů (bod f)

Podrobné údaje pro vyhodnocení hospodaření Národního muzea v roce 2005 obsahuje tabulka „Přehled rozepsaných závazných ukazatelů“.

Všechny závazné ukazatele byly splněny a Národní muzeum vykázalo zlepšený hospodářský výsledek v objemu 1 062 000.- Kč. Přitom celkové neinvestiční náklady byly na konci roku o 74 124 000.- Kč vyšší, než původně plánovaný objem na začátku roku. To bylo umožněno zvýšením příspěvku na provoz zřizovatelem, překročením plánovaných příjmů, využitím rezervního fondu a fondu reprodukce a získáním dalších mimorozpočtových zdrojů. To vše svědčí o mimořádné aktivitě Národního muzea ve všech oblastech.

Zdůvodnění rozpočtových opatření provedených u rozepsaných závazných ukazatelů v průběhu roku (bod g – 1 Vyhlášky 323/2005 Sb.).

V průběhu roku 2005 provedlo MK ČR celkem 35 úprav rozpočtu Národního muzea. Přehled těchto úprav je uveden v tabulce, která je označena jako příloha č.2 této zprávy.

Rozpočtová opatření, realizovaná v průběhu roku byla zaměřená zejména na :

- dorovnání nekrytého objemu mzdových prostředků

Ve schváleném rozpočtu původně stanovený limit na „platy zaměstnanců“ byl postupně navýšen o 7 562 tis. Kč. Z toho 700 tis. Kč bylo se souhlasem MK ČR pokryto zvýšenými tržbami z prodeje služeb. Tak se podařilo zvládnout nárůst mzdových nákladů způsobený zvýšením platových tarifů a minimální mzdy. Navíc byly personálně zajištěny i nové provozní kapacity.

-věda a výzkum

V roce 2005 financovalo MK ČR v Národním muzeu celkem 9 projektů v objemu 5 750 tis. Kč neinvestičních prostředků a 1 446 investičních prostředků. Všechny tyto prostředky byly efektivně využity na stanovený účel.

- výkup předmětů kulturní hodnoty

Na tento účel uvolnilo MK ČR částku 1 740 tis. Kč.

- výstavy

Na realizaci pěti výstav (z toho jedné v zahraničí) získalo Národní muzeum od MK ČR finanční prostředky v objemu 1 319 tis. Kč. Dotace na výstavu „Zlaté časy médií“, přislíbená ke konci roku, nebyla nakonec uvolněna, takže bylo nutné pokrýt podstatnou část nákladů na tuto akci z vlastních zdrojů.

- odstraňování následků povodní

Z rozpočtu roku 2005 poskytlo MK ČR Národnímu muzeu 4 483 tis. Kč na odstraňování následků povodní. Z toho bylo do státního rozpočtu vráceno 310,- Kč, což bylo způsobeno změnou ceny provedených prací.

- ochrana movitého kulturního dědictví

Na tento účel bylo uvolněno a použito celkem 3 929 tis. Kč neinvestičních prostředků.

- ostatní

Celá řada dalších akcí, jako například projekty VISK 5,6 a 7, zákonné odvody z vyplacených mzdových prostředků a další drobnější náklady byly dotovány částkou 4 174 tis. Kč.

Vyhodnocení údajů o příjmech nebo výnosech (bod g – 2 Vyhlášky 323/2005 Sb.).

Výslednou aktivní bilanci Národního muzea za rok 2005 pozitivně ovlivnilo překročení plánovaného objemu vlastních výnosů, které dosáhly výše 83 359 466 Kč a byly překročeny o 11,5 %. Důležité bylo zapojení fondu reprodukce majetku ve výši 9 202 289 Kč jako doplňkového zdroje k financování oprav a údržby budov.

Na dosažených příjmech se rozhodující měrou podílely příjmy ze vstupného v celkové výši 25 970 377 Kč, dále příjmy za poskytování služeb ve výši 10 415 027 Kč, příjmy z pronájmů nebytových prostor v úhrnné výši 10 005 220 Kč a mimořádné příjmy z pojistného plnění (povodeň 2002) ve výši 20 000 000 Kč.

Podíl státního rozpočtu na financování činností Národního muzea (bod g – 3)

Od roku 1995 se Národní muzeum stále rozrůstá o nové provozní kapacity. Byly vybudovány komplexy depozitářů Historického muzea v Terezíně a Přírodovědeckého muzea v Horních Počernicích, došlo k převzetí Národního památníku na Žižkově, v rekonstruované budově ČMH v Karmelitské ulici byla otevřena stálá expozice hudebních nástrojů a v roce 2005 byla dokončena rekonstrukce Letohrádku Kinských, ve kterém byla rovněž otevřena nová stálá expozice.

Za těchto okolností je tlak na zvyšování příspěvku na činnost značný. Také v oblasti vědy a výzkumu roste aktivita odborných pracovníků Národního muzea, což se obráží v počtu získaných grantů a objemu účelově přidělených prostředků. Dochází také ke státem regulovanému růstu mezd, zvyšování cen za energii a podobně. Příspěvek na činnost stejně jako celkové náklady neustále zvyšují svůj objem. Výkyvy v tomto trendu jsou způsobeny zapojením pojistného plnění a mimořádných dotací na odstraňování následků povodně.

rok	dotace celkem tis. Kč	vlastní výnosy tis. Kč	náklady celkem tis. Kč	zisk (+) ztráta (-) tis. Kč
1995	102 147	25 697	127 844	(+) 2 510
1996	104 295	26 022	130 317	(-) 727
1997	115 079	25 103	115 079	(-) 20
1998	115 884	28 461	145 768	(-) 1 423
1999	121 879	34 522	167 964	(-) 10 963
2000	165 573	34 621	193 458	(+) 6 736
2001	169 880	36 777	197 935	(+) 8 712
2002	231 014	55 725	286 632	(+) 107
2003	204 910	69 882	274 507	(+) 284
2004	248 196	102 818	342 192	(+) 8 822
2005	246 383	83 359	328 680	(+) 1 062
2006	216 972	47 880	264 852	

Rozbor čerpání mzdových prostředků (bod g – 4 Vyhlášky 323/2005 sb.).

Schváleným rozpočtem na rok 2005 byly NM stanoveny prostředky na platy zaměstnanců ve výši **89 919 tis. Kč**. V průběhu roku byly prostředky navýšeny v rámci níže uvedených rozpočtových úprav:

1. úprava rozpočtu ze dne 16.2.2005	+ 2 350 tis Kč na pokrytí tarifních platů
4. úprava rozpočtu ze dne 16.3.2005	+ 260 tis. Kč na platy zaměstnanců
13. úprava rozpočtu ze dne 5.5.2005	+ 2 000 tis. Kč na platy zaměstnanců
19. úprava rozpočtu ze dne 12.9.2005	+ 2 050 tis. Kč na platy zaměstnanců Touto úpravou byl rovněž upraven počet zaměstnanců na 567.
25. úprava rozpočtu ze dne 10.11.2005	+ 700 tis. Kč na platy zaměstnanců
30. úprava rozpočtu ze dne 25.11.2005	+ 292 tis. Kč na platy zaměstnanců

Celková výše prostředků na platy zaměstnanců po úpravách činila **97 571 tis. Kč**.

V roce 2005 byla provedena tato zákonná opatření:

Dne 1. ledna 2005 byly NV č. 637/2004 Sb. zvýšeny platové tarify, jejichž zvýšení se následně promítlo i do vyplácení příplatků za noční práci, za soboty a neděle, za svátek a za přesčasovou práci. Rovněž se zvýšily výplaty náhrad za dovolenou včetně ostatních náhrad. Další zákonná úprava se týkala zvýšení minimální mzdy dle nařízení vlády č. 699/2004 Sb. Její nová výše činila 7 185,- Kč. Zvýšení se rovněž promítlo do výše uvedených příplatků a náhrad.

Při uzavření r. 2005 činila skutečnost vyčerpaných prostředků na platy zaměstnanců NM 99 959 tis. Kč oproti upravenému rozpočtu 97 571 tis. Kč. Předmětné překročení bylo plně pokryto z Fondu odměn. Zapojení Fondu odměn je jednou z cest, kterou se NM snaží umocnit finanční motivaci zaměstnanců na kvalitativním a kvantitativním rozvoji muzea.

Průměrná mzda v r. 2005 činila 14 796,- Kč.

Schválený přepočtený počet zaměstnanců na r. 2005 činil 561 pracovníků. Rozpočtovou úpravou č.19 ze dne 12.9.2005 byl limit počtu zaměstnanců zvýšen o 6 zaměstnanců na uvedení nových kapacit do provozu. Skutečnost činila **563** zaměstnanců. Příčinou nenaplnění tohoto limitu bylo postupné obsazování míst v návaznosti na dokončování prací na nové národopisné expozici v Letohrádku Kinských. I přes tuto skutečnost byl schválený limit naplněn na **99,29%**.

V rozpočtové položce OON bylo čerpáno na dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr celkem 1 311 tis. Kč. Největší část z těchto prostředků (667 tis.Kč) bylo použito na realizaci vědeckovýzkumné činnosti.

Výdaje a náklady na výzkum a vývoj (g – 5 Vyhlášky 323/2005 Sb.).

Během roku 2005 se odborní pracovníci Národního muzea podíleli na řešení 32 projektů výzkumu a vývoje, které získali u grantových agentur Ministerstva kultury ČR, Grantové agentury ČR, Grantové agentury AV ČR, Fonds zur Förderung der wissenschaftlichen Forschung (FWF, Rakousko) a z programu Barrande (Francie). V Národním muzeu byly dále řešeny dva výzkumné záměry: Osobnosti české vědy a kultury (3 005 tis. Kč) a Vědecké zhodnocení a rozšiřování přírodovědeckého fondu NM (3 055 tis. Kč). Přehled grantů, výzkumných záměrů a objem jejich finančních prostředků je uveden v kapitole V. Celkové finanční výdaje na výzkum a vývoj v Národním muzeu dosáhly výše 11 217 000 Kč.

Realizace vědeckých projektů a výzkumných záměrů přinesla nové vědecké informace, přispěla k poznání českého i světového kulturního a přírodního dědictví a poskytla další cenné zhodnocení sbírek Národního muzea. Odborní pracovníci NM tak aktivním způsobem přispěli ke zvýšení vědeckého renomé Národního muzea v Čechách, v Evropě i ve světě.

Přehled projektů výzkumu a vývoje je obsažen v tabulce, která je součástí kapitoly hodnotící odbornou činnost.

Náklady účelově určené na financování programů reprodukce majetku vedených v informačním systému programového financování (bod g – 6 Vyhlášky 323/2005 Sb.)

Program	Účel	Neinvestiční prostředky	Investiční prostředky	Použito	Převod do RF MK
234112	Zámek Vrchotovy Janovice - rek.bývalé kaple a kuchyňského traktu		400 000	400 000	
334010	Rekonstrukce Letohrádku Kinských – instalace expozice	5 797 000	3 973 000	9 770 000	
234112	Vybudování zádveří a opravy v hlavní budově Národního muzea	1 079 000	350 000	1 429 000	
234112	Rekonstrukce výtahu v Náprstkově muzeu		200 000	200 000	
234314	Rehabilitace Národního památníku na Vítkově	12 114 000	17 994 000		30 108 000

Z výše uvedeného přehledu je zřejmé, že nebyly vyčerpány finanční prostředky účelově určené na rehabilitaci Národního památníku na Vítkově.

S ohledem na význam Památníku a jeho současný stav bylo nezbytné přistoupit k celkové obnově a rehabilitaci objektu a jeho okolí. Náročnou projektovou přípravu akce znesnadňuje fakt, že památkový ústav je v současné době doslova zavalen agendou spojenou s povolováním stavebních úprav památkových objektů. V důsledku toho došlo i k prodlení při vydání závazného stanoviska a následné rekonstrukci Památníku.

Čerpání finančních prostředků na projekty z rozpočtu Evropské unie (bod g – 8)

V roce 2004 připravilo Národní muzeum ve spolupráci se Slovenským národním muzeem a nadací Romualda Del Bianco z Florencie dvouletý projekt „People for Europe“, který byl podpořen programem EU CULTURE 2000. Internetový portál Lidé pro Evropu je pilotní projekt při využití moderních technologií pro prezentaci sbírek v celém středoevropském prostoru.

Předmětný projekt podpořila Evropská komise v roce 2004 částkou ve výši 1 495 168,34 Kč neinvestičních prostředků. Tyto prostředky byly čerpány zejména na zřízení domény projektu, překlady, zajištění konference k projektu a zahájení procesů digitalizace. V roce 2004 bylo použito celkem 576 291,08 Kč.

V roce 2005 byla zbývající částka v objemu 918 877,26 Kč dočerpána. V závěru roku poskytla Evropská komise na pokrytí části nákladů projektu ještě 174 273,25 Kč. Ministerstvo kultury ČR pak podpořilo projekt částkou 21 000,- Kč. Poskytnuté zdroje byly beze zbytku vyčerpány a použity na přípravu portálu, dokončení digitalizace a překlady.

Spolupráce se zahraničím (bod g – 9)

Národní muzeum je prostřednictvím Českého komitétu členem Mezinárodní rady muzeí (International Council of Museums, ICOM), která má sídlo v Paříži. Roční příspěvek za instituci činil pro rok 2005 19 300,- Kč.

Účast Národního muzea v ICOM je velmi důležitá, neboť usnadňuje vzájemnou spolupráci mezi muzei na celém světě, rozvíjí a rozšiřuje znalosti v oboru muzeologie i jednotlivých oborech, jimž se muzeum věnuje, stejně jako výměnu zkušeností v oblasti řízení a provozu. Toto členství přispívá i k vzájemnému poznání mezi jednotlivými odborníky a slouží k navázání kontaktů i součinností ve speciálních programech a projektech, výměně výstav, zápůjček sbírkových předmětů, literatury, sdílení metod i postupů ve sféře péče o sbírky a jejich prezentace, práce s návštěvníky a vědecké práce.

Výdaje na mezinárodní konference a zahraniční služební cesty (bod g 10)

Během roku 2005 se odborní pracovníci Národního muzea podíleli na uspořádání a financování 4 mezinárodních konferencí (náklady 16 tis. Kč). Z vlastních finančních zdrojů, účelových a institucionálních finančních prostředků Národní muzeum vyslalo odborné pracovníky na 40 mezinárodních konferencí (náklady 326 tis. Kč) a 104 zahraničních služebních cest (náklady 1 286 tis. Kč). Tyto mezinárodní akce výrazným způsobem přispěly k obohacení metodických i vědeckých znalostí muzejních pracovníků, zviditelnily instituci na mezinárodní vědecké scéně a přispěly k zvýšení renomé Národního muzea v zahraničí. Přehled výše zmíněných aktivit je uveden v následující tabulce.

Náprstkovo muzeum			
	Počet pracovníků	Počet akcí	Náklady
Účast na mezinárodní konferenci	12	10	55.405,81
Uspořádání mezinárodní konference	0	0	0
Zahraniční služební cesty	18	17	156.072,40

Historické muzeum			
	Počet pracovníků	Počet akcí	Náklady
Účast na mezinárodní konferenci	3	6	18.153,00
Uspořádání mezinárodní konference	2	2	10.000,00
Zahraniční služební cesty	18	29	290.021,00

Přírodovědecké muzeum			
	Počet pracovníků	Počet akcí	Náklady
Účast na mezinárodní konferenci	19	22	243.296,63
Uspořádání mezinárodní konference	2	2	5.919,00
Zahraniční služební cesty	35	54	815.663,01

Knihovna NM			
	Počet pracovníků	Počet akcí	Náklady
Účast na mezinárodní konferenci	2	2	8.678,00
Uspořádání mezinárodní konference	0	0	0
Zahraniční služební cesty	5	4	24.394,50

České muzeum hudby			
	0		

CELKEM SLOŽKY			
	Počet pracovníků	Počet akcí	Náklady
Účast na mezinárodní konferenci	36	40	325.533,44
Uspořádání mezinárodní konference	4	4	15.919,00
Zahraniční služební cesty	76	104	1.286.150,91

Převod úspor finančních prostředků do rezervního fondu zřizovatele (bod g-11)

ukazatel	Schválený rozpočet v tis. Kč	Upravený rozpočet v tis. Kč	Skutečnost v tis. Kč	Převod do RF 2005 v tis.Kč
a	1	2	3	4
IPV - investiční dotace na akci č. 234314-0001 Rehabilitace NP na Žižkově	0	17 994	0	17 994
IPV - neinvestiční dotace na akci č. 234314-0001 Rehabilitace NP na Žižkově	0	12 114	0	12 114

Čerpání finančních prostředků převedených do rezervního fondu zřizovatele v minulých letech (v tis.Kč)

ukazatel	RF 2002	RF 2003	RF 2004	čerpání z RF celkem
a	1	2	3	4
Neinvestiční výdaje na odstraňování škod způsobených povodněmi v roce 2002, v tom:			366,00	366,00
nákup ochranného a obalového materiálu			0,28	0,28
restaurování kl.orchestronu sign.2076 E			365,72	365,72
Investiční dotace /SUV/ na ochranu movitého kulturního dědictví - EZS objektů NM, v tom:			1 576,00	1 576,00
EZS Náprstkova muzea			872,38	872,38
EZS Muzea Bedřicha Smetany			358,00	358,00
EZS Muzea Antonína Dvořáka			345,62	345,62
Investiční dotace /IPV/ na akci č. 234314-0001 Rehabilitace NP na Žižkově	719,40	1 108,25		1 827,65
Investiční dotace /IPV/ na akci č. 334010-9797 Rekonstrukce Letohrádku Kinských			1 184,42	1 184,42
celkem	719,40	1 108,25	3 126,42	4 954,07

Zdůvodnění zlepšeného hospodářského výsledku (bod g – 13)

Hospodaření Národního muzea navázalo v roce 2005 na dobré výsledky z posledních let a skončilo zlepšeným hospodářským výsledkem ve výši 1 062 174,98 Kč. Výslednou aktivní bilanci pozitivně ovlivnilo zejména překročení plánovaného objemu vlastních výnosů, které dosáhly výše 83 359 466 Kč a byly překročeny o 11,5 %. Na dosažených příjmech se rozhodující měrou podílely příjmy ze vstupného v celkové výši 25 970 377 Kč, dále příjmy za poskytování služeb ve výši 10 451 027 Kč, příjmy z pronájmů nebytových prostor ve výši 10 005 220 a „nahodilé“ příjmy z pojistného plnění ve výši 20 000 000,- Kč.

Na dosaženém kladném výsledku a hospodářské stabilitě v průběhu celého roku se významně podílelo i efektivní vynakládání nákladů, které byly vynaloženy v celkovém objemu 328 680 131 Kč a meziročně poklesly o 4 %.

Zlepšený hospodářský výsledek navrhujeme k rozdělení, a to do fondu reprodukce majetku ve výši 265 543 Kč a do rezervního fondu ve výši 796 631,98 Kč. Saturace zmíněných strategických fondů tak umocní odolnost Národního muzea vůči rizikovému vnějšímu ekonomickému prostředí.

Údaje o hlavních skupinách příjemců služeb Národního muzea (bod g – 13h)

Národní muzeum poskytuje své služby široké veřejnosti jak laické, tak odborné. Výraznou skupinou je školní mládež, zejména studenti středních odborných škol a vysokých škol různého zaměření. Dále jsou to domácí a zahraniční badatelé, kteří nacházejí v Národním muzeu bohatou pramennou základnu. Pak jsou to školy, univerzitní a akademické instituce jak domácí, tak zahraniční. V neposlední řadě také česká a zahraniční muzea, galerie nakladatelství a různé vědecké společnosti.

Vzhledem k tomu, že Národní muzeum je institucí, která zahrnuje širokou škálu oborů od přírodních věd přes hudbu, divadlo, knihovnictví až po historii, jeho služeb využívá téměř každý.

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁT

sestavený k 31.12.2005

(v tis.Kč na dvě desetinná místa)

účet	Název položky	hlavní činnost
501	SPOTŘEBA MATERIÁLU	17 570,29
502	SPOTŘEBA ENERGIE	18 466,61
503	SPOTŘEBA OST.NESKLADOVATELNÝCH DODÁVEK	0,00
504	PRODANÉ ZBOŽÍ	1 766,35
511	OPRAVY A UDRŽOVÁNÍ	46 973,49
512	CESTOVNÉ	2 951,87
513	NÁKLADY NA REPREZENTACI	607,76
518	OSTATNÍ SLUŽBY	59 185,29
521	MZDOVÉ NÁKLADY	102 787,67
524	ZÁKONNÉ SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ	35 689,76
525	OSTATNÍ SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ	0,00
527	ZÁKONNÉ SOCIÁLNÍ NÁKLADY	2 029,53
528	OSTATNÍ SOCIÁLNÍ NÁKLADY	0,00
531	SILNIČNÍ DAŇ	0,00
532	DAŇ Z NEMOVITOSTÍ	16,64
538	OSTATNÍ DANĚ A POPLATKY	62,04
541	SMLUVNÍ POKUTY A ÚROKY	0,00
542	OSTATNÍ POKUTY A PENÁLE	20,37
543	ODPIS NEDOBYTNÉ POHLEDÁVKY	110,00
544	ÚROKY	0,00
545	KURZOVÉ ZTRÁTY	5,46
546	DARÝ	0,00
548	MANKA A ŠKODY	12,88
549	JINÉ OSTATNÍ NÁKLADY	3 463,94
551	ODPISY DNM A DHM	35 958,14
552	ZC PRODANÉHO MAJETKU	0,00
553	ODPIS POHLEDÁVKY	0,00
554	PRODANÝ MATERIÁL	0,00
556	TVORBA ZÁKONNÝCH REZERV	0,00
559	TVORBA ZÁKONNÝCH OPRAVNÝCH POLOŽEK	0,00
	NÁKLADY CELKEM	327 678,09
601	TRŽBY ZA VLASTNÍ VÝROBKY	0,00
602	TRŽBY Z PRODEJE SLUŽEB	46 699,66
604	TRŽBY ZA PRODANÉ ZBOŽÍ	988,88
611	ZMĚNA STAVU ZÁSOB NV	0,00
612		0,00
613		0,00
614	ZMĚNA STAVU ZVÍŘAT	0,00
621	AKTIVACE MATERIÁLU A ZBOŽÍ	1 841,22
622		0,00
623		0,00
624		0,00
641	SMLUVNÍ POKUTY A ÚROK	0,00
642	OSTATNÍ POKUTY A PENÁLE	0,00
643	PLATBA ZA ODEPSANÉ POHLEDÁVKY	0,00

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁT

sestavený k 31.12.2005

(v tis.Kč na dvě desetinná místa)

644	ÚROKY	35,35
645	KURZOVÉ ZISKY	1,97
648	ZÚČTOVÁNÍ FONDU	12 761,23
649	JINÉ OSTATNÍ VÝNOSY	21 030,54
651	TRŽBY Z PRODEJE MAJETKU	0,00
652		0,00
653		0,00
654	TRŽBY Z PRODEJE MATERIÁLU	0,62
655		0,00
656		0,00
659		0,00
691	PROVOZNÍ DOTACE	246 382,84
	VÝNOSY CELKEM	329 742,31
	HV PŘED ZDANĚNÍM	2 064,23
591	DAŇ Z PŘÍJMU	1 002,05
595	DODATEČNÉ ODVODY DANĚ Z PŘÍJMU	0,00
	HV PO ZDANĚNÍ	1 062,17

ROZVAHA (BALANCE)

sestavená k 31.12.2005

(v tis.Kč na dvě desetinná místa)

Název položky	pol.č.	stav k 1.1	stav k 31.12
STÁLÁ AKTIVA	1	1 337 487,29	1 322 091,73
NEHMOTNÉ VÝSLEDKY VÝZKUMU A VÝVOJE	2	245,00	830,62
SOFTWARE	3	1 342,63	1 527,23
OCENITELNÁ PRÁVA	4	0,00	0,00
DLOUHODOBÝ NEHMOTNÝ MAJETEK	5	1 832,99	1 724,62
OSTATNÍ NEHMOTNÝ DLOUHODOBÝ MAJETEK	6	0,00	0,00
POŘÍZENÍ DNM	7	0,00	0,00
ZÁLOHY NA DNM	8	0,00	0,00
SOUČET	9	3 420,62	4 082,47
OPRÁVKY K VÝZKUMU	10	-172,03	-269,32
OPRÁVKY K SW	11	-658,88	-978,29
	12	0,00	0,00
OPRÁVKY K DDNM	13	-1 832,99	-1 724,62
	14	0,00	0,00
SOUČET	15	-2 663,90	-2 972,23
POZEMKY	16	115 784,03	106 462,37
UMĚLECKÁ DÍLA A PŘEDMĚTY	17	429,87	429,87
STAVBY	18	1 495 441,22	1 490 869,55
SAMOSTATNÉ MOVITÉ VĚCI A SOUBORY MOV.VĚCÍ	19	411 349,36	439 581,42
PĚSTITELSKÉ CELKY TRVALÝCH POROSTŮ	20	0,00	0,00
ZÁKLADNÍ STÁDO	21	0,00	0,00
DROBNÝ DLOUHODOBÝ HMOTNÝ MAJETEK	22	77 687,74	82 014,03
OSTATNÍ DLOUHODOBÝ HMOTNÝ MAJETEK	23	0,00	0,00
POŘÍZENÍ DHM	24	21 541,59	9 602,60
POSKYTNUTÉ ZÁLOHY NA DHM	25	0,00	0,00
SOUČET	26	2 122 233,81	2 128 959,84
OPRÁVKY KE STAVBÁM	27	-566 535,55	-567 130,64
OPRÁVKY K SAMOSTATNÝM MOVITÝM VĚCEM	28	-141 279,94	-158 833,68
OPRÁVKY K PĚSTITELSKÝM POROSTŮM	29	0,00	0,00
OPRÁVKY K ZÁKLADNÍMU STÁDU	30	0,00	0,00
OPRÁVKY K DDHM	31	-77 687,74	-82 014,03
OPRÁVKY K OSTATNÍMU DLOUHODOBÉMU HMOTNÉMU MAJETKU	32	0,00	0,00
SOUČET	33	-785 503,23	-807 978,35
CENNÉ PAPIRY - ROZH.VLIV	34	0,00	0,00
CENNÉ PAPIRY - PODST.VLIV	35	0,00	0,00
OSTATNÍ CENNÉ PAPIRY	36	0,00	0,00
PUJČKY PODNIKŮM	37	0,00	0,00
OSTATNÍ DLOUHODOBÉ PŮJČKY	38	0,00	0,00
OSTATNÍ FINANČNÍ MAJETEK	39	0,00	0,00
POŘÍZENÍ DLOUH.FIN.MAJETKU	40	0,00	0,00
DLOUHOD.FIN.MAJETEK CELKEM	41	0,00	0,00
OBĚŽNÁ AKTIVA	42	59 084,05	64 201,69
MATERIÁL NA SKLADĚ	43	410,56	415,13
POŘÍZENÍ MATERIÁLU	44	0,00	0,00
NEDOKONČENÁ VÝROBA	45	0,00	0,00
POLOTOVARY	46	0,00	0,00
VÝROBKY	47	0,00	0,00
ZVÍŘATA	48	9,20	9,20
ZBOŽÍ NA SKLADĚ	49	2 738,99	2 785,95
POŘÍZENÍ ZBOŽÍ	50	0,00	0,00
ZÁSOBY CELKEM	51	3 158,75	3 210,28
ODBĚRATELE	52	2 266,58	5 483,85
SMĚNKY K INKASU	53	0,00	0,00
POHLEDÁVKY ZA CENNÉ PAPIRY	54	0,00	0,00
POSKYTNUTÉ PROVOZNÍ ZÁLOHY	55	76,20	76,20
POHLEDÁVKY ZA ROZPOČTOVANÉ PŘÍJMY	56	0,00	0,00
OSTATNÍ POHLEDÁVKY	57	301,72	418,51
SOUČET	58	2 644,50	5 978,56

ROZVAHA (BALANCE)

sestavená k 31.12.2005

(v tis.Kč na dvě desetinná místa)

POHLEDÁVKY KE SDRUŽENÍ	59	0,00	0,00
SOCIÁLNÍ A ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ	60	0,00	0,00
DAN Z PŘÍJMU	61	0,00	0,00
OSTATNÍ PŘÍMÉ DANĚ	62	0,00	0,00
DPH	63	0,00	0,00
OSTATNÍ DANĚ A POPLATKY	64	0,00	0,00
POHLEDÁVKY Z TERM.OPERACÍ	65	0,00	0,00
SOUČET	66	0,00	0,00
NÁROKY NA DOTACE	67	366,00	12 114,00
NÁROKY NA DOTACE OD ÚSC	68	0,00	0,00
SOUČET	69	366,00	12 114,00
POHLEDÁVKY ZA ZAMĚSTNANCI	70	1 465,19	1 018,75
POHLEDÁVKY Z DLUHOPISŮ	71	0,00	0,00
JINÉ POHLEDÁVKY	72	25,57	50,02
OPRAVNÁ POLOŽKA K POHLEDÁVKÁM	73	0,00	0,00
SOUČET	74	1 490,76	1 068,77
SOUČET	75	4 501,26	19 161,33
POKLADNA	76	34,39	23,87
PENÍZE NA CESTĚ	77	0,00	0,00
CENINY	78	153,18	397,96
SOUČET	79	187,57	421,83
BŮ	80	30 184,78	6 987,49
ÚČET FKSP	81	1 743,73	2 185,94
OSTATNÍ BŮ	82	19 078,58	31 940,04
SOUČET	83	51 007,09	41 113,47
MAJETKOVÉ CENNÉ PAPIRY	84	0,00	0,00
DLUŽNÉ CENNÉ PAPIRY	85	0,00	0,00
OSTATNÍ CENNÉ PAPIRY	86	0,00	0,00
POŘÍZENÍ FINANČNÍHO MAJETKU	87	0,00	0,00
SOUČET	88	0,00	0,00
FINANČNÍ MAJETEK CELKEM	89	51 194,66	41 535,30
ZÁKLADNÍ BŮ	90	0,00	0,00
VKLADOVÝ VÝDAJOVÝ ÚČET	91	0,00	0,00
PŘÍJMOVÝ ÚČET	92	0,00	0,00
BŮ PENĚŽNÍHO FONDU	93	0,00	0,00
BŮ STÁTNIČ FONDŮ	94	0,00	0,00
BŮ FINANČNÍCH FONDŮ	95	0,00	0,00
SOUČET	96	0,00	0,00
POSKYTNUTÉ DOTACE OSS	97	0,00	0,00
POSKYTNUTÉ DOTACE VÝDAJ.ÚČTU	98	0,00	0,00
POSKYTNUTÉ DOTACE PŘÍSP.ORG.	99	0,00	0,00
DOTACE OST.SUBJEKTŮM	100	0,00	0,00
DOTACE PŘÍSPĚV. ORGANIZACÍM	101	0,00	0,00
DOTACE OSTATNÍM	102	0,00	0,00
SOUČET	103	0,00	0,00
NAVR.VÝPOMOCI MEZI ROZPOČTY	104	0,00	0,00
FIN.VÝPOMOCI PŘÍSP.ORG.	105	0,00	0,00
FIN.VÝPOMOCI PO	106	0,00	0,00
FIN.VÝPOMOCI OST.ORG.	107	0,00	0,00
FIN.VÝPOMOCI FO	108	0,00	0,00
SOUČET	109	0,00	0,00
LIMITY VÝDAJŮ	110	0,00	0,00
ZÚČTOVÁNÍ VÝDAJŮ ÚSC	111	0,00	0,00
MATERIÁLNÍ NÁKLADY	112	0,00	0,00
SLUŽBY A NÁKLADY NEV. POVAHY	113	0,00	0,00
CESTOVNÉ	114	0,00	0,00
MZDOVÉ A OSTATNÍ ON	115	0,00	0,00
DÁVKY SOC.ZABEZPEČENÍ	116	0,00	0,00
MANKA A ŠKODY	117	0,00	0,00
SOUČET	118	0,00	0,00
SOUČET	119	0,00	0,00
NÁKLADY PŘÍŠTÍCH OBDOBÍ	120	212,21	292,11
PŘÍJMY PŘÍŠTÍCH OBDOBÍ	121	0,00	0,00

ROZVAHA (BALANCE)

sestavená k 31.12.2005

(v tis.Kč na dvě desetinná místa)

KURZOVÉ ROZDÍLY AKTIVNI	122	17,17	2,67
DOHADNÉ ÚČTY AKTIVNI	123	0,00	0,00
SOUČET	124	229,38	294,78
AKTIVA CELKEM	125	1 396 571,35	1 386 293,42
VLASTNÍ ZDROJE	126	1 350 299,79	1 340 173,39
FOND DLOUHODOBÉHO MAJETKU	127	1 314 635,37	1 309 047,49
FOND OBĚŽNÝCH AKTIV	128	7 107,04	7 107,04
FOND HOSPODÁŘSKÉ ČINNOSTI	129	0,00	0,00
OCENOVACÍ ROZDÍLY	130	0,00	0,00
SOUČET	131	1 321 742,41	1 316 154,53
FOND ODMĚN	132	287,29	2 309,70
FKSP	133	1 977,18	2 470,24
FOND REZERVNI	134	5 887,16	9 507,63
FOND REPRODUKCE MAJETKU	135	11 584,17	8 633,12
PENĚŽNÍ FONDY	136	0,00	0,00
OSTATNÍ FINANČNÍ FONDY	137	0,00	0,00
SOUČET	138	19 735,80	22 920,69
STÁTNÍ FONDY	139	0,00	0,00
OSTATNÍ ZVLÁŠTNÍ FONDY	140	0,00	0,00
SOUČET	141	0,00	0,00
FIN.VÝDAJŮ OSS	142	0,00	0,00
FIN.VÝDAJŮ ÚSC	143	0,00	0,00
BŮ K LIMITŮM OSS	144	0,00	0,00
VYÚČT.ROZP.PŘÍJMŮ OSS	145	0,00	0,00
VYÚČT.ROZP.PŘÍJMŮ ÚSC	146	0,00	0,00
VYÚČT.PŘÍJMU Z FIN.MAJETKU OSS	147	0,00	0,00
VYÚČT.PŘÍJMU Z FIN.MAJETKU ÚSC	148	0,00	0,00
ZÚČTOVÁNÍ PŘÍJMŮ ÚSC	149	0,00	0,00
PŘIJATÉ NÁVR.VÝPOMOCI	150	0,00	0,00
SOUČET	151	0,00	0,00
HV BĚŽNÉHO OBDOBÍ	152	0,00	1 062,17
NEROZDĚLENÝ ZISK Z MIN.OBDOBÍ	153	0,00	0,00
HV VE SCHVALOVACÍM ŘÍZENÍ	154	8 821,58	0,00
PŘÍJMY A VÝDAJE Z MIN.LET	155	0,00	0,00
SALDO VÝDAJŮ A NÁKLADŮ	156	0,00	0,00
SALDO PŘÍJMŮ A VÝNOSŮ	157	0,00	0,00
SOUČET	158	8 821,58	1 062,17
CIZÍ ZDROJE	159	46 271,56	46 156,03
REZERVY ZÁKONNÉ	160	0,00	0,00
EMITOVANÉ DLUHOPISY	161	0,00	0,00
ZÁVAZKY Z PRONÁJMŮ	162	0,00	0,00
DLOUH.PŘIJATÉ ZÁLOHY	163	0,00	0,00
DLOUHODOBÉ SMĚNKY	164	0,00	0,00
OSTATNÍ DLOUHODOBÉ ZÁVAZKY	165	0,00	0,00
SOUČET	166	0,00	0,00
DODAVATELÉ	167	32 316,69	19 313,70
SMĚNKY K ÚHRADĚ	168	0,00	0,00
PŘIJATÉ ZÁLOHY	169	0,00	0,00
OSTATNÍ ZÁVAZKY	170	4 611,01	5 488,44
POHLEDÁVKY Z TERM.OPERACÍ	171	0,00	0,00
SOUČET	172	36 927,70	24 802,14
ZÁVAZKY Z CENNÝCH PAPIRŮ	173	0,00	0,00
ZÁVAZKY K ÚČAST. SDRUŽENÍ	174	0,00	0,00
SOUČET	175	0,00	0,00
ZAMĚSTNANCI	176	2 879,77	2 948,29
OSTATNÍ ZÁVAZKY ZAM.	177	19,76	60,44
SOUČET	178	2 899,53	3 008,73
ZÁVAZKY SOC. A ZDRAV. ZABEZP.	179	4 495,96	4 781,59
DANĚ Z PŘÍJMŮ	180	244,00	0,00
OSTATNÍ PŘÍMÉ DANĚ	181	1 227,40	1 447,46
DPH	182	0,00	0,00
OSTATNÍ DANĚ A POPLATKY	183	0,00	0,00
SOUČET	184	1 471,40	1 447,46

ROZVAHA (BALANCE)

sestavená k 31.12.2005

(v tis.Kč na dvě desetinná místa)

VYPOŘÁDÁNÍ SE SR	185	110,97	0,31
VYPOŘÁDÁNÍ PŘEPLATKU	186	0,00	0,00
SOUČET	187	110,97	0,31
JINÉ ZÁVAZKY	188	0,00	0,00
KRÁTKODOBÉ ZÁVAZKY CELKEM	189	45 905,56	34 040,23
DLOUHODOBÉ ÚVĚRY	190	0,00	0,00
KRÁTKODOBÉ ÚVĚRY	191	0,00	0,00
ESKONTOVANÉ DLUHOPISY	192	0,00	0,00
EMITOVANÉ DLUHOPISY	193	0,00	0,00
KRÁTKODOBÉ FIN.VÝPOMOCI	194	0,00	0,00
SOUČET	195	0,00	0,00
SOUČET	196	0,00	0,00
VÝDAJE PŘÍŠTÍCH OBDOBÍ	197	0,00	0,00
VÝNOSY PŘÍŠTÍCH OBDOBÍ	198	366,00	12 115,80
KURZOVÉ ROZDÍLY PASIVNÍ	199	0,00	0,00
DOHADNÉ ÚČTY PASIVNÍ	200	0,00	0,00
SOUČET	201	366,00	12 115,80
PASIVA CELKEM	202	1 396 571,35	1 386 293,42

PŘÍLOHA

sestavení k 31.12.2005

(v tis.Kč na dvě desetinná místa)

NÁZEV POLOŽKY	pol.č.	stav k 1.1.	stav k 31.12.
DOTACE CELKEM NA DLOUHODOBÝ MAJETEK ZE SR	1		11 294,07
Z TOHO: SYSTÉMOVÉ DOTACE NA DLOUHODOBÝ MAJETEK	2		4 309,00
Z TOHO: VÝZKUM A VÝVOJ	3		1 686,00
VZDĚLÁVÁNÍ PRACOVNÍKŮ	4		
INFORMATIKU	5		
INDIVIDUÁLNÍ DOTACE NA JMENOVITÉ AKCE	6		6 985,07
PŘIJATÉ PROSTŘEDKY ZE ZAHRANIČÍ NA DLOUHODOBÝ MAJETEK	7		
PŘIJATÉ DOTACE NA DLOUHODOBÝ MAJETEK Z ROZPOČTU ÚSC	8		
PŘIJATÉ PŘÍSPĚVKY A DOTACE NA PROVOZ ZE SR	9		245 290,00
Z TOHO: PŘIJATÉ PŘÍSPĚVKY NA PROVOZ OD ZŘIZOVATELE	10		234 778,00
Z TOHO: VÝZKUM A VÝVOJ	11		5 750,00
VZDĚLÁVÁNÍ PRACOVNÍKŮ	12		
INFORMATIKU	13		
PŘIJ.DOT.NA NIV. NÁKL.V ISPROFIN OD ZŘIZOVATELE	14		6 876,00
PŘIJ.PROSTR. NA VaV OD JINÝCH POSKYTOVATELŮ	15		3 636,00
PŘIJATÉ PROSTŘEDKY NA VaV Z ROZP.ÚSC	16		0
PŘIJ.PROSTR. NA VaV OD PŘÍJEMCŮ ÚČELOVÉ PODPORY	17		
PŘIJATÉ PROSTŘEDKY NA PROVOZ ZE ZAHRANIČÍ	18		1 093,15
PŘIJ.PŘÍSP. A DOTACE CELKEM NA PROVOZ Z ÚSC	19		
PŘIJ.PŘÍSP. A DOTACE NA PROVOZ Z ROZPOČTŮ SF	50		
PŘIJ.DOTACE NA DLOUHODOBÝ MAJETEK Z ROZPOČTU SF	51		
POSKYTNUTÉ NÁVRATNÉ FIN. VÝPOMOCI MEZI ROZPOČTY-KRAJ.ÚŘADU	20		
POSKYTNUTÉ NÁVRATNÉ FIN.VÝPOMOCI MEZI ROZPOČTY-OBCE	21		
PŘIJATÉ NÁVRATNÉ FIN.VÝPOMOCI MEZI ROZPOČTY -ZE ST.ROZPOČTU	22		
PŘIJATÉ NÁVRATNÉ FIN.VÝPOMOCI MEZI ROZPOČTY-OD KRAJ.ÚŘADU	23		
PŘIJATÉ NÁVRATNÉ FIN.VÝPOMOCI MEZI ROZPOČTY -OD OBCE	24		
PŘIJATÉ NÁVRATNÉ FIN.VÝPOMOCI MEZI ROZPOČTY -OD STÁTNÍCH FONDŮ	25		
PŘIJATÉ NÁVRATNÉ FIN.VÝPOMOCI MEZI ROZPOČTY - OD OST.VEŘ.ROZP.	26		
POSKYTNUTÉ PŘECH.VÝPOMOCI PŘÍSP.ORGAN.-ORG.SLOŽKOU STÁTU	27		
POSKYTNUTÉ PŘECH.VÝPOMOCI PŘÍSP.ORG.-KRAJSKÝM ÚŘADEM	28		
POSKYTNUTÉ PŘECH.VÝPOMOCI PŘÍSP.ORG. - OBCE	29		
KRÁTKODOBÉ BANKOVNÍ ÚVĚRY TUZEMSKÉ	30		
KRÁTKODOBÉ BANKOVNÍ ÚVĚRY ZAHRANIČNÍ	31		
VYDANÉ KRÁTKODOBÉ DLUHOPISY V TUZEMSKU	32		
VYDANÉ KRÁTKODOBÉ DLUHOPISY V ZAHRANIČÍ	33		
OSTATNÍ KRÁTKODOBÉ ZÁVAZKY /FIN.VÝPOMOCI/ TUZEMSKÉ	34		
OSTATNÍ KRÁTKODOBÉ ZÁVAZKY /FIN.VÝPOMOCI/ ZAHRANIČNÍ	35		
SMĚNKY K ÚHRADĚ TUZEMSKÉ	36		
SMĚNKY K ÚHRADĚ ZAHRANIČNÍ	37		
DLOUHODOBÉ BANKOVNÍ ÚVĚRY TUZEMSKÉ	38		
DLOUHODOBÉ BANKOVNÍ ÚVĚRY ZAHRANIČNÍ	39		
VYDANÉ DLUHOPISY TUZEMSKÉ	40		
VYDANÉ DLUHOPISY ZAHRANIČNÍ	41		
DLOUHODOBÉ SMĚNKY K ÚHRADĚ TUZEMSKÉ	42		
DLOUHODOBÉ SMĚNKY K ÚHRADĚ ZAHRANIČNÍ	43		
OSTATNÍ DLOUHODOBÉ ZÁVAZKY TUZEMSKÉ	44		
OSTATNÍ DLOUHODOBÉ ZÁVAZKY ZAHRANIČNÍ	45		
NAKOUP.DLUHOPISY A SMĚNKY K INKASU CELKEM	46		
Z TOHO: KRÁTKODOBÉ DLUHOPISY A SMĚNKY ÚSC	47		
KOMUNÁLNÍ DLUHOPISY ÚSC	48		
OST.DLUHOPISY A SMĚNKY VEŘ.ROZPOČTŮ	49		
SPLATNÉ ZÁVAZKY NA SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ	52	3 165,34	3 327,84
SPLATNÉ ZÁVAZKY VEŘEJNÉHO ZDRAVOTNÍHO POJIŠTĚNÍ	53	1 330,62	1 453,75
EVID.DANOVÉ NEDOPLATKY U MÍSTNĚ PŘÍSL.FIN.ORGÁNŮ	54	1 471,40	1 447,46

The National Museum

ANNUAL REPORT FOR THE YEAR 2005

INTRODUCTION

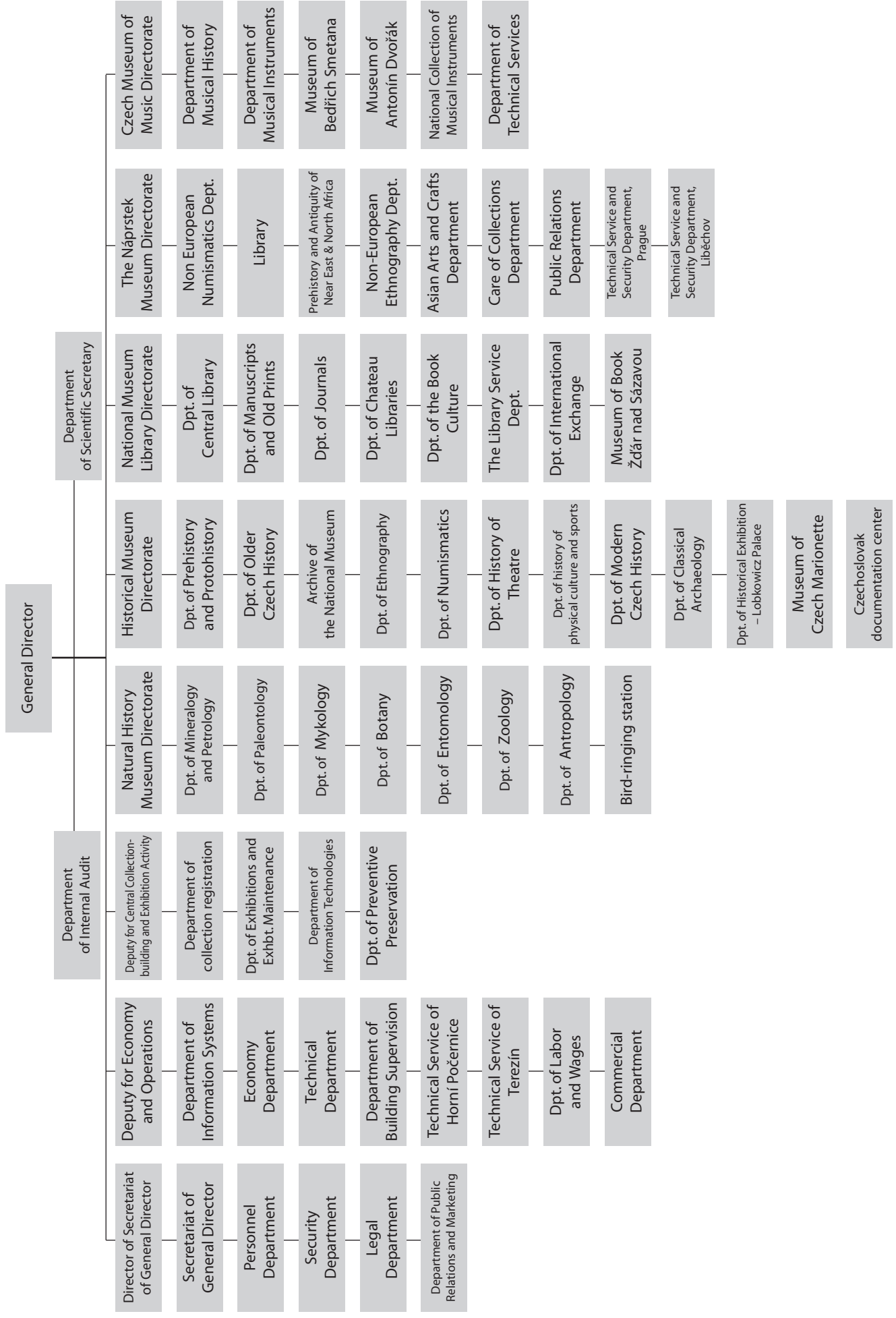
The year 2005 was again full of active work in the National Museum. Out of the many tasks and projects described in detail below, one in particular deserves to be pointed out – the opening of a new permanent ethnographic exposition in the Kinský Summer House, which brought back visitors into a charming and attractively reconstructed building after nearly two decades. As part of the adopted exhibition concept, the public was attracted by the principal exhibition of 2005 called “The Golden Age of Media”, located in the main building. However, new vistas and information as well as pleasant enrichment of free time were offered by numerous thematical exhibitions arranged in the individual departments of the Museum listed in detail in chapter VI. Visitors also much appreciated the Second Prague Museum Night (there were over 120,000 visitors), the main organizer of which was again the National Museum, and which was converted – after the significant success of the First Museum Night in 2004 – into a Festival of Museum Nights, organized successively across the Czech Republic.

The National Museum successfully completed an internet project People for Europe and made further steps toward the digitization and virtual presentation of its collections. In the end of the year, the Centre for Presentation of Cultural Heritage was established in the National Museum to improve communication with the lay and specialist public. New web sites of the National Museum, that are being improved and perfected, have a similar aim. Work on the ESMUS collection items evidence system, that is to help considerably with collections administration, also went well. In 2005 the National Museum also paid a great deal of attention to the security of its stored collections and preventive protection against extraordinary events.

Wedding party from the Plzeň region on a carriage riding to Prague, to attend the coronation of Emperor Ferdinand V as King of Bohemia in 1836, gouache. Collection of the ethnographic exposition in the Kinský Summer House

Organizational Structure of the National Museum as of 31 December 2005

THE NATIONAL MUSEUM (NM)

Concentrated on work with collections, their administration and scientific assessment and on exhibition, pedagogical and popularization activities. A considerable number of working hours were consumed by the gradual move from the existing depositories in the main building of the National Museum into depositories in Horní Počernice. Further phase of equipping those premises with storage technology, laboratory equipment and workshop machinery was carried out. Since the climatic conditions have not been suitable thus far for moving biological collection funds sensitive to variations in humidity, only the mineralogical, geological, petrological, paleontological and liquid items have been moved. The National Museum's project "Barrande Scientific Park", subsidized from EU funds, came into the stage of preparations and negotiations. Its first phase will be concentrated on the creation of a research laboratory center in premises in Horní Počernice.

The NM played a noticeable role in the organization of an adopted exhibition "The Thousand Faces of Formosa" and apart from several of its own realized exhibitions, it also commenced specialist preparations for the key exhibition in 2006 "Hunters of Mammoths".

THE HISTORICAL MUSEUM (HM)

dealt with several priority tasks of the National Museum in 2005. In the first place was the opening of a permanent ethnographic exposition in the Kinský Summer House on 29 September 2005. At the same time it started to prepare a new exposition of the Museum of Czech Marionette and Circus in Prachatice and commenced reconstruction of the National Monument on Vítkov Hill. Apart from exhibition activities aimed at presentation of collections in its own premises, the National Museum successfully presented its resources abroad (see chapter VI). Let us emphasize one exceptionally successful exhibition "The Splendor of Bohemian Garnet" held in the Museum and Library of Czechs and Slovaks in Cedar Rapids, Iowa (U.S.A.), or participation in the international exhibition "Prague, the Crown of Bohemia" prepared in the Metropolitan Museum of Arts in New York (with borrowed items also from the Library of the National Museum).

THE NÁPRSTEK MUSEUM (NpM) OF ASIAN, AFRICAN AND AMERICAN CULTURES

had to resolve restitution of the château Liběchov where it had installed, till the floods in 2002, large exposition of Asian cultures. After the National Museum surrendered a part of the site to the beneficiaries of restitution, as of 31 July 2005 it took over the lease of the buildings, the NpM became involved in a gradual move of collections and reorganization of depositories in substitute premises. From the overall assessment of the situation a new concept of further activities of the NpM ensued, preparations of which were made under the name "Cultures of the World in Collections of the National Museum" in 2005. In addition to the development of the Náprstek historical site with its new exposition "Africa" the NpM is designing an exposition of Asian cultures in a new building in Prague in connection with a two-part exposition of ancient Near East, Egyptian and Mediterranean cultures planned in cooperation with the Historical Museum.

During the long absence of ancient, African as well as Asian expositions, the NpM tried to provide at least a partial recompense in the form of a varied and attractive exhibition program in its own building, as well as by lending exhibitions to the Czech and foreign museums described in detail in chapter VI.

The year 2005 will remain connected with a great loss as the NpM had to part with one of its most generous patrons, Mr. Rainer Kreissl, Dr. H.c. The National Museum in cooperation with the National Gallery and with the participation of Charles University and family members organized on 11 October 2005 a remembrance ceremony in the Pantheon of the main building as a tribute to its generous sponsor and donator.

CZECH MUSEUM OF MUSIC (CMM)

After many years of long-term makeshift conditions, moves and constructions of a new exposition, the year 2005 was for the Czech Museum of Music the first year of regular operation when its activities might return to regular operation and concentrate on methodical care about collections as well as the concept of work with the public.

The premises of the new building offered the possibility not only to restore its own permanent exposition and exhibition activities, but primarily to make the collection accessible in standard conditions to the research public after 10 long years. This activity was from the beginning of the year complicated by technical problems of the reconstructed building, its construction was not completed and it was not sufficiently equipped (poor function of

air-condition systems of both the exposition and depository, absence of any monitoring system of the climate, static disorders of the building).

Despite these technical difficulties the exhibition plan was fulfilled and works with collections were carried out continuously. Revision and restructuring of individual subcollections was commenced or continued; this mainly involved inventory taking. The working sheets of the KpWin program for individual types of collection items were adjusted as well. The processing database was successfully put into operation, primarily in the register of monographs and sheet-music in the Bedřich Smetana Museum. That was made possible by further successful developments of computerization.

Subsidies from the ISO Fund [Integrated Collection Protection] of the Czech Ministry of Culture for restoration of collections and subsidies for removal of flood consequences, which went very well, were an important contribution. Good results in the field of musicology are described in chapter V.

Exhibitions, numerous concerts and specialist events in all the buildings of the Czech Museum of Music that were much appreciated are among noticeable successes of this Museum. Also presentation of the Benjamin Britten's work "Curlew River" at the festival gained a favorable response. Work with children and visually handicapped visitors was developed.

program) and preservation reformatting of periodicals was commenced (supported by the VISK 7 program).

The National Museum Library as the headquarters for the expert administration of chateau libraries in the Czech Republic concentrated in 2005 on the rescue of stored collections that had been damaged by floods in 2002. Restoration of historic and precious prints was completed and the books were prepared for deposition in chateau libraries. This project is carried out with the financial support of the Principality of Liechtenstein. In the castle of Nové Hradý in Southern Bohemia an authentic interior library (with 17,263 issues) was installed and it became a part of the tour of the castle.

In 2005 the National Museum Library accomplished an important presentation task, which was the realization of the principal exhibition in the National Museum for the year 2005 "The Golden Age of Media" and accompanying events. A team of authors created a unique and successful exhibition about the theme that has not been yet elaborated. In the Museum of Book, the permanent exposition of the National Museum Library, a part of its exposition was reinstalled and supplemented and a traditional seasonal exhibition was opened.

NATIONAL MUSEUM LIBRARY

(NML)

The National Museum Library as the central specialist library of the National Museum continued in its systematic replenishment of its book fund according to a collection program: in the case of Czech literature with a special emphasis on publications from Czech museums and professional literature, in the case of foreign literature generally by means of exchange, partly by purchases and gifts. Processing of new acquisitions in the new automated KpWin library system continued, conversion of data regarding Czech books published in the 19th century (supported by the VISK 5 program) was commenced, all records were made accessible on the Internet; cooperation with the Union Catalogue of the Czech Republic continued. The KpWin library system was installed also in the department of magazines. The Library was connected with the cooperative "Ask Library" information system, provision of searches was implemented and the National Museum Library catalogues and electronic information resource were made available through web pages. Further work was done on digitization of Medieval manuscripts (supported by the VISK 6

COLLECTION-BUILDING ACTIVITY

During the year 2005 the collection of the National Museum enlarged by 35,095 items and 443 cartons, 9 files, 3 registries, 3 volumes and 1 bundle with archive materials. This preliminary summary includes a substantial volume of own collections in NHM that are being processed by experts, and are partly included in accompanying documentation. The majority of acquisitions were obtained for free – through gifts, bequests, transfers, or exchange. A substantial part comes from the above mentioned own collecting activities in the framework of research work that are from the scientific point of view very valuable for the systematic building of collections. The National Museum purchased very unique products of nature and artifacts; it earmarked CZK 448,539.50 for acquisitions from its own budget, while from the ISO Fund of the Czech Ministry of Culture CZK 1,740,000.00, and from grant and sponsorship funds CZK 87,248.00. Acquisitions made from the ISO Fund and selected other purchases are listed in chapter IV.

The National Museum also paid much attention to preventive protection and care about its collections and intensively sought its safety and appropriate deposition. The Natural Science Museum most of all continued in building modern depositories in Horní Počernice and equipping them with necessary technique and storage technologies; due to climatic conditions mainly the collections of inorganic materials were moved. Disbalanced climatic conditions also brought problems for the Historic Museum in Terezín I, and most of all to the Building of the Czech Museum of Music in Karmelitská Street, where works on repairs and adjustment of air-conditioning system took the whole year. Vast moves of collections were carried out in the Náprstek Museum and the National Museum Library as well, currently into provisional locations.

Restoration and conservation works were aimed mainly at the needs of exhibitions and loans, only limited capacity of own workshops and outside restorers may be spent on systematic conservation. Especially high demands were laid on restoration and preparation of items – especially textile items – for the new permanent ethnographic exposition in the Kinský Summer House. The NpM obtained interesting information and positive experience from cooperation with the Institute of Chemical Tech-

Acquisition – number of items	NHM	HM	NpM	CMM	NML	Acquisition of the NM in total (pcs.)
Gifts and bequests	375	2202	2075	1154	1065	6871
Transfers	3153	28	246	1389	1102	5918
Purchases from NM budget	2204	976	–	7	100	3287
Purchases from ISO Fund	3032	249	–	–	1600	4881
Purchases from other funds	10	1	31	5	–	47
Own collecting activities	13500	145	–	–	–	13645
Old stock	–	325	121	–	–	446
Archive materials	–	(459)	–	–	–	---
Acquisition in departments total(pcs.)	22274	3926	2473	2555	3867	35095

Book funds:

Acquisition of the National Museum Library:	7554 volumes
Acquisition of newspaper and magazines	4660 volumes
of which obligatory issues	3664 volumes
Acquisition of the NpM Library:	962 pieces

nology – Department of Chemical Technology of Monument Conservation and with the Higher Specialist School of Textile Crafts. Subsidies from the ISO Fund which enabled restoration of selected collection items and sets represented important support. The funds made available by the Ministry of Culture also enabled the Historical Museum, the Czech Museum of Music and the Náprstek Museum to go on with rectification of damages caused by floods in 2002. Restoration and treatment of book funds were also supported by the Principality of Liechtenstein.

SCIENCE AND RESEARCH

Scientific work in the National Museum is described in the principal document called "Concept of Research and Development in the National Museum" created in the years 2004 and 2005. The scientific concept sets forth the basic priorities and the plan of development of science in the National Museum in the long-term (2005-2014) as well as in the short-term (2005-2008) scale. Scientific work in the National Museum was in 2005 lead by projects of purpose-built and institutional financing of science, mainly from the budget of the Czech Ministry of Culture. Other projects of purpose-built financing in the National Museum were supported from the budget of the Czech Science Foundation and the Science Foundation of the Czech Academy of Science. Scientific work was aimed at comprehensive processing of the themes resolved by the Czech and international research teams. A list of the projects is presented in chapter V.

PRESENTATION ACTIVITY

The year 2005 in the National Museum was characterized by three main events designated for visitors: on September 29 the reconstructed Kinský Summer House was opened to the public together with its exposition of Czech ethnography – Musaion, where the long-time endeavor of the National Museum, the Czech ethnographic society and workers of the ethnographic department of the Historical Museum was materialized, as they returned the summer house to life and the collections to the public. The reconstruction of the summer house was shown in the exhibition called Renewal of the Ethnographic Museum installed in the exhibition hall designated for thematic exhibition projects. On November 25 a central exhibition of the year – The Golden Age of Media - was opened. It was devoted to the history and present of periodical press, radio, television and Internet in

the Czech Republic. The exhibition attracted great interest from visitors, maybe also because it showed, apart from the large volume of information from the history of the press, immediate sights under the lid of media miracles. The exhibition was accompanied by an interesting course of lectures. Formosa of a Thousand Faces – The Nature and Tradition of Taiwan, an exhibition borrowed from the National Taiwan Museum in Taipei had its content visitors as well. Yet another exhibition Babička [Grandmother]. Pictures of the most famous work of Božena Němcová in the Czech culture, also attracted much interest. This exhibition was prepared for the 150th anniversary of the first issue of the book.

Japanese dolls, an exhibition prepared in the Náprstek Museum had a great response, it was also shown in a museum in Karlovy Vary and Ostrava. The exhibition prepared on the American Club of Ladies. A Little Step Toward Education of Women, was revealing for many visitors. It showed archive documents from a little reflected era in the development of Czech society. It was accompanied by another exhibition Woman on Posters of the 19th Century.

Exhibition premises in the Czech Museum of Music in Karmelitiská Street presented a less known feature of the composer J. B. Foerster – his paintings in the exhibition called A Palette of Heart. In Advent time the visitors were inspired to contemplate by the exhibition Christmas Eve in 1875, prepared to commemorate the 130th anniversary of the creation of Zdeněk Fibich's melodrama. The rich program of all the exhibition halls of the National Museum in 2005 includes 57 titles in total, that cannot all be mentioned in this short summary. Therefore we refer to the complete overview in chapter VI. Apart from exhibitions in its own premises the National Museum also prepared 35 exhibitions (out of which only some were repeats of previous exhibitions installed in domestic premises) and lent a substantial amount of collection sets as well as individual items for exhibitions to other institutions in the Czech Republic and abroad. You can find them listed in chapter VI as well. We have already mentioned the very demanding – and successfully concluded – loan of the Historical Museum and National Museum Library that included rare and also monumental exhibits that required difficult logistic preparation, to the exhibition on Prague, the Crown of Bohemia in the Metropolitan Museum of Arts in New York in September – December 2005. Another demanding project was the loan of an exhibition The Splendor of Bohemian Garnet – Exquisite artistry of 6 centuries to The National Czech and Slovak Museum and Library in Cedar Rapids, Iowa in the U.S.A. However all the other above mentioned titles required much attention and work effort as well.

Visitor Attendance in Expositions and Exhibitions of the National Museum in 2005

The varied exhibition program of the National Museum was rewarded by the attendance of many visitors who came in nearly the same number as in the previous extremely successful year. The slight drop of visitors of the main building was compensated by the Náprstek Museum, where the visitors were attracted mainly by the exhibition *Abusir – Secret of Desert and Pyramids*, and by a newly opened exposition of Czech Museum of Music in Karmelitská Street, and also, albeit briefly in operation – the ethnographic exposition in the Kinský Summer House and the National Monument on Vítkov, further in smaller scale by the Lobkowitz Palace, or the Bedřich Smetana Museum. The remaining buildings kept their usual attendance.

Exposition/exhibition	Number of visitors
the Main Building	378 732
the Lobkowitz Palace	27 313
the Musaion ¹	5 704
the Náprstek Museum	46 135
the Czech Museum of Music	13 160
the Bedřich Smetana Museum	15 595
the Antonín Dvořák Museum	11 801
the Jaroslav Ježek Memorial	637
the Lapidarium	4 035
the Exhibition of Historic Pharmacies	4 447
the František Palacký Memorial ²	354
the A. Dvořák Memorial, Nelahozeves	6 748
the J. Suk Memorial, Křečovice	421
the B. Smetana Memorial, Jabkenice	3 534
Vrchotovy Janovice	12 518
the Museum of Book, Žďár nad Sázavou ³	9 588
the National Memorial on Vítkov ⁴	12 200
Total	552 922

1 – Exposition opened since 29 September 2005
2 - Exposition opened only IV.-X. upon request
3 - Exposition opened only IV.-X.
4 – Exposition opened only V. – X. at extraordinary events and upon request

PUBLISHING ACTIVITY

Collections of the National Museum were also presented in a printed form in 11 periodicals divided according to specialist fields of action of individual collection departments, and further in non-periodical thematic publications and catalogues as listed in chapter VII together with relevant data.

MANAGEMENT

Management of the National Museum in 2005 showed the same good results as in the few previous years and the profit of CZK 1,062,174.98. The final active balance was positively influenced mainly by exceeding the planned volume of own revenues that reached the amount of CZK 83,359,466.00, and were exceeded by 11.5%. The income gained was formed mainly by the income from entrance fees in the aggregate amount of CZK 25,970,377.00, further by the income from provision of services in the amount of CZK 10,451,027.00, income from lease of non-residential premises in the amount of CZK 10,005,220.00 and an “accidental” income from insurance proceeds in the amount of CZK 20,000,000.00. The active result gained and an economic stability during the whole year were significantly influenced by efficient expenditure of costs that reached the aggregate amount of CZK 328,680,131.00 and showed a year-to-year drop by 4%.

Výroční zpráva 2005

Z podkladů odborů NM za spolupráce Luďka Vacína zpracovali Jiří Kvaček, Jana Součková, Halina Trsková.

Redakce: Dana Gattringerová a Jana Součková

Překlad: Irina Vaněčková

Foto M. Anděra, Jiří Vaněk a archiv NM

Vydalo: © Národní muzeum, Václavské náměstí 68, Praha, 2006

Náklad: 250 kusů

DTP: Quattro-Production s.r.o., tisk: K Effect CZ s.r.o.

ISBN: 80 – 7036 – 201 – 4

